

APPGM-SDG

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

KOMPILASI LAPORAN PEMETAAN ISU KAWASAN PARLIMEN

2026

JILID 4: ZON SELATAN

Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 4: Zon Selatan)

Disunting Oleh:

Siti Noraiysah Rohim
Hirzawati Atikah Mohd Tahir

Laporan Disediakan Oleh:

Siti Noraiysah Rohim

**Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia
Berkenaan Matlamat Pembangunan Mampan (APPGM-SDG)**

Diterbitkan oleh:

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8, 46050 Petaling Jaya, Selangor, Malaysia.

© 2026 Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

Hak Cipta Terpelihara. Tiada bahagian daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, diedarkan, atau dihantar dalam apa jua bentuk atau dengan apa jua cara, termasuk fotokopi, rakaman, atau kaedah elektronik atau mekanikal yang lain, tanpa kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada penerbit, kecuali bagi petikan ringkas yang terkandung dalam ulasan kritikal dan kegunaan bukan komersial tertentu yang lain yang dibenarkan oleh undang-undang hak cipta.

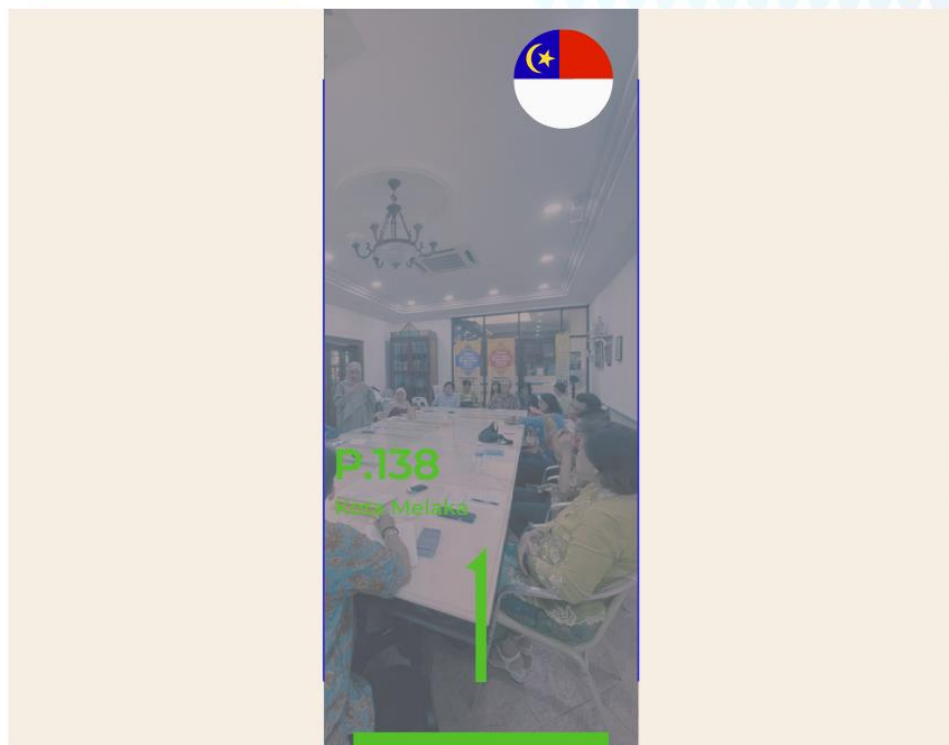
Penafian: Pandangan dan pendapat yang dinyatakan dalam penerbitan ini adalah milik pengarang dan tidak semestinya mencerminkan dasar atau pendirian rasmi pihak penerbit.

ISBN: 978-629-7752-55-6

Sidang Editorial

Penyunting	Siti Noraiysah Rohim Hirzawati Atikah Mohd Tahir
Penulis	Siti Noraiysah Rohim
Pereka Kulit	Hirzawati Atikah Mohd Tahir
Pereka Letak	Hirzawati Atikah Mohd Tahir

Isi Kandungan

Kata Aluan

YB SENATOR TUAN ISIAH D. JACOB

Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG

Salam sejahtera.

Saya berbesar hati kerana *Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 4: Zon Selatan)* dapat diterbitkan dengan jayanya. Sebagai Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG, saya menyambut baik penerbitan laporan ini sebagai sebahagian daripada usaha bersama untuk memperkukuh agenda pembangunan mampan di Malaysia. Matlamat Pembangunan Mampan atau SDG bukan sekadar suatu kerangka kerja global, tetapi merupakan panduan penting dalam memastikan pembangunan dilaksanakan secara inklusif, seimbang dan berteraskan kesejahteraan masyarakat. Sejak penubuhannya, APPGM-SDG telah menyediakan ruang kepada komuniti akar umbi untuk menyuarakan pandangan, keperluan dan cabaran yang dihadapi secara langsung agar setiap dasar dan inisiatif pembangunan yang dirangka benar-benar mencerminkan realiti di lapangan.

Zon Selatan yang merangkumi Johor, Melaka dan Negeri Sembilan mempunyai landskap pembangunan yang pelbagai, meliputi kawasan bandar, luar bandar, pesisir pantai serta kawasan yang kaya dengan nilai sejarah dan warisan. Bagi tahun 2026, pelaksanaan pemetaan isu di Zon Selatan tertumpu kepada Parlimen Kota Melaka. Sebagai sebuah kawasan bandar raya bersejarah dan pusat pelancongan utama, Kota Melaka berhadapan dengan dinamika pembangunan yang tersendiri. Kepesatan pembangunan perlu diseimbangkan dengan usaha memelihara warisan, melindungi alam sekitar, memperkukuh kedudukan sosioekonomi masyarakat serta memastikan kesejahteraan semua lapisan komuniti terus diberikan perhatian.

Laporan yang dihasilkan pada tahun ini merupakan bukti kesungguhan semua pihak dalam memastikan proses pemetaan isu dilaksanakan secara teliti dan menyeluruh. Hasil dapatan diperolehi melalui libat urus bersama komuniti, agensi kerajaan, pertubuhan masyarakat sivil dan pelbagai pihak berkepentingan. Laporan ini bukan sahaja mengenal pasti cabaran yang dihadapi oleh masyarakat, tetapi turut mengetengahkan pandangan, keperluan dan cadangan penyelesaian yang boleh dijadikan rujukan bersama. Saya percaya dapatan daripada Parlimen Kota Melaka ini akan menjadi asas penting untuk

memperkukuh kerjasama rentas sektor serta merangka intervensi yang lebih tepat, praktikal dan berkesan. Kejayaan mencapai SDG bergantung pada semangat kebersamaan, kesediaan mendengar suara rakyat dan tindakan kolektif demi memastikan tiada sesiapa yang tertinggal daripada arus pembangunan.

Akhir kata, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada APPGM-SDG, semua Ahli Parlimen yang terlibat, agensi kerajaan negeri dan tempatan, pertubuhan masyarakat sivil, pemimpin komuniti serta semua pihak yang telah menyumbangkan masa, pandangan dan kepakaran dalam menjayakan *Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 4: Zon Selatan)* ini. Semoga penerbitan laporan ini menjadi landasan kukuh dalam memperkukuh pelaksanaan pembangunan yang lebih mampan, inklusif, berdaya tahan dan sejahtera di Zon Selatan.

Sekian, terima kasih.

Prakata

PUAN NUR RAHMAH OTHMAN

Pengarah Eksekutif APPGM-SDG

Penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals, SDG*) bermula dengan memahami bagaimana keutamaan pembangunan nasional dirasakan oleh masyarakat dalam kehidupan harian mereka. Walaupun dasar-dasar nasional yang menetapkan hala tuju untuk pembangunan, ia adalah di peringkat-peringkat komuniti, daerah dan kawasan parlimen di mana realiti cabaran-cabaran ketaksamaan, akses kepada perkhidmatan, mata carian kehidupan dan alam sekitar dihadapi secara langsung. Di sini dasar-dasar pembangunan bertemu dengan realiti-realiti masyarakat dan komuniti, dan di mana jurang antara niat dasar dan pengalaman hidup kerap kali paling terlihat.

Sejak penubuhannya, Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia untuk Matlamat Pembangunan Mampan (*All-Party Parliamentary Group Malaysia on SDGs, APPGM-SDG*) telah berusaha untuk memahami realiti-realiti ini dengan lebih baik menerusi pemetaan isu di peringkat kawasan parlimen. Dari tahun ke tahun, kita telah mempunyai peluang untuk berjumpa komuniti, mendengar suara akar umbi, menjalankan proses libaturlus dengan pelbagai pihak berkepentingan dan mencatatkan isu-isu yang memberi kesan kepada masyarakat dalam kehidupan harian mereka. Pengalaman-pengalaman ini telah mengingatkan kita bahawa pembangunan mampan tidak dapat digerakkan dari atas ke bawah semata. Ia harus bermula dengan pemahaman yang benar tentang masyarakat, tempat dan keadaan yang ingin kita menyokong.

Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 1-6) yang meliputi 16 kawasan parlimen adalah sebahagian daripada proses yang berterusan ini. Dengan membawa bersama dapatan daripada kawasan parlimen yang berlainan, ia membolehkan kita untuk melihat menjangkau kes-kes individu dan mengenalpasti corak-corak pola yang lebih umum dan luas, cabaran-cabaran bersama dan realiti yang unik di kawasan-kawasan yang berlainan. Terdapat isu yang sama merentasi kawasan-kawasan parlimen, manakala ada yang akan dibentuk oleh faktor-faktor geografi,

ekonomi tempatan, akses kepada infrastruktur, keperluan-keperluan komuniti dan kapasiti institusi-institusi tempatan.

Untuk APPGM-SDG, proses pemetaan isu bukan sekadar mendokumentasikan masalah. Ia adalah untuk memahami mengapa terdapat isu-isu yang masih berterusan, mengenali apa yang sudah dilakukan oleh komuniti-komuniti untuk menangani isu-isu ini, dan mengenalpasti di mana penyelarasan atau sokongan yang lebih baik diperlukan. Dapatan-dapatan ini dapat membantu mengukuhkan perbincangan dan kerjasama antara Ahli-ahli Parlimen, agensi-agensi kerajaan, pihak-pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, dan lebih penting lagi, komuniti itu sendiri.

Seiring dengan berlangsungnya perjalanan penyetempatan APPGM-SDG, peranan bukti dan dapatan di peringkat lapangan menjadi kian mustahak. Dapatan-dapatan yang terdapat dalam *Kompilasi* ini dapat memberikan perspektif-perspektif yang berguna untuk perbincangan dasar, pembangunan program dan agihan peruntukan sumber, sambil membantu pembuat keputusan menghargai dengan lebih baik keperluan dan keutamaan merentasi kawasan-kawasan yang berlainan.

Dapatan-dapatan ini seharusnya mendorong kita untuk bertanya apa lagi yang boleh dilakukan di peringkat dasar dan institusi. Kebanyakan isu yang ditemui bukan sesuatu yang baru, dan ada antaranya yang memerlukan tindakan yang menjangkaui kapasiti komuniti-komuniti atau pihak-pihak tempatan secara sendirinya. Kita berharap yang dapatan yang diperolehi menerusi proses ini akan dipertimbangkan oleh kementerian dan agensi yang berkaitan, khususnya dalam menyemak semula program-program sedia ada, menguatkan lagi pelaksanaan dan mengerakkan sumber-sumber ke tempat mana yang paling diperlukan. Pemetaan isu tidak seharusnya berakhir dengan mengenal pasti masalah sahaja; ia harus membantu membentuk suatu hala tuju yang lebih jelas bagi mencapai tindakan dan akauntabiliti.

Saya berharap *Kompilasi* ini akan dilihat sebagai lebih daripada pengumpulan dapatan semata. Di sebalik setiap isu yang dicatat adalah masyarakat, komuniti dan pengalaman hidup yang sebenar. Suara mereka harus terus membimbing kita dalam cara kita berfikir tentang pembangunan dan di mana kita menghalakan usaha-usaha kolektif kita.

Semoga *Kompilasi* ini menyumbang kepada pemahaman yang lebih baik tentang komuniti-komuniti kita, dan akhirnya, untuk mencapai suatu perjalanan pembangunan yang lebih terangkum di mana tiada kawasan, komuniti atau individu yang ditinggalkan.

Pengenalan

SITI NORAIYSAH ROHIM

Ketua Zon Selatan

Pelaksanaan gerak kerja penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) oleh Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia (APPGM-SDG) bagi tahun 2026 diteruskan dan dimulakan dengan kajian pemetaan isu di 16 kawasan parlimen di seluruh negara. Taburan kawasan parlimen terpilih bagi tahun 2026 merangkumi empat zon di Semenanjung Malaysia serta Wilayah Sabah dan Sarawak seperti yang ditunjukkan dalam Rajah 1 dan Jadual 1.

Rajah 1. Kawasan Parlimen Baru yang Terlibat dengan APPGM-SDG bagi Tahun 2026

Pada tahun 2026, hanya Parlimen Kota Melaka telah dipilih bagi Zon Selatan. Maka, laporan ini memusatkan analisis pada konteks Kota Melaka dan menghasilkan gambaran setempat yang terperinci berdasarkan bukti lapangan serta pandangan pihak berkepentingan yang terlibat.

Gerak kerja pemetaan di Parlimen Kota Melaka memberi perhatian kepada kepelbagaian dan keunikan komuniti setempat, khususnya warga emas, ibu tunggal, orang kurang upaya (OKU), pemandu beca, nelayan pesisir serta komuniti warisan Chetti, Baba Nyonya dan Portugis. Walaupun Kota Melaka berkembang sebagai pusat bandar, pelancongan

dan warisan, dapatan kajian menunjukkan bahawa manfaat pembangunan belum dinikmati secara seimbang oleh semua komuniti. Sebahagian kelompok masih berhadapan dengan pendapatan yang tidak stabil, kekurangan perlindungan sosial, keterbatasan kemudahan penjagaan serta akses yang terhad kepada peluang ekonomi.

Pemetaan turut mengetengahkan tekanan pembangunan terhadap persekitaran dan kehidupan komuniti. Masalah banjir berulang di Kampung Chetti dan Kampung Pengkalan Rama Pantai dikaitkan dengan sistem saliran yang lama, kedudukan kawasan yang rendah serta perubahan pembangunan di sekitarnya. Bagi komuniti nelayan di Pengkalan Telok Mas dan komuniti Portugis, projek penambakan laut, aktiviti pengorekan pasir dan penyusutan kawasan tangkapan menjejaskan ekosistem marin, hasil tangkapan serta kelangsungan mata pencarian tradisional. Di kawasan pelancongan pula, kesesakan lalu lintas, kekurangan tempat letak kereta, kelemahan pengurusan sampah, keselamatan laluan pejalan kaki dan penguatkuasaan yang tidak konsisten menjejaskan kesejahteraan komuniti serta pengalaman pengunjung.

Kedudukan Kota Melaka sebagai bandar warisan juga membawa cabaran tersendiri. Komuniti Chetti, Baba Nyonya dan Portugis masih aktif mempertahankan bahasa, budaya dan identiti masing-masing. Namun, usaha tersebut berdepan cabaran apabila terdapat kekangan dana, dokumentasi yang terhad serta penglibatan generasi muda yang semakin berkurangan.

Pemetaan ini memperlihatkan bahawa pembangunan di Kota Melaka tidak hanya berkaitan pertumbuhan ekonomi atau peningkatan sektor pelancongan. Perhatian juga perlu diberikan kepada kesannya terhadap kehidupan harian penduduk, kelangsungan mata pencarian, keselamatan penempatan dan masa depan komuniti warisan. Isu yang dibangkitkan dalam *Jilid 4* ini menggambarkan keperluan untuk merapatkan jurang antara perancangan pembangunan dengan keadaan sebenar yang dialami oleh komuniti setempat.

Daripada segi susunan pelaporan, laporan dimulakan dengan latar kawasan dan metodologi kajian, diikuti analisis isu mengikut dimensi SDG. Bahagian seterusnya menghimpunkan penerangan isu, tindakan atau maklum balas pihak berkaitan dan pengenaltastian awal cadangan penyelesaian jangka pendek. Susunan ini membantu pembaca mengikuti peralihan daripada suara komuniti kepada pilihan tindakan yang lebih realistik dan terukur.

Dengan tumpuan khusus kepada Kota Melaka, laporan ini diharapkan dapat memperkukuh pemahaman tentang realiti tempatan serta menjadi asas kepada kerjasama yang lebih terselaraskan antara komuniti, wakil rakyat, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan dan rakan pelaksana dalam menjayakan pembangunan yang inklusif dan mampan.

Jadual 1. Senarai 16 Kawasan Parlimen Terlibat dengan Gerak Kerja APPGM-SDG bagi Tahun 2026

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
1.	Utara	Pokok Sena	P.008	YB Dato' Haji Ahmad bin Saad @ Yahaya	PN-PAS	Pejabat Daerah dan Tanah Pokok Sena	Dr. Thanaraj Murudi
2.	Utara	Padang Serai	P.017	YB Dato' Azman bin Nasrudin	PN-BERSATU	Pejabat Daerah dan Tanah Kulim	Dr. Thanaraj Murudi
3.	Utara	Batu Gajah	P.066	YB Tuan Sivakumar a/l Varatharaju Naidu	PH-DAP	Pejabat Daerah dan Tanah Kinta	Dr. Thanaraj Murudi
4.	Pantai Timur	Pengkalan Chepa	P.020	YB Datuk Dr. Ahmad Marzuk bin Shaary	PN-PAS	Pejabat Tanah dan Jajahan Kota Bharu	Nur Syadhira Mohd Razali
5.	Pantai Timur	Kubang Kerian	P.024	YB Dato' Sri Tuan Ibrahim bin Tuan Man	PN-PAS	Pejabat Tanah dan Jajahan Kota Bharu	Dr. Siti Nur Ain Zakinuddin
6.	Pantai Timur	Kuala Terengganu	P.036	YB Datuk Haji Ahmad Amzad bin Mohamed @ Hashim	PN-PAS	Pejabat Daerah dan Tanah Kuala Terengganu	Nur Syadhira Mohd Razali
7.	Pantai Timur	Jerantut	P.081	YB Ir. Ts. Hj. Khairil Nizam bin Khirudin	PN-PAS	Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut	Nur Syadhira Mohd Razali
8.	Pantai Timur	Rompin	P.091	YB Dato' Haji Abdul Khalib bin Abdullah	PN-BERSATU	Pejabat Daerah dan Tanah Rompin	Nur Syadhira Mohd Razali
9.	Tengah	Puchong	P.103	YB Puan Yeo Bee Yin	PH-DAP	Pejabat Daerah dan Tanah Petaling; Majlis Bandaraya Subang Jaya (MBSJ)	Dr. Teo Lee Ken

BIL.	ZON/ WILAYAH	PARLIMEN	KOD	AHLI PARLIMEN	PARTI	AGENSI-AGENSI BERKAITAN	KETUA PENYELIDIK APPGM-SDG
10.	Tengah	Putrajaya	P.125	YB Dr. Radzi Jidin	PN- BERSATU	Jabatan Wilayah Persekutuan; Perbadanan Putrajaya (PPj)	Nurul Syaza Mazelan
11.	Selatan	Kota Melaka	P.138	YB Tuan Khoo Poay Tiong	PH-DAP	Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah	Siti Noraiysah Rohim
12.	Sabah	Sepanggar	P.171	YB Datuk Ts. Mustapha Sakmud	PH-PKR	Dewan Bandaraya Kota Kinabalu (DBKK)	Mc Jeanet Lempisik @ Marx
13.	Sabah	Batu Sapi	P.185	YB Tuan Khairul Firdaus bin Akbar Khan	GRS	Majlis Perbandaran Sandakan (MPS)	Mc Jeanet Lempisik @ Marx
14.	Sarawak	Petra Jaya	P.194	YAB Datuk Amar Haji Fadillah bin Haji Yusof	GPS-PBB	Pejabat Residen Bahagian Kuching; Pejabat Daerah Kuching; Dewan Bandaraya Kuching Utara (DBKU)	Raine Melissa Riman
15.	Sarawak	Sri Aman	P.202	YB Dato' Sri Doris Sophia anak Brodi	GPS-PRS	Pejabat Residen Bahagian Sri Aman; Pejabat Daerah Sri Aman; Pejabat Daerah Pantu; Pejabat Daerah Lingga; Majlis Daerah Sri Aman	Raine Melissa Riman
16.	Sarawak	Sibu	P.212	YB Tuan Oscar Ling Chai Yew	PH-DAP	Pejabat Residen Bahagian Sibu; Pejabat Daerah Sibu; Majlis Perbandaran Sibu; Majlis Daerah Luar Bandar Sibu	Raine Melissa Riman

BAHAGIAN A

LAPORAN LAWATAN PEMETAAN ISU

1 – 13

BAHAGIAN B

1.0 PENGENALAN

17– 24

- 1.1 Geografi/Topografi 18
- 1.2 Komposisi Penduduk 19
- 1.3 Kegiatan Ekonomi Utama 20
- 1.4 Hubungan Kerangka Konseptual SDG dan Konteks Tempatan 21

2.0 METODOLOGI PENYELIDIKAN

25 – 29

- 2.1 Pendekatan Kajian 25
- 2.2 Langkah Etika Semasa Kajian Lapangan 27
- 2.3 Kekangan Lawatan Kajian Lapangan 27
- 2.4 Keterbatasan Kajian 28

3.0 RANGKUMAN ISU RENTAS SDG

26 – 37

4.0 GAMBARAN KESELURUHAN PEMETAAN ISU

38 – 125

- 4.1 Perincian Hasil Dapatan Isu-Isu 38
- 4.2 Pengutamaan Isu 116

5.0 PENGENALPASTIAN AWAL PROJEK PENYELESAIAN

126

6.0 RUJUKAN

130

BAHAGIAN A

Laporan Lawatan Pemetaan Isu

P.138 Kota Melaka

DENGAN SOKONGAN DARIPADA

AHLI PARLIMEN KOTA MELAKA, YB TUAN KHOO POAY TIONG

TEMPAT-TEMPAT YANG TELAH DILAWATI

HARI 1 | 14 MAC 2026

- 1.FGD 1: Sesi Dialog bersama Komuniti Warga Emas
- 2.FGD 2: Sesi Dialog bersama Kumpulan PIBG
- 3.Lawatan Tapak 1: SMK Gajah Berang
- 4.Temu Bual Mendalam: Pemandu Beca di Bandar Hilir Melaka

HARI 2 | 15 MAC 2026

- 5.FGD 3: Sesi Dialog bersama Komuniti Kampung Chetti
- 6.FGD 4: Sesi Dialog bersama Malacca Historic City Tourist Guide
- 7.FGD 5: Sesi Dialog bersama Komuniti Kg Pengkalan Rama Pantai
- 8.Lawatan Tapak 2: Sekitar Kawasan Kg Pengkalan Rama Pantai

HARI 3 | 16 MAC 2026

- 9.Lawatan Tapak 3 : Muzium Komuniti Chetti
- 10.FGD 6: Sesi Dialog bersama Komuniti Baba Nyonya

HARI 4 | 24 APRIL 2026

- 11.FGD 7: Sesi Dialog bersama Komuniti Nelayan
- 12.FGD 8: Sesi Dialog bersama Komuniti Wanita dan Ibu Tunggal

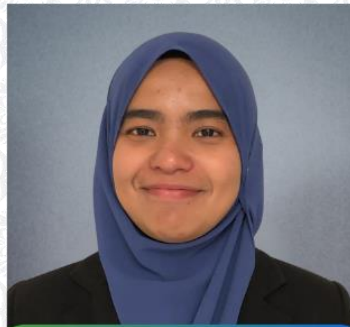
HARI 5 | 25 APRIL 2026

- 13.FGD 9: Sesi Dialog bersama Komuniti Portugis
- 14.Lawatan Tapak 4 : Sekitar Portuguese Settlement, Melaka

PASUKAN PENYELIDIK

Siti Noraiysah Rohim
Ketua Penyelidik

Nik Athirah Abdul Ghani

Nur Fatehah Abd Kadir

Iman Nurhakim Abu Sa'ya

Dr. Teo Sue Ann

Dr. Teo Lee Ken

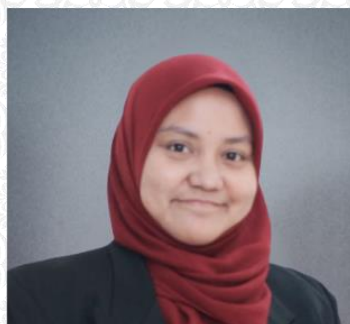
Mastura Mohamad

Azmeer Rafiq Yazid

Nur Aina Bahirah Japari
Penyelaras Tempatan

Dr. Noor Salehan Mohammad Sabli
Penyelaras Tempatan

GERAK KERJA LAWATAN PEMETAAN ISU KOTA MELAKA

01

22 Januari 2026
Mesyuarat Awal

02

26 Februari 2026
Kunjungan Hormat ke Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah (PDTMT)

03

14 Mac 2026
FGD 1: Sesi Dialog bersama Komuniti Warga Emas

06

14 Mac 2026
Temu Bual Mendalam: Pemandu Beca di Bandar Hilir Melaka

05

14 Mac 2026
Lawatan Tapak 1: SMK Gajah Berang

04

14 Mac 2026
FGD 2: Sesi Dialog bersama Kumpulan PIBG

07

15 Mac 2026
FGD 3: Sesi Dialog bersama Komuniti Kampung Chetti

08

15 Mac 2026
FGD 4: Sesi Dialog bersama Malacca Historic City Tourist Guide

09

15 Mac 2026
FGD 5: Sesi Dialog bersama Komuniti Kg Pengkalan Rama Pantai

12

16 Mac 2026
FGD 6: Sesi Dialog bersama Komuniti Baba Nyonya

11

16 Mac 2026
Lawatan Tapak 3: Muzium Komuniti Chetti

10

15 Mac 2026
Lawatan Tapak 2: Sekitar Kawasan Kg Pengkalan Rama Pantai

13

24 April 2026
FGD 7: Sesi Dialog bersama Komuniti Nelayan

14

24 April 2026
FGD 8: Sesi Dialog bersama Komuniti Wanita dan Ibu Tunggal

15

25 April 2026
FGD 9: Sesi Dialog bersama Komuniti Portugis

16

25 April 2026
Lawatan Tapak 4: Sekitar Portuguese Settlement, Melaka

22/01/2026

MESYUARAT AWALAN

Satu mesyuarat awalan untuk pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka telah diadakan di Parlimen Malaysia antara pasukan APPGM-SDG dan Ahli Parlimen Kota Melaka, YB Tuan Khoo Poay Tiong. Perbincangan tertumpu kepada gerak kerja organisasi, prosedur kajian lapangan untuk pemetaan isu, pelaksanaan projek, serta tinjauan keadaan sosial di kawasan tersebut. Delegasi APPGM-SDG terdiri daripada Dr. Teo Lee Ken, Dr. Khairil Ahmad, Nur Farah Ezzaty, Siti Noraiysah, dan Darshini.

26/02/2026

KUNJUNGAN HORMAT KE PEJABAT DAERAH DAN TANAH MELAKA TENGAH
(PDTMT)

Satu sesi kunjungan hormat bersama Pegawai Daerah Melaka Tengah, Tn. Mohd Shaiful Hizam Johan telah diadakan di Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah. Kunjungan ini bertujuan mendapatkan kerjasama pihak PDTMT bagi pelaksanaan gerak kerja pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka yang dijadualkan berlangsung pada 14 hingga 16 Mac 2026. Selain itu, sesi ini turut menjadi platform untuk memperoleh maklumat menyeluruh berkaitan profil kawasan serta isu dan cabaran yang dihadapi oleh komuniti di Parlimen Kota Melaka. Pihak PDTMT yang terdiri daripada Pegawai Daerah, Ketua Penolong Pegawai Daerah, Mohd Azri serta empat orang Penghulu DUN telah berkongsi pelbagai isu setempat antaranya berkaitan kesepaduan sosial, isu banjir dan tambakan laut, serta cabaran pembangunan perbandaran. Turut hadir dalam sesi ini ialah YB DUN Kota Laksamana, Tn. Low Chee Leong yang menekankan tiga isu utama, iaitu kependudukan di kawasan rumah pangsa, cabaran mengekalkan identiti kampung tradisi khususnya komuniti Kampung Morten, serta pengurusan kawasan berstatus UNESCO di sekitar Kota Melaka.

14/03/2026

FGD 1: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI WARGA EMAS

FGD 1 bersama komuniti warga emas telah diadakan di Balai Raya Taman Wan Show, Kampung Bukit Cina. Sesi ini mengenal pasti beberapa cabaran kritikal, terutamanya **(1)** ketiadaan sistem penjagaan komuniti untuk warga emas yang tinggal bersendirian dan **(2)** kekurangan pusat jagaan warga emas yang mampu milik dan pusat jagaan swasta adalah melebihi kemampuan kebanyakan warga emas yang bergantung kepada bantuan kebajikan. Malah, **(3)** bantuan kebajikan juga tidak sepadan dengan kos sara hidup bandar. Terdapat juga sebahagian individu yang menghadapi **(4)** kekangan akses kepada bantuan kebajikan. Bagi isu alam sekitar, terdapat **(5)** kejadian banjir kilat di beberapa kawasan komuniti akibat hujan lebat, kapasiti perparitan yang terhad serta kedudukan yang berhampiran dengan Sungai Melaka.

14/03/2026

FGD 2: SESI DIALOG BERSAMA KUMPULAN PIBG

FGD 2 bersama kumpulan PIBG telah diadakan di Pusat Khidmat Rakyat Parlimen Kota Melaka dengan penyertaan 8 orang wakil komuniti, terdiri daripada 4 wakil Catholic High School dan 4 wakil SMK Gajah Berang. Antara isu yang diketengahkan adalah: **(1)** pelaksanaan kokurikulum yang terlalu *rigid* apabila keperluan menyertai satu sukan, satu badan beruniform dan satu kelab secara serentak dilihat membebankan pelajar. Malah, disebabkan **(2)** kekurangan peruntukan penyelenggaraan sekolah, sebahagian kos juga terpaksa ditanggung oleh PIBG. **(3)** Penglibatan ibu bapa juga masih terhad dalam tadbir urus pendidikan kerana banyak keputusan dasar pendidikan dilaksanakan secara *top-down* tanpa konsultasi mencukupi dengan komuniti sekolah. Dari segi alam sekitar, terdapat juga **(4)** risiko keselamatan bangunan sekolah akibat mendapan tanah yang dipercayai berkait dengan takungan air di kawasan padang, dan setakat ini tiada penyelesaian konkrit daripada agensi berkaitan.

14/03/2026

LAWATAN TAPAK 1: SMK GAJAH BERANG

Para penyelidik telah mengadakan lawatan tapak di SMK Gajah Berang untuk melihat keadaan berikutan isu risiko keselamatan bangunan sekolah akibat mendapan tanah serta isu kekurangan peruntukan penyelenggaraan infrastruktur sekolah. Semasa sesi lawatan ini, para penyelidik melihat sendiri beberapa blok bangunan sekolah terpaksa dikosongkan untuk mengelakkan risiko keselamatan, keadaan padang yang tidak dapat digunakan untuk aktiviti (mendapan dan risiko keselamatan) seperti infrastruktur sekolah yang kurang diselenggara dengan baik, seperti siling yang rosak atau tiada serta kemudahan yang tidak dijaga walaupun masih digunakan oleh hampir 900 orang pelajar.

14/03/2026

TEMU BUAL MENDALAM: PEMANDU BECA DI BANDAR HILIR MELAKA

Satu sesi temu bual mendalam telah dijalankan bersama dua orang pemandu beca yang merupakan ahli persatuan pemandu beca di hadapan Christ Church Melaka. Antara isu yang diketengahkan adalah **(1)** ketidakstabilan pendapatannya pemandu beca. Pendapatan harian bergantung kepada jumlah pelancong dan lazimnya sekitar RM100 atau kurang, walaupun kadar tambang bagi satu perjalanan adalah antara RM25 hingga RM50. Malah, **(2)** perlindungan sosial formal juga tiada bagi pekerja tidak formal. Pemandu beca bekerja secara bebas tanpa caruman majikan kepada perlindungan sosial seperti KWSP, manakala skim perlindungan sukarela perlu ditanggung sendiri; serta **(3)** kebergantungan kepada sektor pelancongan bermusim. Permintaan perkhidmatan beca sangat bergantung kepada kehadiran pelancong dan cenderung menurun pada musim tertentu seperti Ramadan atau tempoh pelancongan yang perlahan.

15/03/2026

FGD 3: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI KAMPUNG CHETTI

FGD 3 bersama komuniti Kampung Chetti telah diadakan di Bilik Bacaan Kampung Chetti dengan penyertaan 9 orang wakil komuniti. Antara isu yang diketengahkan adalah: **(1)** Banjir berulang di Kampung Chetti selama lebih 30 tahun dengan paras air sekitar 1.5 hingga 2 kaki ketika hujan lebat. **(2)** Ketidakpastian status cadangan pembinaan jalan merentasi kampung yang pernah dirancang lebih sedekad lalu, menimbulkan kebimbangan komuniti kerana berpotensi menjejaskan beberapa rumah penduduk dan kawasan penempatan tradisi. Terdapat juga **(3)** Keperluan pewartaan Kampung Chetti sebagai kawasan warisan. **(4)** Kesukaran mengakses bantuan kerajaan seperti RIBI apabila struktur pentadbiran kuil berasaskan lembaga pemegang amanah dan bukan organisasi berdaftar; serta **(5)** populasi komuniti Chetti yang semakin mengecil apabila ramai generasi muda berhijrah keluar untuk pendidikan dan pekerjaan.

15/03/2026

FGD 4: SESI DIALOG BERSAMA MALACCA HISTORIC CITY TOURIST GUIDE
(PERSATUAN PEMANDU-PEMANDU PELANCONG BANDAR MELAKA)

FGD 4 bersama empat orang wakil Persatuan Pemandu-Pemandu Pelancong Bandar Melaka telah diadakan di Galeri Warisan Kota Melaka. Antara isu yang diketengahkan adalah **(1)** cabaran pengurusan lalu lintas di kawasan pelancongan Bandar Hilir apabila penutupan jalan yang tidak menentu, khususnya pada hujung minggu, menimbulkan kekeliruan kepada pelawat dan pemandu pelancong dan **(2)** kekurangan infrastruktur sokongan pelancongan. Kemudahan asas seperti tempat letak kereta, tandas awam dan tong sampah di kawasan pelancongan utama masih tidak mencukupi untuk menampung jumlah pelawat.

15/03/2026

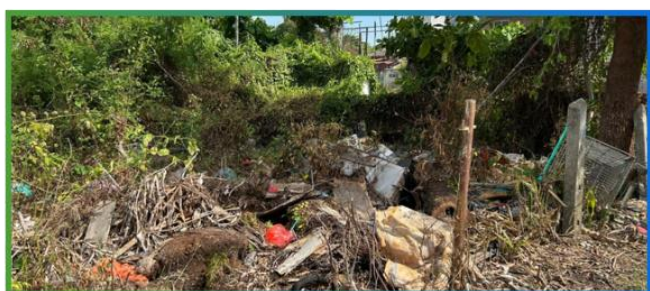
FGD 5: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI KG PENGKALAN RAMA PANTAI

FGD 5 bersama komuniti Kampung Pengkalan Rama Pantai telah diadakan di Balai Raya PRP dengan penyertaan 19 orang wakil komuniti, terdiri daripada JPKK dan penduduk setempat. Sesi ini turut dihadiri oleh YB DUN Kota Laksamana, YB Low Chee Leong. Antara isu yang diketengahkan adalah **(1)** kejadian banjir kilat berulang sekitar 5–6 kali setahun akibat paras air sungai yang lebih tinggi, sistem perparitan lama, struktur kampung yang tidak terancang serta kelewatan projek pengurusan air sungai. **(2)** Infrastruktur kampung juga uzur terutamanya kemudahan asas seperti jalan dan longkang. Terdapat juga **(3)** kebimbangan terhadap peningkatan penempatan pendatang Rohingya khususnya berkaitan isu keselamatan, integrasi sosial dan perubahan identiti komuniti. **(4)** Kekurangan ruang sosial seperti ketiadaan dewan terbuka, malahan balai raya yang sedia ada belum dilengkapi dengan peralatan yang mencukupi untuk kegunaan program komuniti. **(5)** Akses penduduk terhadap peluang ekonomi tempatan terhad kerana syarat permohonan yang ketat; dan **(6)** tekanan pembangunan bandar terhadap kampung tradisional.

15/03/2026

LAWATAN TAPAK 2: SEKITAR KAWASAN KG PENGKALAN RAMA PANTAI

Para penyelidik dibawa melawat ke kawasan di Kampung Pengkalan Rama Pantai berikutan isu kejadian banjir kilat berulang, ketidaksepadanan pembangunan ekonomi dengan peluang kepada penduduk tempatan dan kebimbangan komuniti terhadap peningkatan penempatan pendatang Rohingya. Lawatan tapak ini dimulakan dengan pemerhatian terhadap keadaan sebuah kawasan perniagaan yang kurang dimanfaatkan. Kemudian diteruskan ke kawasan perumahan berhampiran bagi meninjau isu banjir yang sering berlaku, khususnya di sekitar rumah pam dan sekitar kawasan *river cruise*. Para penyelidik turut diberi penerangan mengenai latar belakang komuniti Rohingya serta perubahan pemilikan tanah dan rumah di kawasan tersebut oleh komuniti ini.

16/03/2026

LAWATAN TAPAK 3 : MUZIUM KOMUNITI CHETTI

Muzium Chetti merupakan sebuah muzium komuniti yang mempamerkan nilai warisan, sejarah dan budaya masyarakat Chetti yang berakar sejak penubuhan awal komuniti pedagang India Selatan di Melaka. Muzium ini menampilkan pelbagai keunikan seperti pakaian tradisional, makanan warisan, adat resam serta elemen kehidupan harian komuniti tersebut. Menurut peserta, muzium ini telah ditubuhkan pada tahun 2003 dan pernah beroperasi secara konsisten sebelum pandemik COVID-19. Pada peringkat awal, pengurusan muzium ini dikendalikan oleh PERZIM. Namun begitu, selepas pengurusan diserahkan kepada komuniti setempat, beberapa cabaran mula timbul, terutamanya dari segi kos penyelenggaraan. Akibat kekangan tersebut, operasi muzium kini menjadi terhad dan hanya dibuka berdasarkan temujanji.

16/03/2026

FGD 6: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI BABA NYONYA

FGD 6 bersama Komuniti Baba Nyonya telah diadakan di Persatuan Peranakan Cina Melaka, Taman Kota Laksamana bersama 11 orang peserta bagi membincangkan kelangsungan komuniti Baba Nyonya. Para peserta mengetengahkan **(1)** risiko kehilangan dan kelangsungan identiti serta warisan komuniti Baba Nyonya (budaya, bahasa, amalan); serta menekankan **(2)** kekurangan dokumentasi warisan budaya Baba dan Nyonya untuk generasi akan datang. Selain itu, mereka turut membangkitkan **(3)** kekangan sumber dari segi kewangan, tenaga, dan kepakaran dalam usaha pemeliharaan warisan budaya, di samping **(4)** kurangnya sokongan polisi serta perancangan strategik daripada pihak kerajaan yang dilihat lebih tertumpu kepada aktiviti bersifat "one-off" berbanding pembangunan budaya bagi jangka masa panjang.

24/04/2026

FGD 7: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI NELAYAN

FGD 7 telah diadakan di Pengkalan Telok Mas bersama 17 orang peserta bagi membincangkan isu-isu kritikal yang dihadapi oleh komuniti nelayan setempat. Para peserta membangkitkan **(1)** isu kehilangan kawasan tangkapan utama berikutan pewartaan Pulau Larangan dan Taman Laut; serta menekankan **(2)** masalah status tanah Pengkalan Telok Mas yang masih belum mendapat pengiktirafan rasmi sehingga kini. Selain itu, mereka turut membangkitkan **(3)** pelaksanaan projek tambakan laut yang dijalankan tanpa sebarang proses libat urus bersama komuniti setempat; dan terdapat juga **(4)** kemerosotan pendapatan nelayan yang semakin meruncing.

24/04/2026

FGD 8: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI WANITA DAN IBU TUNGGAL

FGD 8 telah diadakan di Pusat Khidmat Rakyat Parlimen Kota Melaka bersama empat orang peserta yang terdiri daripada wakil AGAPE serta individu bagi membincangkan isu-isu kritikal yang dihadapi oleh komuniti wanita dan ibu tunggal. Para peserta membangkitkan **(1)** masalah kekangan penjagaan anak bagi ibu tunggal yang bekerja serta **(2)** isu pendapatan yang tidak mencukupi berikutan peluang ekonomi yang amat terhad. Selain itu, mereka turut menekankan **(3)** halangan dasar dan birokrasi yang rumit berkaitan status kewarganegaraan serta dokumentasi, khususnya melibatkan ibu tunggal berstatus Pemastautin Tetap (PR) yang ditinggalkan suami warga tempatan; dan membangkitkan **(4)** isu keterbatasan akses kepada bantuan, program latihan, serta sistem sokongan yang lebih sistematik.

25/04/2026

FGD 9: SESI DIALOG BERSAMA KOMUNITI PORTUGIS

FGD 9 bersama Komuniti Portugis telah diadakan di Pejabat JPKK Kampung Portugis bersama enam orang peserta yang terdiri daripada wakil JPKK serta individu bagi membincangkan isu-isu kelestarian komuniti Portugis. Para peserta membangkitkan **(1)** ketidakpastian status tanah pajakan (60 dan 99 tahun) yang bakal berakhir tidak lama lagi, sekali gus menimbulkan kebimbangan terhadap masa depan penempatan mereka; serta menekankan **(2)** impak aktiviti penambakan laut yang telah mengubah ekosistem, menjejaskan mata pencarian nelayan, dan menghilangkan identiti pesisir kampung tersebut. Selain itu, mereka turut mengetengahkan **(3)** kemerosotan warisan budaya dan bahasa Portugis dalam kalangan generasi muda akibat ketiadaan sistem pembelajaran formal, di samping membangkitkan **(4)** isu kekangan perumahan serta ruang penempatan yang semakin terhad. Akhir sekali, perbincangan menyoroti **(5)** kurangnya sokongan, pengiktirafan rasmi, serta tindakan susulan yang berkesan daripada pihak berkuasa dalam menangani isu-isu kritikal komuniti ini.

25/04/2026

LAWATAN TAPAK 4 : SEKITAR PORTUGUESE SETTLEMENT, MELAKA

Para penyelidik telah dibawa melakukan lawatan tapak di sekitar kawasan Portuguese Settlement bagi meninjau keadaan fizikal (kesan penambakan laut), persekitaran serta kehidupan komuniti setempat secara langsung. Lawatan ini merangkumi pemerhatian terhadap perubahan landskap akibat pembangunan dan penambakan laut, kemudahan komuniti, kawasan perumahan serta lokasi tumpuan pelancong seperti medan selera dan muzium. Selain itu, penyelidik turut diberi penerangan oleh wakil komuniti mengenai cabaran semasa yang dihadapi termasuk isu alam sekitar, ekonomi tempatan dan kelangsungan warisan budaya.

BAHAGIAN B

Laporan Pemetaan Isu

P.138 Kota Melaka

Senarai Jadual

Jadual 1. Komposisi Penduduk mengikut Kaum Parlimen Kota Melaka (P.138)	20
Jadual 2. Program Kajian Lapangan Pemetaan Isu Parlimen Kota Melaka.....	26
Jadual 3. Rangkuman Isu Rentas SDG.....	30
Jadual 4. Perincian Hasil Dapatan FGD 1	37
Jadual 5. Perincian Hasil Dapatan FGD 2	51
Jadual 6. Perincian Hasil Dapatan Temubual Mendalam	54
Jadual 7. Perincian Hasil Dapatan FGD 3	56
Jadual 8. Perincian Hasil Dapatan FGD 4	61
Jadual 9. Perincian Hasil Dapatan FGD 5	65
Jadual 10. Perincian Hasil Dapatan FGD 6	80
Jadual 11. Perincian Hasil Dapatan FGD 7	87
Jadual 12. Perincian Hasil Dapatan FGD 8	96
Jadual 13. Perincian Hasil Dapatan FGD 9	109
Jadual 14. Ringkasan Isu 1.....	117
Jadual 15. Ringkasan Isu 2.....	121
Jadual 16. Ringkasan Isu 3.....	124

Senarai Singkatan

ADUN	Ahli Dewan Undangan Negeri
AI	Kecerdasan Buatan (<i>Artificial Intelligence</i>)
APPGM-SDG	<i>All-Party Parliamentary Group Malaysia on Sustainable Development Goals</i> / Kumpulan Rentas Parti Parlimen Malaysia mengenai Matlamat Pembangunan Mampan
BN	Barisan Nasional
COVID-19	Penyakit Coronavirus 2019 (<i>Coronavirus Disease 2019</i>)
DAP	Parti Tindakan Demokratik (<i>Democratic Action Party</i>)
DOSM	Jabatan Perangkaan Malaysia (<i>Department of Statistics Malaysia</i>)
DUN	Dewan Undangan Negeri
EIA	Penilaian Impak Alam Sekitar (<i>Environmental Impact Assessment</i>)
FGD	Perbincangan Kumpulan Fokus (<i>Focus Group Discussion</i>)
IC	Kad Pengenalan (<i>Identity Card</i>)
JKKK	Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
JKM	Jabatan Kebajikan Masyarakat
JPN	Jabatan Pendaftaran Negara
JPJ	Jabatan Pengangkutan Jalan
KKDW	Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah
LPS	Lembaga Pengurus Sekolah
M-WEZ	<i>Melaka Waterfront Economic Zone</i>
MBMB	Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah
MICE	Mesyuarat, Insentif, Persidangan dan Pameran (<i>Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions</i>)
MITC	<i>Melaka International Trade Centre</i> / Pusat Dagangan Antarabangsa Melaka
MOTAC	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia
NGO	Pertubuhan Bukan Kerajaan (<i>Non-Governmental Organisation</i>)
OKU	Orang Kurang Upaya
PAWE	Pusat Aktiviti Warga Emas
PDTMT	Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah
PH	Pakatan Harapan

PIBG	Persatuan Ibu Bapa dan Guru
PKS	Perusahaan Kecil dan Sederhana
PN	Perikatan Nasional
PRU15	Pilihan Raya Umum ke-15
PTPTN	Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional
RIBI	Rumah Ibadat Bukan Islam (e-RIBI)
RM	Ringgit Malaysia
ROS	<i>Registrar of Societies</i> / Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia (JPPM)
SARA	Sumbangan Asas Rahmah (SARA)
SDG	Matlamat Pembangunan Mampan (<i>Sustainable Development Goals</i>)
SMK	Sekolah Menengah Kebangsaan
UN	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (<i>United Nations</i>)
UNESCO	Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan Bangsa-Bangsa Bersatu (<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
UNHCR	Pesuruhjaya Tinggi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu bagi Pelarian (<i>United Nations High Commissioner for Refugees</i>)
UTC	Pusat Transformasi Bandar (<i>Urban Transformation Centre</i>)
YB	Yang Berhormat

1.0 PENGENALAN

Parlimen Kota Melaka (P.138) adalah sebuah kawasan pilihan raya Persekutuan di negeri Melaka yang diwakili dalam Dewan Rakyat Malaysia. Kerusi Parlimen Kota Melaka ketika ini disandang Yang Berhormat (YB) Tuan Khoo Poay Tiong daripada Parti Tindakan Demokratik (DAP) di bawah gabungan Pakatan Harapan (PH). Kawasan Parlimen ini mula dipertandingkan pada tahun 1974 dan memberi mandat kepada seorang Ahli Dewan Rakyat di Parlimen Malaysia mengikut sistem undian terbanyak.

YB Tuan Khoo Poay Tiong

Parlimen Kota Melaka dikenali merupakan salah satu kawasan pilihan raya yang signifikan dalam landskap politik negeri Melakadan pernah diwakili oleh beberapa tokoh politik terkenal negara seperti Lim Kit Siang dan Lim Guan Eng. Selain mempunyai kepadatan penduduk bandar yang tinggi, kawasan ini memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi, pelancongan dan warisan negeri Melaka.

Pada Pilihan Raya Umum ke-15 (PRU15), Khoo Poay Tiong berjaya mempertahankan kerusi Parlimen Kota Melaka dengan memperoleh sebanyak 73,995 undi dan majoriti 46,420 undi. Beliau menewaskan Suhaime Borhan daripada Perikatan Nasional (PN) yang memperoleh 27,575 undi, Kon Qi Yao daripada Barisan Nasional (BN) dengan 20,686 undi serta calon Bebas, Norazlanshah Hazali yang memperoleh 925 undi. Keputusan tersebut mencerminkan kekuatan sokongan pengundi terhadap penyandang serta kedudukan Kota Melaka sebagai salah satu kawasan bandar utama di negeri Melaka.

1.1 Geografi/Topografi

Parlimen Kota Melaka terletak di pesisir barat negeri Melaka, menghadap Selat Melaka dan berada dalam daerah Melaka Tengah. Dari segi pentadbiran pihak berkuasa tempatan (PBT), kawasan Parlimen ini melibatkan Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB) dengan satu daripada kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN) berada di bawah pentadbiran dan Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (MPHTJ). Kawasan ini merangkumi lima kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN), iaitu Kesidang (N19), Kota Laksamana (N20), Duyong (N21), Banda Hilir (N22) dan Telok Mas (N23). Kedudukannya merangkumi pusat bandar bersejarah, kawasan perumahan, pusat perdagangan serta petempatan pesisir pantai.

Dari segi topografi, kawasan ini secara umumnya bercirikan dataran rendah dan bentuk muka bumi yang relatif landai, khususnya di sepanjang pesisir pantai dan kawasan berhampiran sungai. Landskapnya turut mempunyai kawasan berbukit setempat, antaranya Bukit Cina dan Bukit St. Paul. Gabungan kawasan tanah rendah, bukit bersejarah dan pesisir pantai membentuk ciri fizikal Kota Melaka serta mempengaruhi corak petempatan dan pembangunan bandarnya.

Sungai Melaka merupakan antara unsur utama dalam landskap kawasan ini. Sungai tersebut mengalir melalui pusat bandar sebelum bermuara ke Selat Melaka.¹ Selain mempunyai hubungan rapat dengan sejarah perkembangan petempatan dan perdagangan, koridor Sungai Melaka turut menjadi tumpuan aktiviti pelancongan dan rekreasi. Kedudukan kawasan bandar berhampiran sungai dan pesisir pantai menjadikan pengurusan saliran serta aliran sungai aspek penting dalam perancangan pembangunan setempat.

Landskap pesisir Kota Melaka turut dipengaruhi oleh pembangunan tanah tambakan. Projek penambakan seperti Melaka Gateway merupakan antara pembangunan yang melibatkan perairan berhampiran bandar Melaka.² Pembangunan seumpama ini melibatkan perubahan garis pantai dan peluasan kawasan daratan. Dalam perbincangan mengenai pembangunan pesisir Melaka, antara isu yang dibangkitkan ialah kehilangan kawasan tangkapan ikan berhampiran, pertambahan jarak perjalanan nelayan serta peningkatan kos operasi.³ Oleh itu, pembangunan kawasan pantai perlu mengambil kira

¹ Hubungan Mikroplastik dan Kualiti Air di Sungai Melaka, Melaka, Malaysia, Sains Malaysiana, jil. 53, bil. 9 (2024), Universiti Kebangsaan Malaysia. https://www.ukm.my/jsm/pdf_files/SM-PDF-53-9-2024/5.pdf

² Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar, "Jawapan Parlimen berhubung status permohonan dan kajian alam sekitar projek Melaka Gateway," portal jawapan Parlimen kementerian. <https://www.nres.gov.my/parlimen/Lists/papar-Jawapan-Parlimen.aspx?ID=++++1519>

³ "Kamar Khas: Laporan EIA Makro untuk Melaka Waterfront Economic Zone (MWEZ)," teks perbincangan dan jawapan kementerian yang diterbitkan semula di portal Ahli Parlimen Kota Melaka. <https://kotamelaka.com/kamar-khas-laporan-eia-makro-untuk-melaka-waterfront-economic-zone-mwez/>

kesannya terhadap persekitaran pesisir dan kehidupan komuniti yang bergantung pada sumber laut.

Parlimen Kota Melaka juga merangkumi kawasan bandar bersejarah yang menjadi sebahagian daripada Tapak Warisan Dunia UNESCO, menerusi pengiktirafan bersama Melaka dan George Town pada tahun 2008.⁴ Kawasan ini menjadi tumpuan kegiatan pelancongan, perdagangan dan perkhidmatan, termasuk aktiviti perbankan serta urusan pejabat swasta. Perancangan pembangunan di kawasan ini turut mengambil kira keperluan pertumbuhan bandar, pemuliharaan warisan dan pengurusan alam sekitar pesisir.

1.2 Komposisi Penduduk

Berdasarkan Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020, Parlimen Kota Melaka mempunyai 215,409 orang penduduk. Warganegara membentuk 92.9 peratus daripada keseluruhan penduduk, manakala 7.1 peratus ialah bukan warganegara. Data ini menggambarkan komposisi penduduk pada tahun banci 2020, bukannya anggaran penduduk semasa (Jabatan Perangkaan Malaysia [DOSM], 2020).

Taburan penduduk menunjukkan perbezaan antara saiz kawasan dengan intensiti penempatan. Kesidang mempunyai keluasan dan jumlah penduduk terbesar, dengan kira-kira 39.2 peratus penduduk parlimen tertumpu di DUN tersebut. Sebaliknya, Banda Hilir merupakan DUN terkecil dan mempunyai jumlah penduduk paling sedikit. Kota Laksamana pula mencatatkan kepadatan tertinggi, kira-kira 2.6 kali kepadatan Telok Mas yang paling rendah. Perbezaan ini menunjukkan bahawa keperluan kemudahan awam wajar dinilai berdasarkan jumlah penduduk dan kepadatan setempat, bukan keluasan kawasan semata-mata.

Dari segi etnik, Bumiputera membentuk kumpulan terbesar dalam kalangan penduduk warganegara, diikuti oleh masyarakat Cina. Kedua-duanya merangkumi sekitar 95.3 peratus penduduk warganegara, manakala masyarakat India dan etnik lain melengkapkan kepelbagaian penduduk Kota Melaka. Komposisi ini menunjukkan kepentingan pendekatan pembangunan komuniti yang peka terhadap perbezaan bahasa dan budaya. Kepelbagaian budaya setempat turut dicerminkan oleh komuniti Baba dan Nyonya serta Portugis Eurasia yang menjadi sebahagian daripada identiti Kota Melaka.

⁴ UNESCO World Heritage Centre, "Melaka and George Town, Historic Cities of the Straits of Malacca," World Heritage List. <https://whc.unesco.org/en/list/1223>

Jadual 1. Komposisi Penduduk mengikut Kaum Parlimen Kota Melaka (P.138)

BIL.	KAUM	BILANGAN	PERATUSAN (%)
1.	Bumiputera	115,049	53.4
2.	Cina	90,256	41.9
3.	India	7,755	3.6
4.	Lain-lain	2,369	1.0
Jumlah Keseluruhan		215,409	100

Sumber: Statistik Subnasional Parlimen dan DUN, 2020

Taburan jantina adalah hampir seimbang, dengan lelaki merangkumi 52.3 peratus dan perempuan 47.7 peratus daripada keseluruhan penduduk. Jurang sebanyak 4.6 mata peratusan menunjukkan bahawa kedua-dua kumpulan membentuk bahagian yang besar dalam populasi. Oleh itu, perancangan kemudahan awam dan program komuniti perlu mengambil kira keperluan kedua-duanya. Walau bagaimanapun, taburan jantina sahaja tidak menjelaskan perbezaan penyertaan pekerjaan, pendapatan atau akses kepada perkhidmatan.

Struktur umur menunjukkan bahawa 71.8 peratus penduduk berada dalam lingkungan umur bekerja, iaitu 15 hingga 64 tahun. Bahagian ini menggambarkan potensi sumber tenaga kerja yang besar, tetapi tidak bermakna semua penduduk dalam kumpulan tersebut bekerja atau menyertai tenaga buruh. Dari sudut perancangan, profil ini menyokong keperluan peluang pekerjaan, latihan kemahiran dan akses pengangkutan yang sesuai. Pada masa yang sama, penduduk berumur 0 hingga 14 tahun membentuk 20.4 peratus, manakala penduduk berumur 65 tahun dan ke atas merangkumi 7.8 peratus. Keperluan pendidikan dan sokongan keluarga perlu diberi perhatian bersama kemudahan mesra warga emas, penjagaan kesihatan serta sokongan sosial.

1.3 Kegiatan Ekonomi Utama

Parlimen Kota Melaka merupakan antara pusat ekonomi utama di negeri Melaka dan mempunyai kepelbagaian aktiviti ekonomi yang berasaskan sektor pelancongan, perdagangan, perkhidmatan, perusahaan kecil dan sederhana (PKS), serta industri kreatif. Kedudukannya sebagai pusat bandar dan tapak warisan dunia UNESCO menjadikan Kota Melaka sebagai tumpuan utama pelancong domestik dan antarabangsa. Selain itu, kawasan ini turut berkembang sebagai pusat perniagaan, industri penginapan (*hospitality*), pendidikan dan aktiviti kebudayaan yang menyumbang secara langsung kepada pembangunan ekonomi tempatan.

Sektor pelancongan merupakan antara pemacu utama ekonomi Parlimen Kota Melaka. Kawasan Banda Hilir, *Jonker Walk*, Kota A Famosa, Sungai Melaka dan penempatan warisan Baba dan Nyonya menjadi antara lokasi utama yang menarik kehadiran

pelancong setiap tahun. Aktiviti pelancongan ini merangsang pertumbuhan ekonomi setempat melalui peningkatan permintaan terhadap sektor perhotelan, restoran, pengangkutan pelancong, kraftangan, peruncitan dan perkhidmatan pelancongan. Kerajaan Negeri Melaka turut memperkukuh sektor ini melalui pelbagai program dan kempen pelancongan termasuk Tahun Melawat Melaka serta pembangunan lebih 800 produk pelancongan baharu. Pada tahun 2025, sektor pelancongan Melaka dilaporkan menjana pendapatan sekitar RM12.68 bilion dengan kehadiran lebih 15 juta pelancong ke negeri Melaka.⁵

Selain pelancongan, sektor perdagangan dan perkhidmatan turut menjadi tunjang ekonomi utama di Parlimen Kota Melaka. Kawasan bandar ini menempatkan pelbagai premis perniagaan, pusat beli-belah, hotel, institusi kewangan, restoran, perusahaan tempatan dan pusat perkhidmatan yang menyokong aktiviti ekonomi harian penduduk. Aktiviti perdagangan berkembang pesat hasil kedudukan strategik Kota Melaka sebagai bandar pelancongan dan pusat pentadbiran negeri. Di samping itu, sektor perkhidmatan seperti pendidikan, kesihatan, teknologi maklumat dan logistik turut berkembang selari dengan urbanisasi dan pertumbuhan penduduk bandar.

Dalam masa yang sama, perusahaan kecil dan sederhana (PKS) terus berkembang sebagai penyumbang penting ekonomi tempatan. Industri makanan tradisional, kraftangan, produk warisan, percetakan, tekstil dan perniagaan berasaskan pelancongan menjadi sumber pendapatan kepada ramai penduduk setempat. Kewujudan komuniti peniaga kecil di kawasan seperti *Jonker Walk* dan Banda Hilir membantu memperkukuh ekonomi komuniti serta mengekalkan identiti budaya dan warisan negeri Melaka.

Secara keseluruhannya, struktur ekonomi Parlimen Kota Melaka dipacu oleh sektor pelancongan dan perkhidmatan yang berkembang pesat sejajar dengan statusnya sebagai bandar warisan dan pusat ekonomi negeri. Kepelbagaian aktiviti ekonomi ini bukan sahaja meningkatkan peluang pekerjaan dan pendapatan penduduk, malah turut memperkukuh kedudukan Kota Melaka sebagai antara destinasi pelancongan dan perdagangan utama di Malaysia.

1.4 Hubungan Kerangka Konseptual SDG dan Konteks Tempatan

Penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals*, SDG) memerlukan perhatian terhadap latar sejarah, keadaan persekitaran, kegiatan ekonomi dan kehidupan masyarakat sesebuah kawasan. Dalam pendekatan pemetaan isu APPGM-SDG, perkara ini menjadi asas untuk memahami keperluan komuniti serta menghubungkannya dengan matlamat pembangunan yang lebih luas. Bagi Parlimen

⁵ <https://www.melakahariini.my/pelancongan-melaka-jana-pendapatan-rm12-68-bilion>

Kota Melaka, hubungan tersebut dapat dilihat melalui kedudukannya sebagai kawasan bandar bersejarah yang turut merangkumi pusat perdagangan, kawasan kediaman, kampung tradisional dan penempatan pesisir.

Ciri ini menjadikan pembangunan Kota Melaka berkait rapat dengan beberapa keperluan yang perlu diurus bersama. Warisan sejarah dan budaya menjadi tarikan pelancongan serta sumber pendapatan, sementara kawasan yang sama merupakan tempat tinggal dan ruang kehidupan masyarakat tempatan. Laut dan kawasan pesisir pula mempunyai nilai ekonomi kepada komuniti nelayan. Oleh itu, pembangunan di parlimen ini perlu mengambil kira hubungan antara kegiatan ekonomi, pemeliharaan warisan, penggunaan ruang dan kelangsungan kehidupan penduduk.

Dalam konteks tersebut, **SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan** mempunyai kepentingan yang jelas. Identiti Kota Melaka terbentuk daripada gabungan bangunan bersejarah, kawasan perdagangan lama dan warisan masyarakat Melayu, Baba dan Nyonya, Chetti serta Portugis. Kampung Morten, Kampung Chetti dan Kampung Portugis, misalnya, memperlihatkan bagaimana sejarah dan budaya terus menjadi sebahagian daripada kehidupan komuniti. Pemeliharaan kawasan ini turut melibatkan bahasa, adat, makanan, pengetahuan dan amalan yang diwariskan antara generasi.

Pada masa yang sama, fungsi Kota Melaka sebagai tempat tinggal dan kawasan tumpuan pelawat memerlukan perancangan bandar yang mengambil kira kedua-dua keperluan tersebut. Penggunaan jalan, kemudahan awam, ruang niaga dan kawasan rekreasi perlu diurus dengan mengambil kira kesejahteraan penduduk, termasuk warga emas dan orang kurang upaya. Antara sasaran SDG 11 yang berkaitan ialah:

Sasaran 11.3: Meningkatkan perbandaran yang inklusif dan mampan serta memperkukuh perancangan dan pengurusan penempatan yang bersepadu dan melibatkan penyertaan masyarakat.

Sasaran 11.4: Memperkukuh usaha melindungi dan memulihara warisan budaya dan semula jadi.

Sasaran 11.7: Menyediakan akses kepada kawasan hijau dan ruang awam yang selamat, inklusif dan mudah dicapai, khususnya bagi wanita, kanak-kanak, warga emas dan orang kurang upaya.

Bagi Kota Melaka, sasaran ini memberi asas untuk melihat pemuliharaan warisan bersama kesejahteraan masyarakat yang tinggal di dalamnya. Usaha menjaga bangunan dan tapak bersejarah perlu disertai ruang untuk komuniti meneruskan kehidupan,

mengamalkan budaya dan mewariskan pengetahuan mereka. Penglibatan penduduk dalam perancangan kawasan juga penting kerana merekalah yang menggunakan kemudahan dan berhadapan dengan perubahan persekitaran setiap hari.

Seterusnya, **SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi** berkait rapat dengan kegiatan pelancongan, perdagangan dan perkhidmatan di Parlimen Kota Melaka. Tarikan sejarah, Sungai Melaka, makanan dan budaya tempatan menyokong pelbagai pekerjaan serta perniagaan, termasuk penginapan, kedai makan, kraftangan, perkhidmatan beca dan pemanduan pelancong. Di luar kawasan tumpuan pelawat, perniagaan kejiiran dan perusahaan kecil pula memenuhi keperluan harian penduduk.

Dalam konteks ini, manfaat pembangunan ekonomi perlu diteliti dari sudut peluang yang tersedia kepada penduduk tempatan. Peniaga kecil, pengusaha makanan, penggiat budaya dan mereka yang bekerja sendiri memerlukan ruang untuk menyertai kegiatan ekonomi tersebut. Perhatian juga perlu diberikan kepada peluang menjana pendapatan bagi golongan yang mempunyai kekangan masa, modal atau kemahiran, termasuk ibu tunggal. Antara sasaran yang berkaitan ialah:

Sasaran 8.3: Menggalakkan dasar yang menyokong kegiatan produktif, pekerjaan yang baik, keusahawanan, kreativiti dan inovasi serta perkembangan perusahaan mikro, kecil dan sederhana, termasuk akses kepada perkhidmatan kewangan.

Sasaran 8.9: Menggubal dan melaksanakan dasar pelancongan mampan yang mewujudkan pekerjaan serta mempromosikan budaya dan produk tempatan.

Hubungan antara kedua-dua sasaran ini dapat dilihat melalui peluang mengembangkan produk dan perkhidmatan yang berasaskan identiti Kota Melaka. Makanan tradisional, kraftangan dan kegiatan kebudayaan boleh menyokong pendapatan komuniti apabila penduduk mempunyai akses kepada ruang niaga, latihan dan pasaran. Pada masa yang sama, pekerjaan seperti pengayuh beca dan perniagaan kecil perlu dilihat sebagai sumber kehidupan penduduk yang memerlukan perhatian terhadap kestabilan pendapatan dan keadaan kerja.

Selain ekonomi bandar dan pelancongan, kehidupan komuniti pesisir menjadikan **SDG 14: Hidupan di Bawah Air** relevan kepada Parlimen Kota Melaka. Kegiatan nelayan di kawasan seperti Telok Mas menunjukkan bahawa laut masih mempunyai peranan dalam ekonomi tempatan. Hubungan ini turut melibatkan kegiatan pendaratan dan jualan ikan, pemprosesan hasil laut serta perniagaan makanan. Kelangsungan kegiatan tersebut bergantung pada keadaan sumber marin dan akses nelayan kepada kawasan

menangkap ikan serta kemudahan di pesisir. Sasaran yang berkait secara langsung dengan konteks ini ialah:

Sasaran 14.b: Menyediakan akses kepada sumber marin dan pasaran bagi nelayan kecil tradisional.

Bagi Kota Melaka, sasaran ini memberi asas untuk meneliti keperluan nelayan dalam perancangan pembangunan pesisir. Sebarang perubahan penggunaan kawasan pantai perlu mengambil kira laluan keluar masuk bot, tempat pendaratan hasil dan hubungan penempatan nelayan dengan laut. Usaha meningkatkan pendapatan melalui pemprosesan atau pemasaran hasil perikanan juga perlu berjalan bersama pemeliharaan sumber yang menjadi asas pekerjaan mereka.

Hubungan antara pembangunan bandar, warisan, pelancongan dan kawasan pesisir turut memperlihatkan kepentingan tadbir urus. Keperluan penduduk dalam bidang ini melibatkan tanggungjawab pelbagai pihak, termasuk pihak berkuasa tempatan, agensi negeri, jabatan teknikal dan organisasi masyarakat. Sebagai contoh, pemeliharaan sebuah penempatan warisan memerlukan perhatian terhadap bangunan, kemudahan asas, kegiatan ekonomi dan kehidupan komuniti secara serentak. Begitu juga dengan pembangunan pesisir yang mempunyai implikasi terhadap perancangan guna tanah, alam sekitar dan mata pencarian nelayan.

Oleh itu, **SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Kuat** mempunyai hubungan dengan cara keputusan pembangunan dibuat dan dilaksanakan di Kota Melaka. Sasaran yang berkaitan ialah:

Sasaran 16.6: Membangunkan institusi yang berkesan, bertanggungjawab dan telus pada semua peringkat.

Sasaran 16.7: Memastikan pembuatan keputusan yang responsif, inklusif, melibatkan penyertaan dan mewakili masyarakat pada semua peringkat.

Dalam konteks Parlimen Kota Melaka, penyertaan ini memerlukan ruang yang membolehkan penduduk, peniaga kecil, komuniti warisan dan nelayan menyampaikan keperluan mereka sebelum keputusan yang memberi kesan kepada kehidupan mereka dimuktamadkan. Penyelarasan antara agensi pula penting supaya isu yang merentasi bidang tanggungjawab dapat disusuli dengan jelas. Melalui pendekatan pemetaan isu, pengalaman komuniti dapat menjadi asas kepada perbincangan dan tindakan pembangunan yang lebih dekat dengan keadaan sebenar di Kota Melaka.

2.0 METODOLOGI PENYELIDIKAN

2.1 Pendekatan Kajian

Kajian pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka dilaksanakan menggunakan pendekatan kualitatif melalui gabungan kaedah perbincangan kumpulan fokus (Focus Group Discussion, FGD), temu bual mendalam serta lawatan tapak. Pendekatan ini dipilih bagi membolehkan pengumpulan data secara menyeluruh dan kontekstual berdasarkan pengalaman serta pandangan komuniti setempat.

Pelaksanaan kajian dimulakan dengan satu mesyuarat awalan yang diadakan antara pasukan penyelidik APPGM-SDG dan Ahli Parlimen Kota Melaka, YB Tuan Khoo Poay Tiong di Parlimen Malaysia pada 22 Januari 2026. Mesyuarat ini bertujuan membincangkan gerak kerja pelaksanaan pemetaan isu, prosedur kajian lapangan, serta mendapatkan gambaran awal berkaitan keadaan sosial dan cabaran yang dihadapi oleh komuniti di kawasan tersebut. Delegasi APPGM-SDG yang terlibat dalam mesyuarat awalan ini terdiri daripada Dr. Teo Lee Ken, Dr. Khairil Ahmad, Nur Farah Ezzaty, Siti Noraiysah, dan Darshini Rawichandran.

Seterusnya, satu kunjungan hormat ke Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah (PDTMT) telah diadakan pada 26 Februari 2026. Pasukan Penyelidik APPGM-SDG telah bertemu dengan Pegawai Daerah Melaka Tengah, Tn. Mohd Shaiful Hizam Johan bagi mendapatkan kerjasama pihak PDTMT bagi pelaksanaan gerak kerja pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka. Selain itu, sesi ini turut menjadi platform untuk memperoleh maklumat menyeluruh berkaitan profil kawasan serta isu dan cabaran yang dihadapi oleh komuniti di Parlimen Kota Melaka. Pihak PDTMT yang terdiri daripada Pegawai Daerah, Ketua Penolong Pegawai Daerah, Mohd Azri serta empat orang Penghulu DUN telah berkongsi pelbagai isu setempat antaranya berkaitan kesepaduan sosial, isu banjir dan tambakan laut, serta cabaran pembangunan perbandaran. Turut hadir dalam sesi ini adalah YB DUN Kota Laksamana, Tn. Low Chee Leong yang menekankan tiga isu utama, iaitu kependudukan di kawasan rumah pangsa, cabaran mengekalkan identiti kampung tradisi khususnya komuniti Kampung Morten, serta pengurusan kawasan berstatus UNESCO di sekitar Kota Melaka.

Kajian lapangan telah dijalankan dalam dua fasa utama, iaitu pada 14 hingga 16 Mac 2026 dan 24 hingga 25 April 2026, melibatkan pelaksanaan beberapa sesi FGD, temu bual mendalam dan lawatan tapak di lokasi terpilih. Pasukan penyelidik diketuai oleh Siti Noraiysah Rohim selaku Ketua Penyelidik yang bertanggungjawab menyelaraskan pelaksanaan kajian, perjalanan sesi dialog, lawatan tapak serta proses dokumentasi dapatan kajian. Turut terlibat dalam pasukan penyelidik adalah Nik Athirah Abdul Ghani, Nur Fatehah Abd Kadir, Iman Nurhakim Abu Sa'ya, Dr. Teo Sue Ann, Dr. Teo Lee Ken, Azmeer Rafiq Yazid dan Mastura Mohamad. Selain itu, kajian ini turut dibantu oleh dua

orang penyelaras tempatan, iaitu Nur Aina Bahirah Japari dan Dr. Noor Salehan Mohammad Sabli. Walau bagaimanapun, tidak semua penyelidik dapat menghadiri setiap sesi lawatan dan dialog yang dijalankan atas kekangan komitmen kerja dan urusan lain.

Secara keseluruhannya, kajian ini melibatkan sembilan (9) sesi FGD, satu sesi temu bual mendalam, serta empat (4) lawatan tapak yang merangkumi pelbagai komuniti seperti warga emas, PIBG, komuniti Kampung Chetti, pemandu pelancong, komuniti nelayan, wanita dan ibu tunggal serta komuniti Portugis. Perbincangan yang melibatkan beberapa lokasi dengan komuniti dan isu yang berbeza yang selaras dengan usaha untuk mencapai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Program untuk kajian yang dijalankan dapat dirujuk seperti di Jadual 2:

Jadual 2. Program Kajian Lapangan Pemetaan Isu Parlimen Kota Melaka

TARIKH	SESI DIALOG/FGD
14 Mac 2026 (Sabtu)	• Sesi Dialog 1: Komuniti Warga Emas • Sesi Dialog 2: Kumpulan PIBG • Lawatan Tapak 1: SMK Gajah Berang • Temu Bual Mendalam: Pemandu Beca di Banda Hilir Melaka
15 Mac 2026 (Ahad)	• Sesi Dialog 3: Komuniti Kampung Chetti • Sesi Dialog 4: <i>Malacca Historic City Tourist Guide</i> • Sesi Dialog 5: Komuniti Kampung Pengkalan Rama Pantai • Lawatan Tapak 2: Sekitar Kg Pengkalan Rama Pantai
16 Mac 2026 (Isnin)	• Lawatan Tapak 3: Muzium Komuniti Chetti • Sesi Dialog 6: Komuniti Baba Nyonya
24 April 2026 (Jumaat)	• Sesi Dialog 7: Komuniti Nelayan • Sesi Dialog 8: Komuniti Wanita dan Ibu Tunggal
25 April 2026 (Sabtu)	• Sesi Dialog 9: Komuniti Portugis • Lawatan Tapak 4: Sekitar Portuguese Settlement, Melaka

Sesi libat urus bersama agensi bagi daerah Melaka Tengah telah dijalankan pada 18 Ogos 2026 di Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah. Sesi ini dipengerusikan oleh Ketua Penolong Pegawai Daerah (Pembangunan), Tuan Mohd Azri bin Mohideen Abdul Kadir dan seramai 16 orang pegawai telah hadir dari 8 agensi terlibat.

1. Pejabat Daerah Melaka Tengah
2. Jabatan Perlindungan Hidupan Liar Dan Taman Negara (PERHILITAN)
3. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia Negeri Melaka (MOTAC)
4. Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Melaka (PLANMalaysia Melaka)
5. Pejabat Kemajuan Desa dan Wilayah Negeri Sembilan/Melaka (Ministry of Rural Development Negeri Sembilan/ Malacca)
6. Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) Daerah Melaka Tengah
7. Pejabat Perikanan Daerah Melaka Tengah
8. Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Melaka

2.2 Langkah Etika Semasa Kajian Lapangan

Sepanjang pelaksanaan kajian lapangan, beberapa pertimbangan etika telah dititikberatkan bagi memastikan proses pengumpulan data dijalankan secara berhemah dan menghormati hak peserta. Setiap sesi dimulakan dengan penerangan oleh ketua penyelidik mengenai tujuan kajian serta pendekatan yang digunakan. Peserta turut dimaklumkan bahawa kajian ini bersifat kualitatif dan bertujuan untuk memahami isu sebenar yang dihadapi oleh komuniti. Persetujuan peserta diperoleh terlebih dahulu sebelum sesi dijalankan, khususnya berkaitan rakaman audio, pengambilan gambar dan video. Sekiranya terdapat peserta yang tidak bersetuju, maklumat tersebut tidak akan direkod atau digunakan dalam laporan. Pendekatan ini penting bagi memastikan kerahsiaan, keselamatan dan keselesaan peserta sentiasa terpelihara sepanjang kajian. Namun begitu, bagi kajian pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka, tiada halangan yang berlaku daripada segi pengambilan video, gambar dan audio.

2.3 Kekangan Lawatan Kajian Lapangan

Sepanjang pelaksanaan kajian lapangan di Parlimen Kota Melaka, para penyelidik menghadapi beberapa cabaran yang memberi kesan kepada kelancaran proses pengumpulan data dan pelaksanaan sesi dialog bersama komuniti.

Salah satu cabaran utama adalah kesukaran memahami percakapan dan pandangan akar umbi semasa sesi dialog bersama komuniti warga emas. Hal ini kerana beberapa peserta lebih selesa menggunakan bahasa atau pertuturan harian mereka seperti dialek Hokkien semasa sesi perbincangan dijalankan. Keadaan ini menyebabkan terdapat beberapa maklumat dan penjelasan yang sukar difahami secara langsung oleh para penyelidik. Walau bagaimanapun, cabaran tersebut dapat diatasi dengan bantuan

peserta lain yang membantu menerangkan semula isi perbincangan dan pandangan peserta dalam Bahasa Melayu yang lebih mudah difahami oleh pasukan penyelidik.

Selain itu, berlaku pertukaran kaedah pengumpulan data daripada sesi perbincangan kumpulan fokus (FGD) kepada temu bual mendalam bagi sesi bersama komuniti pemandu beca di Banda Hilir Melaka. Perubahan ini berlaku disebabkan kesukaran mengumpulkan para pemandu beca di satu lokasi pada masa yang sama kerana mereka sedang bekerja dan bergantung kepada kehadiran pelancong untuk memperoleh pendapatan harian. Oleh itu, para penyelidik telah menjalankan temu bual secara rawak bersama tiga orang pemandu beca di kawasan Banda Hilir Melaka. Tempoh temu bual yang dijalankan juga agak singkat, iaitu sekitar 30 hingga 40 minit sahaja. Keadaan ini menyebabkan data dan isu yang diperoleh adalah lebih terhad berbanding kaedah FGD yang dirancang pada peringkat awal.

Di samping itu, terdapat juga cabaran melibatkan pembatalan sesi dialog pada saat akhir apabila peserta yang dijemput tidak hadir pada sesi yang telah ditetapkan. Keadaan ini memberi kesan kepada perancangan jadual kajian dan menyebabkan pihak penyelidik perlu merangka semula sesi dialog ke tarikh lain. Sebagai contoh, sesi dialog bersama komuniti wanita dan ibu tunggal yang pada asalnya dirancang pada 16 Mac 2026 terpaksa ditangguhkan kerana peserta tidak hadir, sebelum dijadualkan semula dan dilaksanakan pada 24 April 2026.

2.4 Keterbatasan Kajian

Keterbatasan kajian bagi Parlimen Kota Melaka dapat dikenal pasti melalui beberapa aspek utama yang memberi kesan kepada keseimbangan dapatan kajian. Pertama, jumlah peserta yang hadir dalam beberapa sesi dialog adalah terhad dan tidak mencapai sasaran asal yang telah dirancang. Sebagai contoh, sesi dialog bersama komuniti wanita dan ibu tunggal hanya melibatkan 4 orang peserta sahaja, berbanding sasaran awal antara 10 hingga 15 orang peserta. Keadaan ini menyebabkan data dan pandangan yang diperoleh adalah kurang menyeluruh serta tidak dapat menggambarkan kepelbagaian pengalaman dan cabaran sebenar dalam komuniti tersebut.

Selain itu, terdapat juga keadaan dominasi individu dalam sesi dialog apabila hanya beberapa peserta lebih aktif dan mendominasi perbincangan. Keadaan ini memberi kesan kepada peluang peserta lain untuk berkongsi pandangan dan pengalaman mereka secara lebih mendalam. Akibatnya, terdapat kemungkinan beberapa isu atau perspektif penting daripada peserta lain tidak dapat diketengahkan secara sepenuhnya sepanjang sesi dialog berlangsung.

Di samping itu, kajian ini turut berhadapan dengan ketidakseimbangan perwakilan kaum dalam beberapa sesi dialog. Sebagai contoh, sesi dialog bersama komuniti PIBG menunjukkan penyertaan yang tidak seimbang apabila hanya seorang peserta mewakili komuniti etnik Melayu manakala selebihnya terdiri daripada komuniti etnik Cina. Keadaan ini menyebabkan dapatan yang diperoleh lebih banyak dipengaruhi oleh pengalaman dan pandangan daripada satu kelompok komuniti tertentu serta kurang mencerminkan kepelbagaian perspektif masyarakat secara keseluruhan.

Walaupun demikian, penggunaan pelbagai pendekatan seperti FGD, temu bual mendalam dan lawatan tapak telah membantu para penyelidik mendapatkan pemahaman yang lebih luas dan mengurangkan sebahagian keterbatasan yang wujud sepanjang kajian dijalankan.

3.0 RANGKUMAN ISU RENTAS SDG

Jadual 3. Rangkuman Isu Rentas SDG

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
1.	Keterbatasan sistem sokongan sosial	Di kawasan kampung Bukit Cina, Bandar Melaka, Banda Hilir, Telok Mas dan Pengkalan Rama Pantai, golongan rentan seperti warga emas, ibu tunggal, pemandu beca, nelayan dan Orang Kurang Upaya (OKU) berdepan kekurangan sistem perlindungan sosial yang memenuhi keperluan semasa. Sebagai contoh, warga emas tinggal bersendirian tanpa sistem penjagaan komuniti yang tersusun. Ini meningkatkan risiko pengabaian dan masalah kesihatan. Manakala ibu tunggal menghadapi kekangan penjagaan anak, perumahan dan pendapatan. Kekurangan	Sosial	Warga emas, ibu tunggal, OKU, pemandu beca, nelayan	Kampung Bukit Cina, Bandar Melaka, Banda Hilir, Telok Mas, Pengkalan Rama Pantai	SDG 1: Tiada Kemiskinan Sasaran 1.3: Melaksanakan sistem perlindungan sosial bersesuaian secara nasional Sasaran 1.4: Menjamin akses sama rata kepada sumber ekonomi, perkhidmatan asas dan pemilikan sumber. SDG 3: Kesihatan Baik dan Kesejahteraan Sasaran 3.8: Mencapai liputan kesihatan sejagat termasuk akses

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		kemudahan penjagaan yang mampu milik serta sokongan keluarga yang semakin berkurang telah meningkatkan tekanan emosi, sosial dan ekonomi dalam kalangan golongan ini. Tambahan, pemandu beca serta nelayan pula tidak mempunyai perlindungan sosial yang mencukupi apabila pendapatan terjejas akibat perubahan sektor pelancongan dan pembangunan pesisir.				kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan. SDG 5: Kesaksamaan Jantina Sasaran 5.4: Mengiktiraf dan menghargai kerja penjagaan dan kerja domestik tidak berbayar
2.	Infrastruktur dan perkhidmatan awam tidak mencukupi	Di kawasan seperti Kg Pengkalan Rama Pantai, Kampung Chetti, Bukit Cina, Banda Hilir serta sekolah seperti SMK Gajah Berang, komuniti membangkitkan kelemahan infrastruktur yang menjejaskan kesejahteraan penduduk.	Sosial / Alam Sekitar	Penduduk, pelajar, pelancong, komuniti setempat	Kampung Pengkalan Rama Pantai, Kampung Chetti, Bukit Cina, Banda Hilir,	SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan Sasaran 11.5: Mengurangkan kesan buruk bencana alam Sasaran 11.7: Menyediakan akses kepada ruang awam

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		Antara isu utama ialah sistem saliran yang lama dan tidak diselenggara dengan baik meningkatkan risiko banjir. Manakala kekurangan kemudahan asas seperti tempat letak kereta, tong sampah dan kemudahan mesra warga emas menjejaskan kualiti hidup penduduk. Selain itu, infrastruktur pejalan kaki yang tidak selamat di kawasan pelancongan seperti Banda Hilir turut memberi kesan negatif kepada keselamatan pengguna dan pengalaman pelancong.			SMK Gajah Berang	yang selamat, inklusif dan boleh diakses.
3.	Ketidakseimbangan pembangunan ekonomi	Pembangunan ekonomi dan sektor pelancongan di Kota Melaka masih belum memberi manfaat secara menyeluruh kepada komuniti setempat. Di Kg Pengkalan Rama Pantai dan	Ekonomi/sosial	Pemandu beca, nelayan, peniaga kecil, ibu tunggal, warga emas,	Banda Hilir, Sungai Melaka, Kampung Pengkalan Rama	SDG 1: Tiada Kemiskinan Sasaran 1.4: Menjamin akses sama rata kepada sumber ekonomi,

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		kawasan pelancongan sekitar Sungai Melaka, pembangunan ekonomi seperti penyediaan kiosk tidak dapat dimanfaatkan sepenuhnya kerana kadar sewa yang tinggi, syarat penyertaan yang ketat, keperluan dokumentasi yang membebankan serta kekangan modal. Dalam masa yang sama, pemandu beca berdepan pendapatan harian yang tidak menentu akibat kebergantungan kepada kehadiran pelancong. Manakala nelayan di Telok Mas mengalami kemerosotan hasil tangkapan berikutan pembangunan pesisir. Peningkatan kos sara hidup turut memberi tekanan kepada warga emas yang bergantung kepada bantuan bulanan yang tidak		komuniti kampung, pekerja informal.	Pantai, Telok Mas, Bandar Melaka, Bukit Cina.	perkhidmatan asas dan pemilikan sumber. SDG 8: Pekerjaan Layak dan Pertumbuhan Ekonomi Sasaran 8.3: Menggalakkan pembangunan perusahaan kecil dan sederhana. <i>Sasaran 8.5:</i> Mencapai guna tenaga penuh dan produktif serta pekerjaan yang layak untuk semua. SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamaan Sasaran 10.2: Memperkasa dan menggalakkan

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		mencukupi selepas menampung kos sewa dan keperluan asas.				keterangkuman sosial dan ekonomi semua.
4.	Bencana banjir berulang	Kawasan seperti Kg. Chetti, Kg. Pengkalan Rama Pantai dan Kg. Bukit Cina sering berdepan kejadian banjir kilat yang berlaku beberapa kali setahun. Keadaan ini berpunca daripada sistem saliran yang tidak cekap, pembangunan sekitar yang tidak terkawal serta perubahan paras air sungai. Banjir ini menyebabkan kerosakan harta benda dan kerugian kewangan. Ianya juga meningkatkan risiko kesihatan seperti denggi, di samping bantuan yang diterima tidak setimpal dengan kerosakan yang dialami.	Alam Sekitar	Penduduk kampung	Kg Chetti, Kg Pengkalan Rama, Kg Bukit Cina	SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan Sasaran 11.5: Mengurangkan kesan bencana termasuk kerugian ekonomi. SDG 13: Tindakan Iklim Sasaran 13.1: Memperkukuh daya tahan terhadap bahaya berkaitan iklim dan bencana.
5.	Tadbir urus, penguatkuasaan dan tahap libat urus	Di Kota Melaka seperti di kawasan sekolah, pelancongan dan komuniti nelayan, terdapat	Tadbir Urus	PIBG, NGO, Nelayan,	Seluruh Melaka	SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi Kukuh

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
	komuniti yang terhad	persepsi bahawa komuniti kurang dilibatkan dalam proses membuat keputusan. Ini khususnya dalam hal berkaitan dasar pendidikan, pembangunan dan pengurusan pelancongan. Pendekatan yang lebih bersifat <i>top-down</i> menyebabkan keperluan sebenar di peringkat komuniti tidak diambil kira secara menyeluruh. Selain itu, penguatkuasaan dilihat tidak konsisten termasuk dalam isu pemandu pelancong tidak berlesen dan pematuhan garis panduan warisan. Manakala kelewatan dalam penyaluran bantuan atau geran turut menjejaskan keberkesanan program komuniti.		Komuniti warisan		Sasaran 16.7: Memastikan proses membuat keputusan yang responsif, inklusif dan representatif. SDG 17: Perkongsian untuk Matlamat Sasaran 17.17: <i>Menggalakkan kerjasama berkesan</i>
6.	Ancaman terhadap warisan dan identiti komuniti	Di kawasan warisan seperti Kampung Chetti, komuniti Baba Nyonya, Portuguese Settlement	Sosial	Komuniti warisan	Kampung Chetti, Portuguese	SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan

NO	ISU UTAMA	PENERANGAN	DIMENSI	KUMPULAN SASARAN	KAWASAN SASARAN	SDG YANG BERKAITAN
		dan kampung tradisional di Kota Melaka, pembangunan bandar serta perubahan sosial memberi tekanan kepada kelangsungan identiti komuniti. Kekurangan dokumentasi budaya, kos penyelenggaraan bangunan warisan yang tinggi, status tanah yang tidak jelas dan pembangunan yang kurang mengambil kira nilai warisan meningkatkan risiko kehilangan identiti budaya serta menjejaskan usaha pemeliharaan warisan untuk generasi akan datang. Tanpa usaha pemeliharaan yang berstruktur, warisan ini berisiko pupus dan kehilangan nilai sejarah serta potensi pelancongan.			Settlement, Banda Hilir	Sasaran 11.4: Memperkukuh usaha melindungi dan memulihara warisan budaya. SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi Kukuh Sasaran 16.7: Memastikan pembuatan keputusan yang responsif, inklusif dan berperwakilan

4.0 GAMBARAN KESELURUHAN PEMETAAN ISU

4.1 Perincian Hasil Dapatan Isu-Isu

Jadual 4. Perincian Hasil Dapatan FGD 1

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 1: Dialog bersama Komuniti Ibu Tunggal Tarikh: 14 Mac 2026 Bilangan peserta: 8 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 2 kumpulan Lokasi : Balai Raya Taman Wan Show <i>Nota tambahan: FGD 1 bersama komuniti warga emas telah diadakan di Balai Raya Taman Wan Show, Kampung Bukit Cina. Kumpulan 1 terdiri daripada wakil NGO dan individu daripada komuniti Cina, manakala Kumpulan 2 terdiri daripada wakil PAWE.</i>			Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)
1.	Ketiadaan akses kepada perkhidmatan dan sistem sokongan sosial warga emas	Ketiadaan sistem penjagaan komuniti bagi warga emas yang hidup bersendirian Dianggarkan sekitar 100 orang warga emas dalam komuniti (Kg Bukit Cina dan sekitar) yang tinggal bersendirian di bilik sewa tanpa penjaga tetap. Apabila mereka jatuh sakit atau tidak mampu mengurus diri, tiada mekanisme penjagaan komuniti atau sokongan formal yang boleh	Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM): Bagi menangani isu pengasingan sosial dan keperluan sokongan komuniti, Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE) sedang diperkasakan oleh JKM sebagai pusat sehenti (one-stop centre) dalam komuniti bagi meningkatkan kualiti hidup, kesejahteraan dan sokongan sosial warga emas secara berterusan. PAWE menyediakan pelbagai aktiviti seperti interaksi sosial, pemeriksaan kesihatan asas, pembelajaran sepanjang hayat, aktiviti keagamaan dan kemahiran serta sokongan emosi. Penglibatan warga emas di PAWE dapat mengurangkan kesunyian dan pengasingan sosial, di samping membolehkan

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		menyediakan bantuan harian seperti penyediaan makanan, kebersihan diri dan pemantauan kesihatan.	keadaan dan keperluan warga emas dikenal pasti dengan lebih awal. Sehubungan itu, peranan komuniti setempat amat penting dalam mempromosikan dan mewar-warkan kewujudan PAWE di Parlimen Kota Melaka supaya warga emas, khususnya yang tinggal bersendirian, mengetahui dan memanfaatkan kemudahan serta aktiviti yang disediakan. Kerjasama komuniti, PAWE, KBDR dan PKMD juga dapat membantu mewujudkan jaringan sokongan yang lebih dekat kepada warga emas yang memerlukan perhatian. JKM akan terus memperkukuhkan pendekatan berasaskan komuniti melalui PAWE dan jaringan sokongan setempat bagi memastikan warga emas yang tinggal bersendirian tidak terpinggir serta mendapat sokongan sosial dan intervensi yang bersesuaian. JKM juga menyediakan Bantuan Warga Emas (BWE) kepada warga emas yang memenuhi syarat kelayakan bagi membantu menampung keperluan asas kehidupan. Bagi warga emas yang tidak berupaya mengurus diri atau memerlukan penjagaan berterusan, keperluan penempatan di institusi kebajikan atau perkhidmatan penjagaan yang bersesuaian boleh

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			dipertimbangkan berdasarkan hasil penilaian kes dan persetujuan individu atau waris.
		Kekurangan kemudahan penjagaan jangka panjang yang mampu milik Pilihan pusat jagaan warga emas yang mampu milik di Melaka adalah sangat terhad. Kemudahan kerajaan hanya menerima warga emas yang masih mampu berdikari. Manakala pusat jagaan swasta mengenakan bayaran sekitar RM1,800 hingga RM2,500 sebulan. Ianya jauh melebihi kemampuan kebanyakan warga emas yang bergantung kepada bantuan kebajikan.	JKM memaklumkan bahawa pada masa ini, kemudahan penjagaan warga emas di bawah JKM adalah terhad dan tertumpu kepada 10 buah Rumah Seri Kenangan (RSK) di seluruh Malaysia, iaitu RSK Kangar, RSK Taiping, RSK Ulu Kinta, RSK Seri Iskandar, RSK Cheras, RSK Seremban, RSK Cheng, RSK Taman Kemumin, RSK Sibu dan RSK Kuching. RSK disediakan kepada warga emas yang memenuhi syarat kemasukan, khususnya warga emas yang tidak mempunyai waris atau penjaga dan masih berupaya menguruskan diri sendiri. Bagi warga emas yang terlantar dan memerlukan penjagaan lebih rapi, JKM turut menyediakan dua buah Rumah Ehsan, iaitu Rumah Ehsan Kuala Kubu Bharu, Selangor dan Rumah Ehsan Dungun, Terengganu. Bagi memperkukuhkan sokongan penjagaan berasaskan komuniti, JKM turut menyediakan peruntukan melalui Program KBDR. Di Negeri Melaka, pelaksanaan KBDR melibatkan kerjasama NGO, iaitu Majlis Perkhidmatan Sosial Kebajikan Malaysia (MPSKM). Permohonan untuk mendapatkan sokongan melalui program ini perlu mendapat persetujuan daripada klien dan sukarelawan yang terlibat. Walau bagaimanapun, peruntukan KBDR adalah berdasarkan

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			peruntukan yang telah ditetapkan. Oleh itu, sekiranya terdapat warga emas yang memerlukan sokongan melalui KBDR, maklumat berkenaan boleh dikemukakan terlebih dahulu kepada pihak JKM untuk semakan dan penilaian kesesuaian berdasarkan keperluan warga emas serta kapasiti program. Dalam masa yang sama, PAWE yang sedang diperkasakan sebagai pusat sehenti (one-stop centre) boleh menjadi platform sokongan kepada warga emas yang masih berdikari melalui aktiviti sosial, kesihatan, pembelajaran sepanjang hayat dan sokongan emosi. Penglibatan warga emas di PAWE dapat membantu mengurangkan kesunyian, pengasingan sosial serta mengekalkan keterlibatan mereka dalam komuniti. Sehubungan itu, JKM mengambil maklum bahawa keperluan penjagaan warga emas jangka panjang memerlukan kerjasama pelbagai pihak termasuk kerajaan, NGO, komuniti dan penyedia perkhidmatan berkaitan bagi memperluaskan jaringan sokongan serta pilihan penjagaan yang bersesuaian dan mampu milik mengikut tahap keperluan warga emas.
		Ketidakpadanan bantuan kebajikan dengan kos sara hidup warga emas bandar Bantuan kebajikan seperti Bantuan Warga Emas (RM600	JKM mengambil maklum isu berkaitan kecukupan Bantuan Warga Emas (BWE) sebanyak RM600.00 sebulan dalam menampung kos sara hidup warga emas, khususnya mereka yang tinggal di kawasan bandar seperti Parlimen Kota Melaka.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		sebulan) tidak mencukupi untuk menampung kos sara hidup di kawasan bandar seperti Kota Melaka. Sebahagian besar bantuan digunakan untuk membayar sewa bilik sekitar RM200-RM250, menyebabkan baki kewangan tidak mencukupi untuk makanan, ubat dan keperluan harian.	Dalam menentukan kelayakan penerima bantuan, JKM mengambil kira Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) yang ditetapkan oleh Unit Penyelarasan Pelaksanaan (ICU), Jabatan Perdana Menteri (JPM) sebagai salah satu rujukan dalam penilaian sosioekonomi isi rumah. Penilaian turut mengambil kira sumber pendapatan, komitmen, tanggungan, keadaan kesihatan, tempat tinggal serta keperluan semasa pemohon. JKM juga mengambil maklum bahawa warga emas yang tinggal di kawasan bandar berhadapan dengan kos sara hidup yang lebih tinggi, termasuk kos sewaan bilik, makanan, pengangkutan, ubat-ubatan dan keperluan harian. Dalam keadaan tertentu, sebahagian daripada bantuan BWE mungkin digunakan untuk membayar sewa tempat tinggal, sekali gus mengehendkan baki kewangan bagi keperluan lain. Walau bagaimanapun, kadar bantuan kebajikan ditetapkan berdasarkan skim dan peruntukan semasa serta tertakluk kepada dasar dan garis panduan yang berkuat kuasa. Bagi penerima yang mempunyai keperluan tambahan, keadaan dan keperluan individu boleh dinilai semula oleh PKMD untuk menentukan kesesuaian bantuan atau intervensi kebajikan lain yang tersedia.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			Selain bantuan kewangan, pendekatan sokongan komuniti melalui PAWE dan KBDR turut boleh dimanfaatkan bagi membantu mengurangkan beban sosial dan meningkatkan kesejahteraan warga emas. PAWE menyediakan aktiviti sosial, kesihatan asas, pembelajaran sepanjang hayat dan sokongan emosi, manakala KBDR dapat membantu melalui jaringan sukarelawan dan komuniti berdasarkan peruntukan serta keperluan yang dikenal pasti. JKM mengambil maklum cabaran kos sara hidup warga emas di kawasan bandar dan akan terus melaksanakan penilaian bantuan berdasarkan PGK ICU, keadaan sosioekonomi serta keperluan sebenar setiap kes, di samping memperkukuhkan sokongan berasaskan komuniti bagi membantu meningkatkan kesejahteraan warga emas.
		Kesunyian dalam kalangan warga emas Satu cabaran terbesar dalam kalangan warga emas adalah kesunyian. Ini disebabkan oleh faktor seperti perpindahan ke tempat baru, kehilangan pasangan hidup dan perpisahan. Pada akhirnya, warga emas berada dalam kemurungan serta	JKM mengambil maklum isu kesunyian dalam kalangan warga emas yang boleh berlaku akibat kehilangan pasangan hidup, perpisahan dengan keluarga, perpindahan tempat tinggal serta kurangnya interaksi sosial. Keadaan ini boleh menyebabkan warga emas berasa terasing dan kurang aktif dalam komuniti. Bagi menangani isu tersebut, Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE) merupakan salah satu platform yang menyediakan ruang kepada warga emas untuk berinteraksi, menyertai aktiviti sosial, kesihatan, keagamaan, pembelajaran dan rekreasi.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		kesunyian. Aktiviti sosial diperlukan untuk mengisi masa lapang (i.e. terlibat dengan PAWE)	Penglibatan dalam aktiviti PAWE dapat membantu mengisi masa lapang, mengurangkan kesunyian serta menggalakkan warga emas kekal aktif dalam komuniti. Selain itu, JKM turut memperkenalkan PAWE @3A (Anytime, Anywhere and Any Place) sebagai satu inisiatif sokongan kewangan kepada pertubuhan yang ingin melaksanakan aktiviti khusus untuk warga emas tetapi tidak mempunyai premis tetap. Melalui inisiatif ini, pertubuhan boleh melaksanakan aktiviti warga emas pada bila-bila masa dan di mana-mana tempat yang bersesuaian dengan menggunakan geran yang disediakan. Inisiatif PAWE @3A dapat memperluaskan capaian aktiviti warga emas sehingga ke peringkat komuniti dan memberi lebih banyak peluang kepada warga emas, termasuk mereka yang tinggal bersendirian, untuk berinteraksi dan melibatkan diri dalam aktiviti bersama masyarakat. Sehubungan itu, kerjasama komuniti setempat amat digalakkan untuk mempromosikan PAWE dan PAWE @3A kepada warga emas di Parlimen Kota Melaka supaya lebih ramai warga emas dapat memanfaatkan aktiviti yang disediakan serta mengurangkan risiko kesunyian dan pengasingan sosial.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Kurangnya sokongan dan tanggungjawab keluarga terhadap penjagaan warga emas uzur Terdapat kebimbangan terhadap berkurangnya kepekaan dan penglibatan golongan muda, khususnya anak-anak, dalam menjaga ibu bapa atau ahli keluarga (warga emas yang sakit dan uzur). Tanggungjawab penjagaan akhirnya dipikul oleh adik-beradik atau ahli keluarga tertentu sahaja sehingga menimbulkan beban emosi dan kewangan. Sebagai contoh, peserta memaklumkan bahawa tanggungjawab menjaga adiknya yang uzur kini dipikul sepenuhnya olehnya, berikutan anak saudaranya dilihat kurang prihatin dan tidak memainkan peranan sewajarnya terhadap keadaan ibunya. Anak	Menurut JKM, bagi menangani isu ini dalam aspek bantuan kebajikan, Bantuan Warga Emas (BWE) merupakan salah satu bentuk bantuan yang disediakan kepada warga emas yang memenuhi syarat kelayakan bagi membantu menampung keperluan asas kehidupan. Warga emas yang masih bujang atau tidak mempunyai pasangan dan tinggal atau menumpang bersama anak saudara atau ahli keluarga sebagai galakan untuk menjaga warga emas yang uzur, namun ianya tetap akan dinilai berdasarkan keadaan sosioekonomi, sumber pendapatan, tahap keupayaan serta sokongan keluarga yang diterima. Pemberian bantuan adalah tertakluk kepada syarat dan garis panduan yang berkuat kuasa. Dalam masa yang sama, isu tanggungjawab keluarga terhadap kebajikan dan penjagaan warga emas memerlukan perhatian secara menyeluruh. JKM turut mengambil langkah ke arah memperkukuhkan perlindungan dan kebajikan warga emas melalui cadangan Rang Undang-Undang (RUU) Warga Emas, yang antara lain dijangka dapat memperkukuhkan aspek perlindungan, kebajikan, penjagaan dan sokongan terhadap warga emas serta meningkatkan kesedaran mengenai tanggungjawab keluarga dan masyarakat. Sehubungan itu, JKM akan terus memberi perhatian kepada kes warga emas yang tidak mendapat sokongan keluarga atau

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		saudaranya adalah seramai 10 orang, namun tidak datang untuk membantu seorang ibu. Keadaan ini menyebabkan kehidupan peserta menjadi semakin terbeban, dengan sebahagian besar wang pencen bulanannya digunakan untuk menampung keperluan adiknya.	bergantung kepada ahli keluarga tertentu sahaja. Penilaian dan intervensi kebajikan akan dilaksanakan berdasarkan keperluan setiap kes bagi memastikan warga emas yang uzur dan memerlukan bantuan mendapat sokongan yang sewajarnya. Namun peranan dan Kerjasama komuniti setempat adalah amat perlu bagi memperkasakan sokongan dan tanggungjawab keluarga terhadap penjagaan warga emas uzur
2.	Keperluan mengukuhkan peranan dan sokongan kepada PAWE	Ketiadaan unit bangunan sendiri PAWE Bandar Melaka merupakan satu organisasi yang aktif dengan pelbagai perancangan aktiviti. Namun, mereka tidak mempunyai bangunan pusat aktiviti sendiri dan hanya menumpang di ruang yang sempit. Terdapat kekangan dalam menjalankan aktiviti. Contohnya tidak boleh mendapatkan kelulusan untuk aktiviti masakan. (Lokasi : Tingkat 1, UTC Melaka)	JKM: PAWE UTC Bandar Melaka merupakan sebuah pusat yang aktif dalam merancang dan melaksanakan pelbagai aktiviti untuk warga emas. Pada masa ini, PAWE UTC Bandar Melaka beroperasi di Tingkat 1, UTC Melaka dan tidak mempunyai bangunan sendiri. Keadaan ruang yang terhad menyebabkan terdapat kekangan dalam pelaksanaan sesetengah aktiviti, termasuk aktiviti yang melibatkan penyediaan makanan atau masakan yang memerlukan kemudahan serta kelulusan bersesuaian. JKM sedang memperkasakan PAWE sebagai pusat sehenti (<i>one-stop centre</i>) dalam komuniti bagi meningkatkan kualiti hidup, kesejahteraan dan sokongan sosial warga emas. Sehubungan itu, penyediaan ruang yang lebih bersesuaian amat penting bagi membolehkan PAWE melaksanakan aktiviti sosial,

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			kesihatan, pembelajaran sepanjang hayat, keagamaan dan kemahiran dengan lebih berkesan. JKM mengambil maklum keperluan PAWE UTC Bandar Melaka terhadap premis yang lebih sesuai dan akan melihat ruang serta peluang kerjasama dengan pihak berkaitan bagi memperkukuhkan kemudahan dan persekitaran aktiviti PAWE. Dalam masa yang sama, PAWE boleh meneruskan aktiviti menggunakan kemudahan sedia ada serta memanfaatkan ruang komuniti atau lokasi yang bersesuaian, tertakluk kepada kelulusan dan keperluan keselamatan. Kerjasama komuniti setempat dan agensi berkaitan juga amat penting dalam membantu menyediakan ruang serta kemudahan yang bersesuaian supaya PAWE UTC Bandar Melaka dapat terus memainkan peranan dalam memperkasakan warga emas dan menggalakkan penglibatan aktif mereka dalam komuniti atau mencari bangunan yang sesuai untuk melaksanakan aktiviti memasak, memandangkan ciri-ciri bangunan UTC tidak sesuai dengan cadangan aktiviti tersebut.
		Kelewatan mendapat kelulusan geran JKM PAWE bergantung kepada geran yang dimohon daripada JKM	JKM: Geran JKM merupakan salah satu sumber kewangan bagi menyokong pelaksanaan aktiviti warga emas. Walau bagaimanapun, terdapat aktiviti tertentu seperti ceramah yang

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		untuk menggerakkan dan melaksanakan aktiviti. Kebiasaannya, geran diluluskan pada bulan Februari, namun sehingga bulan Mac, dana tersebut masih belum diterima. Kelewatan ini turut menjejaskan perancangan dan pelaksanaan aktiviti, khususnya pada awal tahun.	tidak diliputi oleh peruntukan geran dan memerlukan sumber kewangan lain. Bagi isu kelewatan penyaluran geran, perkara tersebut adalah di luar bidang kuasa PKMD Melaka Tengah kerana proses kelulusan dan penyaluran geran dilaksanakan di peringkat JKM Ibu Pejabat, Putrajaya. Proses ini melibatkan semakan dokumen perjanjian dan dokumen berkaitan serta penelitian oleh Penasihat Undang-Undang sebelum geran diluluskan dan disalurkan. Proses penyaluran geran turut melibatkan PAWE di seluruh Malaysia termasuk Sabah dan Sarawak, justeru memerlukan penyelarasan di peringkat pusat sebelum peruntukan dapat disalurkan kepada penerima. Walau bagaimanapun, JKM mengambil maklum kesan kelewatan tersebut terhadap perancangan aktiviti PAWE. PAWE digalakkan merancang aktiviti berdasarkan peruntukan yang tersedia serta meneroka kerjasama dan sumber kewangan lain bagi melaksanakan aktiviti yang tidak diliputi oleh geran JKM, tertakluk kepada peraturan dan tatacara kewangan yang berkuat kuasa.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Ketidakcukupan peruntukan geran dan kekurangan fleksibiliti pelaksanaan program Peruntukan geran untuk PAWE didapati tidak mencukupi dan sering mengalami pemotongan semasa proses kelulusan. Walaupun jumlah peruntukan yang diluluskan lebih rendah daripada jumlah yang dipohon, pihak PAWE masih dikehendaki melaksanakan aktiviti seperti yang dirancang tanpa sebarang pengubahsuaian kepada skop program. Keadaan ini menimbulkan kesukaran kepada PAWE kerana peruntukan yang terhad menyukarkan pelaksanaan aktiviti mengikut perancangan asal. Pada masa sama, ketiadaan fleksibiliti untuk membuat perubahan terhadap kertas kerja yang telah	JKM: Peruntukan Geran Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE) hendaklah dibelanjakan mengikut kategori perbelanjaan yang dibenarkan sebagaimana yang telah ditetapkan dalam garis panduan perbelanjaan geran serta perjanjian yang telah dipersetujui antara pihak Kerajaan dengan pengurusan PAWE. Sehubungan itu, pihak PAWE hendaklah mematuhi syarat dan ketetapan perbelanjaan yang ditetapkan bagi memastikan pengurusan serta penggunaan geran dilaksanakan secara teratur, telus dan berhemah. Walau bagaimanapun, pihak PAWE turut mempunyai ruang untuk mendapatkan sumber kewangan tambahan melalui sumbangan, tajaan atau kerjasama daripada pihak luar bagi menampung keperluan pelaksanaan aktiviti yang dirancang. Usaha mendapatkan sumbangan atau tajaan tersebut adalah dibenarkan dan boleh membantu pihak PAWE melaksanakan aktiviti secara lebih berkesan sekiranya peruntukan geran yang diterima tidak dapat menampung keseluruhan kos program. Dari segi peruntukan, Kerajaan sebelum ini telah menyediakan Geran PAWE sebanyak RM33,300.00 setahun. Namun begitu, mulai tahun 2021, jumlah peruntukan tersebut telah dinaikkan kepada RM50,000.00 setahun bagi memperkukuh dan merencanakan pelaksanaan aktiviti serta program untuk warga emas di PAWE.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		diluluskan turut membataskan keupayaan PAWE untuk menyesuaikan program mengikut sumber kewangan semasa. Selain itu, terdapat beberapa aktiviti yang tidak diliputi oleh geran JKM, seperti ceramah, yang memerlukan PAWE bergantung kepada kutipan dana sendiri	Selain itu, mulai tahun 2025, Kerajaan turut memperkenalkan peruntukan sebanyak RM20,000.00 setahun bagi PAWE @3A sebagai satu inisiatif untuk memperkasakan aktiviti warga emas. PAWE @3A merujuk kepada konsep Anytime, Anywhere and Any Place, iaitu kemudahan geran kepada pertubuhan yang berupaya melaksanakan aktiviti khusus untuk warga emas tetapi tidak mempunyai premis tetap. Melalui inisiatif ini, aktiviti boleh dilaksanakan pada bila-bila masa dan di mana-mana lokasi yang bersesuaian dengan keperluan warga emas, tertakluk kepada garis panduan dan ketetapan yang ditetapkan. Bagi kawasan Parlimen Kota Melaka, setakat ini peruntukan geran yang telah disalurkan adalah seperti berikut: 1. PAWE UTC (Parlimen Kota Melaka/Kota Laksamana) – Geran sebanyak RM50,000.00 setahun. 2. PAWE @3A – Pertubuhan Kebajikan Warga Emas Taman Bukit Larang Indah (Telok Mas) – Geran sebanyak RM20,000.00 setahun. 3. PAWE @3A – Kelab Kebajikan dan Rekreasi Simpang Duyong (Duyong) – Geran sebanyak RM20,000.00 setahun. Peningkatan kadar geran PAWE daripada RM33,300.00 kepada RM50,000.00 setahun serta pengenalan Geran PAWE @3A sebanyak RM20,000.00 setahun menunjukkan komitmen

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			Kerajaan dalam memperkukuh penyampaian perkhidmatan dan memperluaskan peluang pelaksanaan aktiviti warga emas. Pada masa yang sama, pihak PAWE hendaklah memastikan peruntukan yang diterima dibelanjakan berdasarkan peruntukan yang dibenarkan dan perancangan aktiviti yang telah diluluskan, di samping mengoptimumkan sumber tambahan melalui sumbangan dan tajaan pihak luar bagi menyokong pelaksanaan aktiviti.
3.	Risiko banjir kilat di kawasan perumahan	Beberapa kawasan seperti Kampung Bukit Cina, Kampung Pengkalan Rama Pantai dan Kampung Jawa sering mengalami banjir kilat akibat hujan lebat, sistem perparitan yang terhad serta kedudukan kawasan berhampiran Sungai Melaka. Walaupun penambahbaikan infrastruktur telah dilakukan, banjir masih berlaku secara berkala dan menjejaskan kehidupan penduduk.	Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS): Lokasi Kampung Bukit Cina dan Kampung Jawa yang terletak berhampiran muara dengan kedudukan kawasan yang rendah serta air pasang menyukarkan pelepasan air. Sistem saliran dan kemungkinan keperluan pam perlu dinilai bersama PBT. Kampung Wanchou turut disebut sebagai kawasan yang mempunyai pam, tetapi air masih sukar keluar apabila hujan lebat berlaku serentak dengan air pasang.

Jadual 5. Perincian Hasil Dapatan FGD 2

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 2: Dialog bersama Komuniti PIBG Tarikh: 14 Mac 2026 Bilangan peserta: 8 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi : Pusat Khidmat Rakyat Parlimen Kota Melaka <i>Nota tambahan: Penyertaan daripada 4 wakil Catholic High School dan 4 wakil SMK Gajah Berang</i>			- Pejabat Pendidikan Daerah (PPD) - Ketua Penolong Pegawai Daerah, Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah
1.	Sistem kokurikulum semasa terlalu rigid dan membebankan	Menurut wakil PIBG, Dasar semasa yang mewajibkan pelajar menyertai tiga komponen kokurikulum secara serentak, iaitu badan beruniform, sukan dan permainan, serta kelab atau persatuan, dilihat kurang mengambil kira minat, bakat dan kecenderungan individu pelajar. Selain itu, pelajar kini dikehendaki menghadiri aktiviti kokurikulum sehingga tiga kali seminggu, berbanding amalan terdahulu yang hanya memerlukan kehadiran satu hingga dua kali seminggu dengan jadual yang lebih fleksibel. Pendekatan yang menekankan konsep pelajar sebagai "all-rounder" turut dilihat kurang selari	Pejabat Pendidikan Daerah (PPD): Aktiviti kokurikulum formal mempunyai tempoh maksimum sekitar 120 minit seminggu bagi sekolah menengah, manakala sekolah rendah melaksanakan sekitar 60 hingga 120 minit. Jika murid perlu hadir tiga kali seminggu, perkara itu mungkin melibatkan latihan sukan, pertandingan atau aktiviti tambahan dan bukan perjumpaan kokurikulum biasa. Ibu bapa diminta membuat aduan terus kepada PPD jika aktiviti berlaku terlalu kerap supaya tujuan sebenar perjumpaan dan pematuhan kepada garis panduan dapat disemak. Aktiviti kokurikulum tetap penting bagi melahirkan murid yang seimbang dari segi jasmani, emosi, rohani dan intelektual.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		dengan realiti bahawa setiap pelajar mempunyai kekuatan, minat dan potensi yang berbeza.	
2.	Kekurangan penglibatan ibu bapa dalam pembentukan dasar pendidikan	Walaupun ibu bapa terlibat melalui PIBG, peranan mereka sangat terhad kepada kutipan dana sahaja. Mereka tidak terlibat dalam; (1) pembentukan dasar pendidikan (2) keputusan kurikulum dan (3) pengurusan sekolah. Dasar pendidikan pula dilaksanakan secara <i>top-down</i> , di mana sekolah dan ibu bapa tiada kuasa untuk mengubah walaupun tidak bersetuju.	PPD: PIBG tidak seharusnya dianggap sebagai penyumbang dana semata-mata dan boleh terlibat dalam perancangan program, penetapan dasar dalaman sekolah, selagi tidak bercanggah dengan dasar pendidikan nasional. PPD bercadang memperkukuh sesi libat urus antara pentadbir sekolah, PIBG dan ibu bapa serta menjadikan penglibatan PIBG sebagai salah satu indikator perancangan strategik sekolah. PPD juga akan menyepadukan isu yang dibangkitkan oleh PIBG dan membawanya kepada JPN serta kementerian supaya pendekatan yang lebih formal dan seragam dapat diperkenalkan.
3.	Infrastruktur sekolah yang uzur dan kekurangan peruntukan	Wujudnya masalah penyelenggaraan infrastruktur sekolah, khususnya melibatkan kemudahan kritikal seperti makmal komputer dan sistem pendawaian. Ini berpunca daripada kos pembaikan yang tinggi (RM26,000–RM50,000) serta peruntukan kerajaan yang	PPD: Terdapat tiga tahap tindakan apabila berlaku kerosakan infrastruktur (i) tindakan segera iaitu menutup kawasan berbahaya dan meletakkan amaran (ii) penilaian teknikal perlu dilakukan oleh JKR sebelum permohonan pembaikan atau

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		tidak mencukupi, terutama di sekolah lama yang berusia 60–70 tahun. Tambahan, bantuan penyelenggaraan daripada kerajaan adalah sangat terhad. Peserta mencadangkan agar konsep lama Lembaga Pengurus Sekolah (LPS) yang pernah diamalkan sebelum ini dipertimbangkan semula. Bagi SMK Gajah Berang, terdapat beberapa blok bangunan terpaksa ditutup kerana mengalami masalah mendapan tanah. Perkara ini turut berkaitan dengan takungan air di kawasan padang sekolah. Pada masa ini, tiada tindakan penyelesaian konkrit daripada agensi yang berkaitan.	pengubahsuaian dibawa kepada JPN dan Kementerian Pendidikan untuk kelulusan peruntukan (iii) permohonan sekolah akan dikumpulkan dan dibentangkan secara berkelompok kepada kementerian. PPD turut mengakui terdapat kelewatan kerana kelulusan bergantung pada laporan teknikal dan peruntukan. Ketua Penolong Pegawai Daerah: Keperluan kehadiran JPN kerana sesetengah keputusan dan peruntukan berada pada peringkat negeri atau kementerian.

Jadual 6. Perincian Hasil Dapatan Temubual Mendalam

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
Temubual Mendalam: Pemandu Beca di Banda Hilir Melaka Tarikh: 14 Mac 2026 Bilangan peserta: 2 orang Kaedah FGD: Temubual mendalam Lokasi : Banda Hilir Melaka			Tiada
1.	Ketidakstabilan pendapatan	Pendapatan pemandu beca adalah tidak menentu dan cenderung rendah. Ini bergantung kepada kehadiran pelancong harian. Terdapat persepsi bahawa mereka boleh memperoleh pendapatan tinggi. Realitinya kebanyakan hanya memperoleh sekitar RM100 sehari. Malah ada hari di mana jumlahnya lagi kurang. Pendapatan juga merosot selepas pandemik COVID-19. Ini diakibatkan oleh peningkatan jumlah beca dan persaingan antara jumlah beca berlesen yang tinggi, iaitu sekitar 285 unit, serta kewujudan pemandu sambilan. Kemerosotan pendapatan dan kelangsungan ekonomi pemandu beca turut juga berpunca daripada masalah aksesibiliti pelancongan dan perubahan infrastruktur. Antara contoh perubahan struktur seperti penutupan jalan, perubahan laluan, dan kekurangan tempat letak kereta berhampiran kawasan pelancongan utama di Melaka.	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
2.	Ketiadaan jaminan perlindungan sosial dan sistem sokongan kebajikan	Sebagai pekerja sendiri (informal), pemandu beca tidak mempunyai perlindungan sosial yang jelas dan perlu mencarum sendiri jika mahu perlindungan. Tambahan, bantuan daripada kerajaan dan persatuan adalah sangat terhad dan tidak konsisten. Contohnya sumbangan tahunan sekitar RM200 atau bantuan kecil jika sakit. Ketiadaan bantuan tetap atau skim sokongan berstruktur menyebabkan pemandu beca bergantung sepenuhnya kepada aktiviti ekonomi yang tidak stabil.	Tiada maklum balas

Jadual 7. Perincian Hasil Dapatan FGD 3

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 3: Dialog bersama Komuniti Kampung Chetti Tarikh: 15 Mac 2026 Bilangan peserta: 9 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi : Bilik Bacaa, Kampung Chetti			- Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) - Penghulu Kota Laksamana - Ketua Penolong Pegawai Daerah
1.	Kejadian banjir yang berulang	Masalah banjir merupakan isu paling konsisten dan berpanjangan di Kampung Chetti . Ianya berlaku lebih dari 30 tahun. Namun, banjir ini menjadi semakin kerap terutamanya sejak kebelakangan 20-25 tahun yang lalu. Banjir kilat menjadi semakin kerap dengan tempoh hujan selama 1-2 jam menyebabkan rumah terus banjir. Pelbagai projek mitigasi seperti pembinaan kolam takungan dan saliran telah dilaksanakan oleh kerajaan. Meskipun begitu, komuniti mendapati bahawa sistem tersebut masih tidak mencukupi dan tidak berfungsi secara optimum. Antara punca penting lain yang dikenal pasti termasuk: (1) sistem perparitan yang tidak berfungsi dengan baik; (2) kesan penambakan laut dan pembangunan yang menaikkan paras tanah kawasan sekitar; (3) aliran air dari kawasan pembangunan yang lebih tinggi berkumpul di	Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS): Menjelaskan bahawa projek menaik taraf sistem saliran dan kolam takungan telah dilaksanakan dalam dua fasa sekitar 2019 hingga 2020. Walau bagaimanapun, banjir masih berlaku dan sistem saliran dalaman menuju kolam perlu disemak semula. Penghulu Kota Laksamana: Menurut Penghulu, semasa sesi perbincangan bersama Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) memaklumkan bahawa pembinaan sebuah hotel berhampiran kolam takungan dipercayai telah mengganggu longkang JPS. Sebahagian longkang kini berada

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		kampung yang lebih rendah; dan (4) keberkesanan kolam takungan turut terjejas apabila sebahagian kawasan digunakan oleh pihak hotel berdekatan (Hotel Tamara), sekali gus mengurangkan kapasiti takungan air. Penyelenggaraan yang tidak konsisten juga menyebabkan sistem ini gagal berfungsi secara berkesan. Daripada segi kesannya, air banjir yang naik 1.5-2 kaki menyebabkan kerosakan perkakas dan peralatan di rumah. Ini membawa kepada kerugian yang tinggi. Contohnya, pampasan RM200 daripada pihak kerajaan hanya untuk 2 kali setahun. Tetapi kekerapan banjir di kampung adalah sebanyak 6-7 kali setahun.	dalam kompaun hotel dan tidak dapat dibersihkan oleh pihak penyelenggara. Saliran hotel disambungkan kepada longkang sedia ada, tetapi aliran air dari kampung didakwa tersekat sebelum sampai ke kolam. Masalah menjadi lebih rumit kerana hotel telah bertukar pemilik. Pemilik baharu berpendirian bahawa beliau membeli hartanah dalam keadaan sedia ada dan tidak mengetahui urusan antara pemilik lama dengan agensi kerajaan. Ketua Penolong Pegawai Daerah: Meminta JPS mengesahkan dakwaan tersebut dan berbincang dengan pemilik hotel. Walaupun longkang berada di atas tanah persendirian, fungsinya tidak boleh disekat sehingga menjejaskan kampung. Kebenaran Merancang sepatutnya

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			mensyaratkan penyerahan atau perlindungan saluran sedia ada. JPS: Menerangkan bahawa pam keluar dari kolam telah dikeluarkan supaya kolam berfungsi sebagai kolam takungan. Jika air dipam keluar terlalu cepat, fungsi kolam untuk menahan air sementara akan hilang dan boleh memindahkan banjir ke kawasan hilir. Masalah sebenar dipercayai berlaku sebelum air masuk ke kolam, bukannya selepas air berada dalam kolam.
2.	Pertembungan pembangunan dan pemeliharaan tanah milik wakaf Chetti Melaka	Ahli pemegang Amanah Chetti mendapati bahawa pihak kerajaan telah merancang untuk membina jalan baru yang akan melanggar sempadan tanah mereka. Penduduk kampung bersama dengan pemegang Amanah telah membuat bantahan kepada pihak kerajaan tempatan. Bantahan mereka telah berjaya menghalang pembinaan jalan baru tersebut. Tetapi mereka mendapati bahawa perancangan tersebut tidak dibatalkan pada kertas perancangan.	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Malahan, proses perancangan pembinaan jalan baru tersebut tidak melibatkan perbincangan dengan penduduk kampung. Keadaan ini mewujudkan ketidaktentuan tadbir urus dan sosial kerana: (1) status projek tidak jelas sama ada dibatalkan atau ditangguhkan; (2) komuniti hanya bergantung kepada pampasan jika pengambilan tanah diteruskan; dan (3) risiko kehilangan kampung sebagai pusat penempatan dan warisan.	
3.	Kesukaran mendapat bantuan kerajaan (RIBI)	Komuniti Chetti menguruskan tanah dan institusi mereka melalui sistem lembaga pemegang amanah (trusteeship) yang telah lama diamalkan. Namun, struktur tersebut tidak selari dengan keperluan pendaftaran rasmi seperti melalui <i>Registrar of Societies</i> (ROS). Ianya menyebabkan komuniti menghadapi kesukaran untuk memohon bantuan kerajaan termasuk bantuan Rumah Ibadat Bukan Islam (RIBI). Walaupun kuil-kuil tersebut merupakan wakaf di bawah Amanah Chetti, komuniti berpendapat bahawa kuil berkenaan tetap wajar menerima bantuan kerajaan sebagai rumah ibadat. Tambahannya, komuniti setempat mempunyai 10 buah kuil yang memerlukan dana penyelenggaraan secara berterusan.	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
4.	Ketiadaan pengiktirafan rasmi terhadap identiti dan warisan Komuniti Chetti	Mengikut pendapat penduduk setempat, pihak kerajaan tempatan tidak memberi perhatian kepada pencerobohan tanah dan isu banjir yang dihadapi. Ini kerana komuniti Chetti tidak mendapat pengiktirafan yang setimpal sebagai salah satu komuniti yang terawal di Malaysia. Penduduk ingin mendapat pengiktirafan sebagai bumiputera dan identiti etnik kerana dikatakan mereka adalah antara komuniti yang telah datang ke Tanah Melayu sejak 1500-an. Penduduk juga ingin memohon supaya kampung mereka dapat gelaran kampung warisan supaya tidak dicerobohi oleh pembangunan.	Tiada maklum balas

Jadual 8. Perincian Hasil Dapatan FGD 4

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 4: Dialog bersama <i>Malacca Historic City Tourist Guide</i> (Persatuan Pemandu-Pemandu Pelancong Bandar Melaka) Tarikh: 15 Mac 2026 Bilangan peserta: 4 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi: Balai Seni Lukis, Melaka			Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC)
1.	Kesesakan lalu lintas dan penutupan jalan yang tidak konsisten	Setiap hujung minggu berlakunya penutupan jalan bermula Jumaat, 6pm hingga Ahad, 12am. Penutupan jalan di kawasan pelancongan Melaka berlaku secara tidak tetap dan tanpa makluman awal. Keadaan ini menyebabkan kekeliruan kepada pemandu pelancong dan pelawat. Selain itu, ianya menyukarkan pergerakan kenderaan dan bas pelancong. Akibatnya, pelancong mengalami kesukaran untuk masuk ke kawasan tarikan utama dan ada yang memilih untuk tidak pergi semula.	Tiada maklum balas
2.	Kekurangan tempat letak kereta	Ketiadaan tempat letak kereta yang mencukupi di kawasan tumpuan pelancong menyebabkan pelawat terpaksa berpusing mencari tempat letak kereta atau berjalan jauh. Keadaan ini telah memberi kesan negatif kepada pengalaman pelancong, khususnya warga emas atau pelawat berkumpul. Ia turut menjejaskan minat pelancong untuk berkunjung. Keadaan ini turut menyumbang kepada kesesakan lalu lintas.	

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
3.	Kekurangan tong sampah di kawasan tapak warisan Melaka	Kekurangan tong-tong sampah telah menyebabkan sampah-sarap berselerak di kawasan tapak warisan Melaka. Contohnya, ketiadaan kemudahan tong sampah disediakan di kawasan pelancongan Rumah Merah kerana pendekatan pengurusan sisa sampah yang menggalakkan pelancong untuk membawa pulang sampah masing-masing. Namun begitu, amalan ini didapati kurang berkesan apabila sebahagian pelancong melonggokkan sampah di satu kawasan yang mengotorkan pemandangan dan menjejaskan imej kawasan pelancongan.	Tiada maklum balas
4.	Keperluan penyelenggaraan di kawasan tumpuan pelancongan	Terdapat keperluan untuk penyelenggaraan kemudahan dan infrastruktur asas seperti longkang yang tersumbat dan berbau, jalan di Jonker Walk yang berlubang, dan pokok-pokok besar yang perlu ditebang. Selain itu, keadaan infrastruktur pejalan kaki di kawasan tumpuan pelancongan tidak diselenggara dengan baik. Ini termasuk permukaan jalan yang tidak rata, bahagian jalan yang telah runtuh, serta tangga yang rosak walaupun baru sahaja dibina. Keadaan ini menimbulkan kebimbangan terhadap aspek keselamatan pengguna di kawasan sekitar Banda Hilir, yang berdekatan Galeri Warisan Kota Melaka.	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
5.	Kehadiran <i>tour guide</i> tidak berlesen dan ketiadaan penguatkuasaan garis panduan/peraturan	Pemandu-pemandu yang tidak berlesen memberi maklumat yang salah kepada pelancong. Kehadiran mereka juga menggugat pendapatan <i>tour guide</i> yang berlesen. Dalam pada masa yang sama, tahap penguatkuasaan daripada MOTAC tidak menyeluruh atau konsisten. Contohnya, pemandu pelancong mudah dikenakan tindakan atas pelanggaran kecil seperti pemakaian yang tidak mematuhi kod etika atau penggunaan bahasa yang tidak selaras dengan lesen yang dimiliki (MOTAC). Namun, penguatkuasaan terhadap keadaan bas persiaran yang membawa pelancong tanpa disertai pemandu pelancong berlesen masih kurang (JPJ atau MOTAC).	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC): Unit pelesenan dan penguatkuasaan MOTAC Melaka hanya mempunyai empat anggota yang perlu menguruskan pelesenan serta operasi penguatkuasaan. Kekurangan anggota menyebabkan pemantauan harian di semua kawasan pelancongan tidak dapat dilakukan. Operasi turut dilaksanakan secara berkala dengan kerjasama PDRM dan JPJ, termasuk pemeriksaan bas persiaran. Banyak aduan diterima mengenai pemandu pelancong tidak berlesen di kawasan Banda Hilir dan Bangunan Merah. Penguatkuasaan sukar kerana individu yang disyaki sering mendakwa pelancong yang dibawa ialah saudara atau rakan mereka. MOTAC memerlukan risikan, bukti bahawa aktiviti penerangan pelancongan berlaku serta bantuan

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			persatuan pemandu pelancong atau komuniti setempat untuk mengenal pasti individu terbabit. Tambahan, tindakan kompaun boleh dikenakan kepada individu atau syarikat. Jumlah maksimum yang disebut ialah sekitar RM25,000 bagi individu dan RM50,000 bagi syarikat yang menggunakan pemandu tidak berlesen. Terdapat juga kes yang telah dibawa ke mahkamah.
6.	Penguatkuasaan dan pematuhan kriteria UNESCO	Terdapat beberapa isu ketidakpatuhan seperti pertukaran papan tanda (<i>signage</i>), pengubahsuaian atau peluasan bangunan tanpa kawalan yang sewajarnya, serta ketiadaan pejabat khusus UNESCO di kawasan tersebut bagi tujuan pemantauan berterusan.	Tiada maklum balas
7.	Gangguan bunyi daripada aktiviti beca	Aktiviti beca membawa bersama bunyi lagu yang kuat apabila membawa penumpang. Keadaan ini mempengaruhi keupayaan pemandu-pemandu pelancong untuk berinteraksi dengan kumpulan pelancong. Kesannya, pemandu pelancong tidak dapat memberi penerangan yang baik dan jelas kepada pelancong.	Tiada maklum balas

Jadual 9. Perincian Hasil Dapatan FGD 5

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 5: Dialog bersama Komuniti Kampung Pengkalan Rama Pantai Tarikh: 15 Mac 2026 Bilangan peserta: 19 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi : Balai Raya Kampung Pengkalan Rama Pantai <i>Nota tambahan: Peserta terdiri daripada JPKK dan penduduk setempat. Sesi ini turut dihadiri oleh YB DUN Kota Laksamana, YB Low Chee Leong.</i> • Merupakan sebuah kampung tradisional yang masih mengekalkan ciri-ciri kehidupan kampung walaupun berada berhampiran kawasan bandar. Struktur penempatan di kampung ini tidak tersusun seperti taman perumahan moden; sebaliknya setiap penduduk tinggal di atas tanah milik masing-masing dan mempunyai kawasan kediaman sendiri. • Berhampiran dengan Sungai Melaka dan menjadi pangkalan kedatangan pedagang. • Mempunyai bubur lambuk terbaik di Melaka, pernah memenangi pertandingan Bubur Lambuk.			• Ketua Penolong Pegawai Daerah, Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah • Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) • Penghulu Duyong • PlanMalaysia Melaka • Penghulu Kota Laksamana • Pejabat Kesihatan Daerah (PKD) Melaka Tengah • Polis Diraja Malaysia (PDRM)
1.	Banjir berulang dan kelemahan sistem saliran	Kejadian banjir kilat merupakan antara cabaran utama yang dihadapi oleh penduduk Kampung Pengkalan Rama Pantai, dengan kejadian berlaku secara kerap iaitu sekitar lima hingga enam kali setahun, malah boleh berlaku dalam tempoh yang singkat selepas hujan lebat tanpa	Ketua Penolong Pegawai Daerah : Bagi Kampung Pengkalan Rama Pantai, isu utama ialah kawasan berkenaan rendah, berhampiran Sungai Melaka dan telah dikenal pasti sebagai kawasan berisiko banjir.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		mengira musim atau musim perayaan. Keadaan ini menjejaskan kira-kira 150 buah rumah dan memberi kesan langsung kepada kesejahteraan serta keselamatan penduduk setempat. Menurut komuniti (mangsa banjir), punca utama masalah ini adalah paras air Sungai Melaka yang lebih tinggi berbanding kawasan kampung sejak pelaksanaan Projek River Cruise sekitar tahun 2012 atau 2013. Projek tersebut melibatkan sistem kawalan air yang mengekalkan paras air sungai pada tahap tertentu, menyebabkan kawasan kampung yang berada pada paras lebih rendah mudah dinaiki air apabila hujan lebat berlaku. Selain itu, sistem saliran dan longkang yang telah berusia antara 30 hingga 40 tahun didapati tidak lagi sesuai dengan keadaan semasa kerana bersaiz sempit, kurang diselenggara dan tidak berfungsi dengan baik. Masalah ini diburukkan lagi oleh saliran yang tidak sistematik serta longkang yang sering tersumbat dengan sampah.	Kerajaan dan agensi telah melaksanakan beberapa tindakan, tetapi langkah tersebut hanya dapat mengurangkan risiko dan tidak menghapuskan banjir sepenuhnya. Pelaksanaan projek turut terhalang oleh isu pemilikan tanah kerana kebenaran pemilik perlu diperoleh sebelum saliran atau kemudahan awam boleh dibina. Peruntukan penyelenggaraan jalan kampung turut terhad. Bagi permintaan sebuah lagi dewan, pengerusi berpandangan balai raya sedia ada perlu dimanfaatkan sepenuhnya terlebih dahulu. Permohonan dewan baharu boleh dipertimbangkan pada masa hadapan jika kemudahan sedia ada tidak lagi mencukupi. Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS): JPS menjelaskan bahawa paras Sungai Melaka dikawal melalui baraj yang beroperasi mengikut pasang surut, hujan dan prosedur operasi standard. Baraj turut menyokong operasi Melaka River Cruise, tetapi kawalan air tidak dibuat semata-mata untuk pelancongan.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Kesan banjir yang berulang bukan sahaja menyebabkan kerosakan harta benda dan peralatan rumah, malah meningkatkan risiko kesihatan seperti pembiakan nyamuk dan penularan penyakit denggi. Penduduk turut menanggung beban kewangan yang besar kerana bantuan yang diterima dianggap tidak mencukupi untuk menampung kos kerosakan. Sebagai contoh, pampasan banjir sebanyak RM300 yang diberikan tidak sepadan dengan nilai kerosakan peralatan dan perkakas rumah yang dialami oleh mangsa. Bagi mengatasi masalah ini, komuniti mencadangkan pembinaan sistem pam air atau rumah pam yang berfungsi menyedut air dari kawasan kampung dan menyalurkannya ke sungai atau laut ketika hujan lebat. Walau bagaimanapun, kemudahan tersebut masih belum siap walaupun telah dicadangkan sebagai sebahagian daripada perancangan asal Projek Pengindahan dan Pembesaran Sungai Melaka Fasa 2 lebih sedekad yang lalu. Keadaan ini menyebabkan penduduk terus berhadapan	Ketika hujan lebat atau risiko banjir meningkat, pintu baraj akan dibuka untuk mengalirkan air ke laut. Persepsi penduduk bahawa baraj menyebabkan banjir mungkin berpunca daripada kekurangan pemahaman mengenai kaedah operasinya. Di Pengkalan Rama Pantai terdapat tiga lokasi pam dengan beberapa unit pam bagi mengalirkan air keluar dari kawasan kampung. Walau bagaimanapun, pam tidak dapat berfungsi dengan berkesan apabila paras Sungai Melaka terlalu tinggi. Jika hujan lebat berlaku serentak dengan paras sungai yang tinggi, banjir kilat masih boleh berlaku. Lazimnya air akan surut dalam tempoh satu hingga dua jam selepas hujan berhenti. Penghulu Duyong : Banjir bukan hanya disebabkan sungai, tetapi turut berpunca daripada pembangunan pesat. Projek baharu mempunyai sistem saliran lebih besar dan teratur, tetapi air akhirnya mengalir ke

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		dengan risiko banjir yang berulang tanpa penyelesaian jangka panjang yang berkesan.	kawasan kampung yang masih menggunakan longkang lama sejak sekitar tahun 1970-an.
2.	Infrastruktur kampung uzur dan tidak terancang	Keadaan longkang dan sistem saliran yang semakin uzur serta memerlukan penyelenggaraan berkala di Kampung Pengkalan Rama Pantai yang kebanyakan longkang di kawasan kampung telah dibina sejak 30 hingga 40 tahun yang lalu dan kini berada dalam keadaan lama, rosak serta tidak lagi berfungsi secara optimum. Walaupun sebahagiannya masih boleh digunakan, banyak struktur saliran memerlukan pembaikan atau penggantian bagi memastikan aliran air yang lebih berkesan. Proses penyelenggaraan juga menjadi lebih mencabar kerana saiz lorong dan longkang yang sempit menyebabkan jentera berat tidak dapat memasuki kawasan tersebut, sekali gus memerlukan sebahagian besar kerja dilakukan secara manual. Menurut komuniti, keadaan ini turut dipengaruhi oleh pembangunan kampung yang berlaku secara tidak terancang sejak awal penempatannya. Walaupun kampung dibahagikan kepada beberapa zon seperti Blok	Pergerakan/limpahan air daripada kawasan pembangunan tinggi bergerak dengan cepat ke kawasan rendah. Apabila kapasiti longkang kampung tidak mampu menampung jumlah air tersebut, kampung menjadi lokasi limpahan walaupun kawasan pembangunan baharu tidak banjir. Keadaan ini turut berlaku di lokasi lain seperti Durian Tunggal dan kawasan pembangunan bertingkat di Duyong. Kawasan pembangunan baharu selamat, tetapi kampung dan sekolah di sekelilingnya menerima kesan kerana laluan pelepasan air masih menggunakan sistem lama. PlanMalaysia Melaka: Wakil menjelaskan bahawa infrastruktur dalam sesuatu projek lazimnya dibina oleh pemaju dan tidak semestinya bersambung dengan sempurna kepada sistem sedia ada. Sistem dalam kawasan projek mungkin baik, tetapi saliran di luar

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		A, B, C dan D, pembinaan rumah dilakukan tanpa pelan pembangunan yang tersusun, menyebabkan sistem perparitan dibina mengikut keadaan tanah dan keperluan setempat tanpa piawaian yang seragam. Akibatnya, sistem aliran air antara kawasan tidak saling berhubung dengan baik dan kurang berkesan dalam menampung jumlah air semasa hujan lebat. Selain itu, penduduk turut menghadapi masalah jalan kampung yang sering rosak setiap kali berlaku banjir. Keadaan ini menjejaskan pergerakan harian penduduk dan proses pembaikan pula mengambil masa yang agak lama sebelum dapat dilaksanakan sepenuhnya. Dalam aspek keselamatan, komuniti juga membangkitkan isu kekurangan lampu jalan, khususnya di kawasan belakang kampung dan berhampiran sungai di Blok C. Lampu jalan sedia ada dianggap tidak mencukupi untuk menerangi kawasan tersebut pada waktu malam, sekali gus menimbulkan kebimbangan dari segi keselamatan penduduk.	sempadan projek kecil atau tidak mempunyai status tanah yang jelas. Penghulu Kota Laksama: Berpandangan bahawa kelulusan OSC dan Kebenaran Merancang perlu menilai kesan pembangunan terhadap kawasan sekeliling, bukan hanya tapak projek. Rancangan Tempatan dan pelan induk saliran sepatutnya menjadi panduan untuk menjangka pembangunan komersial, perindustrian dan perumahan pada masa hadapan. Agensi teknikal, khususnya JPS, dicadangkan supaya menilai keseluruhan laluan air dari kawasan pembangunan hingga ke titik pelepasan akhir. Pemaju boleh dikenakan syarat membina longkang utama atau monsoon drain sehingga ke saluran akhir. Kawasan seperti Krubong disebut sebagai contoh apabila pembinaan saliran utama yang lebih besar berjaya mengurangkan masalah banjir.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Walaupun kawasan tersebut baru-baru ini menerima dua unit lampu solar, penduduk memahami bahawa usaha penambahan kemudahan pencahayaan masih tertakluk kepada keterbatasan peruntukan yang disediakan oleh Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW).	Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS): JPS menjelaskan bahawa agensi teknikal hanya boleh mengemukakan syarat dan syor. Kuasa untuk memastikan pemaju mematuhi terletak pada pihak yang meluluskan Kebenaran Merancang dan pelaksanaan projek. Ketua Penolong Pegawai Daerah: Meminta supaya senarai kawasan titik panas banjir dinilai semula berdasarkan lokasi yang dibangkitkan oleh wakil agensi dan komuniti. Penilaian ini penting untuk menentukan sama ada projek terdahulu benar-benar menyelesaikan masalah atau hanya memindahkan risiko ke kawasan lain. PlanMalaysia Melaka: Bagi projek tambak laut, wakil agensi berpandangan bahawa pembangunan masa hadapan perlu merangkumi jalan, saliran dan kemudahan awam sebelum lot atau tapak pembangunan diberikan. Pulau Pinang disebut sebagai contoh apabila jalan dan parit disediakan sebelum tanah yang ditambak dipecah bahagi atau dijual. Di Melaka, terdapat kebimbangan

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			bahawa tanah tambahan diberikan dalam bentuk lot tanpa infrastruktur yang lengkap. Projek yang telah diluluskan perlu dirujuk kepada UPEN dan agensi berkaitan untuk mengenal pasti tindakan pembetulan yang masih boleh dilakukan, manakala projek baharu perlu mempunyai syarat infrastruktur yang lebih tegas.
3.	Ketiadaan kesepaduan sosial antara penduduk tempatan dan warga pelarian	Kehadiran komuniti Rohingya di kawasan kampung telah mewujudkan tekanan sosial dan demografi yang semakin dirasakan oleh penduduk tempatan. Menurut komuniti, populasi Rohingya di kawasan tersebut dianggarkan meningkat kepada sekitar 60 hingga 70 orang, dengan sebahagian daripada mereka menyewa atau memiliki rumah sendiri. Keadaan ini menimbulkan pelbagai kebimbangan dalam kalangan penduduk, khususnya berkaitan aspek keselamatan, integrasi sosial dan kebersihan persekitaran. Penduduk mendakwa komuniti Rohingya cenderung hidup secara berkelompok dan kurang berinteraksi dengan masyarakat setempat, sekali gus menyukarkan proses integrasi sosial. Selain itu, terdapat aduan berkaitan pengurusan sisa pepejal yang tidak	Pejabat Kesihatan Daerah (PKD) Melaka Tengah: Berdasarkan data yang dikemukakan oleh Pegawai Kesihatan Persekitaran (PKP), Pejabat Kesihatan Daerah (PKD) Melaka Tengah, sebanyak 62 orang bayi daripada komuniti Rohingya telah direkodkan kelahirannya di kawasan Parlimen Kota Melaka bagi tempoh 2025 hingga 2026. Daripada jumlah tersebut, tujuh orang direkodkan di Klinik Kesihatan Jalan Gereja (KKJG), tiga orang di KKAM/KDTM, 37 orang di Klinik Kesihatan Ujong Pasir (KKUP), Klinik Desa Semabok (KDS) dan Klinik Desa Alai (KDA), manakala 15 orang direkodkan di Klinik Kesihatan Tenggera (KKT).

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		memuaskan, termasuk amalan pembuangan sampah yang tidak teratur. Penduduk juga menyuarakan kebimbangan terhadap perubahan sosioekonomi yang berlaku apabila sebahagian komuniti Rohingya dilihat mempunyai kemampuan untuk membeli rumah di kampung, memiliki kenderaan baharu serta menjalankan aktiviti perniagaan yang kurang diketahui sumber atau bentuk operasinya. Situasi ini menimbulkan persoalan dalam kalangan penduduk tempatan mengenai status ekonomi dan sumber pendapatan golongan tersebut. Dalam masa yang sama, status pelarian yang diiktiraf oleh Pesuruhjaya Tinggi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu bagi Pelarian (UNHCR) dilihat sebagai satu cabaran kepada pihak berkuasa dalam melaksanakan tindakan penguatkuasaan. Penduduk memaklumkan bahawa beberapa laporan telah dibuat kepada agensi berkaitan termasuk Jabatan Imigresen dan pihak polis, namun isu tersebut masih belum menemui penyelesaian yang memuaskan.	Penghulu Kota Laksamana: Peningkatan keluarga Rohingya di Pengkalan Rama Pantai dan kawasan sekitarnya. Pertambahan ini dikaitkan dengan pemilik rumah tempatan yang menyewakan kediaman kepada keluarga Rohingya. Penduduk meminta supaya mekanisme kawalan atau pendaftaran penyewaan dipertimbangkan. Ketua Penolong Pegawai Daerah: Pemilik mempunyai hak untuk menyewakan rumah, selagi tiada undang-undang yang melarangnya. Cadangan mewajibkan pendaftaran melalui PBT perlu dikaji dari segi perundangan dan punca kuasa. PBT tidak boleh mengenakan larangan atau syarat baharu tanpa peruntukan undang-undang yang sah. Polis Diraja Malaysia (PDRM): PDRM menegaskan bahawa komuniti Rohingya masih boleh disiasat dan didakwa jika melakukan kesalahan jenayah, termasuk keganasan rumah tangga. Bagi kesalahan trafik, tindakan boleh dikenakan terhadap kenderaan dan pemilik kenderaan yang berdaftar, termasuk penyitaan.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Menurut komuniti, pihak Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung (JKKK) turut berdepan dilema dalam menangani isu ini kerana sebarang tindakan yang diambil secara langsung berisiko menimbulkan persepsi negatif atau tuduhan bahawa mereka bertindak secara kasar dan tidak berperikemanusiaan terhadap golongan pelarian.	PDRM mempunyai kuasa mengambil tindakan apabila berlaku jenayah. Status sebagai pelarian atau pemegang kad UNHCR tidak memberikan kekebalan daripada undang-undang negara. PlanMalaysia Melaka: Isu Rohingya lebih rumit berbanding migran dari Bangladesh, Nepal atau Indonesia kerana mereka tidak mempunyai negara untuk kembali. Walaupun tidak dibenarkan bekerja secara formal, mereka tetap perlu mencari pendapatan untuk meneruskan kehidupan. Tambahan, proses asimilasi Rohingya dengan masyarakat tempatan lebih perlahan dan identiti komuniti mereka kekal kuat. Penyelesaian menyeluruh memerlukan keputusan serta kemahuan politik di peringkat Persekutuan, bukan hanya tindakan PBT atau Pejabat Daerah. PKD Melaka Tengah: Warga Rohingya boleh mendapatkan rawatan di kemudahan kesihatan kerajaan, tetapi dikenakan caj sebagai bukan warganegara. Masalah timbul apabila pesakit tidak mampu atau enggan membayar selepas menerima rawatan.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
4.	Kebersihan dan kesihatan persekitaran	Menurut penduduk, kekerapan kutipan sampah telah dikurangkan daripada dua kali seminggu kepada hanya sekali seminggu. Perubahan jadual ini menyebabkan sampah terkumpul lebih lama di kawasan perumahan, sekali gus menimbulkan masalah bau yang tidak menyenangkan serta meningkatkan risiko penularan penyakit. Penduduk berpandangan bahawa kekerapan kutipan sedia ada tidak lagi mencukupi untuk menampung jumlah sisa domestik yang dihasilkan oleh penduduk kampung. Selain itu, kewujudan rumah kosong dan kawasan terbiar yang tidak diselenggara dengan baik turut menyumbang kepada masalah kesihatan awam. Terdapat sejumlah rumah yang tidak berpenghuni serta kawasan yang dipenuhi semak samun, menjadikannya lokasi pembiakan nyamuk dan perosak. Penduduk memaklumkan bahawa keadaan ini telah menyumbang kepada peningkatan kes demam denggi di kawasan kampung. Menurut mereka, beberapa kes denggi dilaporkan berlaku dengan agak kerap sebelum bulan Ramadan, sekali gus	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		menimbulkan kebimbangan terhadap keselamatan dan kesihatan komuniti setempat. Oleh itu, penduduk berpandangan bahawa usaha penyelenggaraan kawasan terbiar, pembersihan berkala serta kawalan vektor perlu dipertingkatkan bagi mengurangkan risiko penyakit dan mewujudkan persekitaran yang lebih bersih serta selamat.	
5.	Ketidakpadanan pembangunan kemudahan ekonomi dengan keperluan komuniti setempat	Penduduk mempersoalkan sejauh mana pembangunan yang dilaksanakan di kawasan mereka benar-benar memberi manfaat kepada komuniti setempat. Antaranya, pihak berkuasa telah membangunkan kiosk perniagaan berhampiran sungai dengan tujuan membuka peluang ekonomi kepada penduduk kampung. Namun, penduduk mendapati kemudahan tersebut tidak dimanfaatkan sepenuhnya dan gagal menarik penyertaan yang diharapkan daripada komuniti setempat. Menurut penduduk, kadar sewa kiosk sebanyak RM1,500 sebulan terlalu tinggi bagi mereka yang ingin memulakan perniagaan kecil. Selain itu, pihak pengurusan turut menetapkan beberapa syarat yang dianggap membebankan, termasuk	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		keperluan menyediakan sendiri dapur dan peralatan perniagaan. Bagi penduduk yang menjalankan perniagaan secara tidak formal, keperluan mengemukakan dokumen seperti penyata bank juga menyukarkan mereka untuk memohon dan mendapatkan ruang niaga tersebut. Keadaan ini menyebabkan ramai penduduk tidak mampu atau tidak berminat untuk menyewa kiosk yang disediakan. Akibatnya, banyak kiosk yang dibangunkan tidak beroperasi dan dibiarkan kosong. Penduduk memaklumkan bahawa sejumlah kiosk di kawasan Dataran Pengkalan, Jalan Pengkalan Rama Pantai masih terbiar walaupun kawasan tersebut mempunyai potensi untuk menarik pengunjung dan menjana aktiviti ekonomi. Keadaan ini menimbulkan persepsi bahawa manfaat pembangunan tidak sampai kepada golongan sasaran, sekali gus mengehadkan peluang penduduk tempatan untuk meningkatkan pendapatan dan mengambil bahagian dalam aktiviti ekonomi yang diwujudkan di kawasan mereka sendiri.	

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
6.	Kekurangan kemudahan komuniti	Penduduk membangkitkan isu kekurangan kemudahan komuniti yang dapat menyokong aktiviti sosial dan kemasyarakatan di kampung mereka. Antara keperluan utama yang dikenal pasti ialah pembinaan sebuah dewan atau ruang awam yang mencukupi untuk menampung pelbagai program dan aktiviti komuniti. Pada masa ini, kampung tersebut tidak mempunyai ruang yang sesuai untuk menganjurkan majlis berskala besar seperti kenduri kahwin, program kemasyarakatan, mesyuarat penduduk atau aktiviti sosial yang melibatkan penyertaan ramai. Keadaan ini menjadi lebih ketara memandangkan kampung tersebut terletak di kawasan bandar dan berhampiran kawasan pantai, namun masih tidak mempunyai kemudahan awam yang setara dengan keperluan penduduk. Penduduk berpandangan bahawa pembinaan dewan serbaguna dapat memperkukuhkan interaksi sosial, menggalakkan penglibatan komuniti serta menyediakan ruang yang lebih selesa untuk pelbagai aktiviti masyarakat.	Ketua Penolong Pegawai Daerah: Mengenai permintaan sebuah dewan baharu, kerajaan telah menyediakan sebuah balai raya pada tahun 2023. Balai raya itu dianggap masih mencukupi dan belum digunakan sepenuhnya setiap hari. Permohonan dewan baharu hanya wajar dipertimbangkan pada masa hadapan apabila kemudahan sedia ada tidak lagi mampu menampung aktiviti masyarakat.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Selain itu, penduduk turut menyuarakan kebimbangan terhadap keadaan balai raya kampung yang masih belum sempurna. Balai raya tersebut telah diserahkan kepada Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung (JKKK) sejak Julai 2023, namun sehingga kini masih terdapat pelbagai kekurangan dari segi kelengkapan dan kemudahan. Kebanyakan peralatan yang digunakan merupakan peralatan lama yang telah sedia ada di bangunan tersebut. Penduduk memaklumkan bahawa balai raya masih memerlukan pelbagai penambahbaikan, termasuk penyediaan kemudahan asas dan peralatan yang lebih lengkap bagi menyokong fungsi bangunan sebagai pusat aktiviti komuniti.	
7.	Pembangunan bandar dan kelangsungan identiti	Penduduk menyuarakan kebimbangan terhadap pembangunan yang semakin pesat di kawasan sekitar kampung kerana bimbang perubahan tersebut akan menjejaskan identiti dan karakter asal kampung warisan yang telah wujud sejak sekian lama. Mereka berpandangan bahawa pembangunan moden yang tidak terkawal berpotensi menghakis nilai sejarah,	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		budaya dan cara hidup komuniti yang menjadi keunikan kampung tersebut. Sehubungan itu, penduduk mencadangkan agar kampung mereka diiktiraf secara rasmi sebagai kampung warisan bagi memastikan kelangsungan identiti dan warisan budaya dapat dipelihara untuk generasi akan datang. Menurut komuniti, status kampung warisan bukan sahaja dapat melindungi persekitaran fizikal kampung, malah membolehkan generasi muda terus merasai suasana kampung tradisional yang semakin sukar ditemui di tengah-tengah bandar Melaka. Oleh itu, komuniti berharap usaha pemeliharaan warisan dapat dilaksanakan.	

Jadual 10. Perincian Hasil Dapatan FGD 6

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 6: Dialog bersama Komuniti Baba Nyonya Tarikh: 16 Mac 2026 Bilangan peserta: 11 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi : Persatuan Peranakan Cina Melaka, Kota Laksamana <i>Nota tambahan:</i> - Dihadiri oleh Persatuan Peranakan Cina Melaka yang merupakan persatuan warisan budaya Baba Nyonya di Melaka yang telah wujud lebih 120 tahun dan mempunyai lebih 400 ahli berdaftar serta jaringan dengan komuniti Peranakan di Pulau Pinang, Singapura, Indonesia, Australia dan Kuala Lumpur. - Terlibat dalam penganjuran konvensyen antarabangsa Peranakan dan pelbagai program budaya secara berkala, menguruskan rumah warisan Peranakan sebagai galeri budaya, ruang pameran dan pusat aktiviti komuniti. - Menjalankan aktiviti pemeliharaan budaya seperti bengkel kasut manik, kelas bahasa dan persembahan budaya			Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC)
1.	Kemerosotan identiti dan kelangsungan budaya Baba Nyonya	Komuniti Baba Nyonya menyuarakan kebimbangan terhadap kemerosotan identiti dan kelangsungan budaya mereka yang semakin ketara dari generasi ke generasi. Menurut mereka, saiz komuniti yang semakin mengecil menyukarkan usaha untuk mengekalkan warisan budaya yang telah lama menjadi sebahagian daripada identiti Melaka. Antara faktor utama yang menyumbang kepada	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		keadaan ini ialah berlakunya pencairan identiti budaya melalui perkahwinan campur dan proses perubahan agama, yang secara tidak langsung mengurangkan amalan serta penghayatan terhadap budaya Baba Nyonya dalam kalangan generasi muda. Selain itu, penggunaan bahasa Baba turut menunjukkan trend penurunan yang membimbangkan. Komuniti menjelaskan bahawa bahasa tersebut tidak mendapat pengiktirafan dalam sistem pendidikan formal, menyebabkan ramai ibu bapa lebih menggalakkan anak-anak menggunakan bahasa yang dianggap mempunyai nilai akademik dan ekonomi yang lebih tinggi. Akibatnya, penggunaan bahasa Baba semakin berkurangan dan sering digantikan dengan bahasa Melayu, Inggeris atau Mandarin dalam kehidupan harian. Komuniti turut memaklumkan bahawa penggunaan bahasa Baba dalam majlis keluarga dan acara kebudayaan juga semakin berkurangan berbanding generasi terdahulu. Jika keadaan ini berterusan, mereka bimbang budaya dan identiti Baba Nyonya akan hilang secara beransur-ansur. Oleh itu, komuniti menekankan keperluan untuk melaksanakan usaha pemeliharaan dan intervensi yang lebih sistematik bagi memastikan kesinambungan bahasa,	

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		budaya dan identiti Baba Nyonya dapat diwariskan kepada generasi akan datang.	
2.	Kekurangan dokumentasi sistematik warisan budaya	Komuniti Baba Nyonya membangkitkan isu kekurangan dokumentasi yang sistematik bagi memelihara dan mewariskan khazanah budaya mereka kepada generasi akan datang. Menurut komuniti, sebahagian besar warisan budaya Baba Nyonya masih disampaikan secara lisan melalui cerita, pantun, bahasa dan adat resam yang diwarisi daripada generasi terdahulu. Walaupun terdapat pelbagai bahan sejarah seperti diari, surat-menyurat, buku lama dan rekod keluarga yang menyimpan maklumat berharga mengenai budaya tersebut, bahan-bahan ini masih belum dikumpulkan, disusun atau didokumentasikan secara menyeluruh. Komuniti turut menjelaskan bahawa ketiadaan dokumentasi formal seperti kamus bahasa Baba, rakaman audio, dokumentari dan arkib budaya yang lengkap meningkatkan risiko kehilangan warisan tersebut secara beransur-ansur. Mereka berpandangan bahawa usaha dokumentasi yang dilaksanakan setakat ini masih belum mencukupi untuk merekodkan keseluruhan aspek budaya, bahasa dan sejarah komuniti Baba Nyonya. Walaupun terdapat inisiatif tertentu yang dijalankan oleh pihak seperti Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP), komuniti berpendapat	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		bahawa skop dan sumber yang tersedia masih terhad berbanding keperluan sebenar pemeliharaan warisan tersebut. Selain itu, komuniti menegaskan bahawa usaha pendokumentasian yang komprehensif memerlukan komitmen jangka panjang, kepakaran khusus dan peruntukan kewangan yang mencukupi. Namun, kekurangan sumber manusia, tenaga pakar dan dana telah mengehadkan pelaksanaan usaha ini secara menyeluruh dan berterusan.	
3.	Kekangan kewangan dan sistem geran tidak mampan	Persatuan Baba Nyonya tidak mempunyai sumber dana tetap dan bergantung kepada geran. Walaupun terdapat bantuan kerajaan yang diterima oleh persatuan, namun adalah sangat terhad dan bersifat jangka pendek serta mempunyai beberapa kekangan (Permohonan geran terhad (dibuka dua kali setahun), jumlah diluluskan jauh lebih rendah daripada permohonan, tiada peruntukan jangka panjang, proses kelulusan lambat dan tidak menentu, kurang fleksibiliti (perancangan projek tidak boleh diubah walaupun dana dikurangkan). Selain itu, persatuan perlu menggunakan dana sendiri terlebih dahulu sebelum menerima geran. Keadaan ini menyukarkan pelaksanaan projek berskala besar seperti	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC): MOTAC mempunyai dua geran berkaitan program komuniti, iaitu GSSK dan GSSP, tetapi jumlah peruntukannya terhad. Geran beroperasi secara pembayaran dan tuntutan, bermakna komuniti perlu melaksanakan program terlebih dahulu. Jumlah yang diluluskan lazimnya lebih rendah daripada jumlah dimohon dan program yang sama biasanya tidak dibiayai berulang kali setiap tahun.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		dokumentasi budaya, festival serta menghalang perancangan jangka panjang yang mampan.	Permohonan turut dibuat secara dalam talian terus kepada MOTAC di peringkat ibu pejabat. MOTAC Melaka hanya dimaklumkan selepas kelulusan untuk tujuan pemantauan dan pelaporan, tetapi boleh membantu komuniti menyediakan permohonan.
4.	Kekurangan sokongan infrastruktur dan pemeliharaan warisan fizikal	Komuniti Baba Nyonya membangkitkan isu kekurangan sokongan terhadap penyelenggaraan bangunan warisan. Menurut komuniti, bangunan warisan seperti rumah persatuan memerlukan kos penyelenggaraan yang tinggi dan berdepan pelbagai isu fizikal, termasuk kawalan anai-anai serta kelembapan struktur akibat perubahan persekitaran seperti penambakan laut. Walau bagaimanapun, bangunan tersebut tidak layak menerima bantuan seperti yang diberikan kepada rumah ibadat, meskipun berfungsi sebagai pusat budaya komuniti. Akibat kekangan tersebut, persatuan terpaksa bergantung kepada dana sendiri dan sumbangan komuniti untuk menampung kos penyelenggaraan bangunan. Namun, sumber kewangan yang diperoleh tidak mencukupi untuk menampung keperluan penyelenggaraan dalam jangka panjang. Komuniti turut memaklumkan bahawa tiada	MOTAC: Bagi penyelenggaraan bangunan, terdapat peruntukan tertentu yang hanya boleh digunakan jika bangunan dan tanah merupakan milik kerajaan. Rumah atau bangunan milik persendirian tidak layak menerima pembiayaan tersebut. Pemuliharaan identiti, rumah warisan dan budaya komuniti Baba Nyonya, Chetti serta Portugis lebih berkaitan dengan Jabatan Warisan Negara, Melaka World Heritage dan PERZIM. PERZIM boleh membantu rumah yang masih mengekalkan ciri warisan, tetapi pengubahsuaian yang tidak

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		mekanisme khusus yang disediakan bagi menyokong penyelenggaraan bangunan warisan, sekali gus menyukarkan usaha mengekalkan keadaan fizikal bangunan tersebut.	selaras dengan rupa asal boleh menjejaskan kelayakan.
5.	Pengurusan pelancongan, komersialisasi budaya secara berlebihan dalam serta kekurangan promosi budaya secara sistematik	Komuniti Baba Nyonya berpandangan bahawa walaupun budaya mereka terus menarik perhatian pelancong, terdapat beberapa elemen budaya yang semakin kehilangan keaslian dan tidak lagi dipersembahkan secara autentik. Menurut komuniti, sebahagian unsur budaya seperti pakaian kebaya dan makanan Nyonya kini dipromosikan dan dipersembahkan oleh pihak luar yang kurang memahami konteks serta amalan asal budaya tersebut, menyebabkan berlakunya penyampaian yang tidak tepat. Terdapat isu komersialisasi secara berlebihan di kawasan warisan Melaka yang memberi kesan kepada identiti budaya Baba Nyonya. Mereka memaklumkan bahawa banyak elemen fizikal di kawasan warisan, termasuk papan tanda dan struktur premis perniagaan, tidak lagi mematuhi piawaian warisan. Selain itu, kemunculan gerai dan pemasangan sementara secara tidak terkawal turut mengubah imej kawasan warisan yang menjadi sebahagian daripada identiti budaya setempat.	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Dalam aspek promosi budaya, komuniti berpandangan bahawa usaha yang dilaksanakan masih bersifat sekali-sekala dan kurang melibatkan komuniti secara bermakna. Menurut mereka, komuniti sering dilibatkan sebagai penyedia persembahan sahaja dan bukannya sebagai rakan strategik dalam perancangan serta pembangunan program budaya. Sehubungan itu, komuniti mencadangkan penganjuran Festival Baba Nyonya selama seminggu setiap tahun di Melaka dengan kerjasama kerajaan negeri dan agensi berkaitan seperti MOTAC bagi meningkatkan kesedaran awam serta mempromosikan budaya Baba Nyonya secara lebih menyeluruh.	

Jadual 11. Perincian Hasil Dapatan FGD 7

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 7: Dialog bersama Komuniti Nelayan di Pengkalan Telok Mas Tarikh: 24 April 2026 Bilangan peserta: 17 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi: Jeti Nelayan Pengkalan Telok Mas			- Jabatan Perikanan - Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) - PlanMalaysia Melaka
1.	Kekangan akses kepada kawasan tangkapan tradisional	Komuniti nelayan membangkitkan isu penyusutan kawasan tangkapan tradisional yang semakin menjejaskan sumber rezeki mereka. Menurut nelayan, kawasan tangkapan yang sebelum ini boleh diakses di sekitar Pulau Besar dan kawasan pesisir kini semakin mengecil akibat pewartaan kawasan larangan, pembangunan Taman Laut serta projek penambakan laut. Nelayan memaklumkan bahawa sebaik sahaja mereka keluar dari pangkalan, mereka telah memasuki kawasan larangan dalam jarak kira-kira 500 meter dari pantai, sekali gus mengehadkan ruang untuk menjalankan aktiviti penangkapan ikan. Keadaan ini menyebabkan nelayan berdepan risiko tindakan penguatkuasaan apabila memasuki kawasan yang telah diwartakan sebagai kawasan larangan, walaupun tujuan mereka hanyalah untuk menjalankan aktiviti menangkap ikan. Komuniti turut menyuarakan kebimbangan terhadap pelaksanaan penguatkuasaan yang dianggap tidak adil.	Jabatan Perikanan: Jabatan Perikanan memaklumkan bahawa kawasan Pulau Besar sebelum ini diwartakan sebagai kawasan larangan menangkap ikan. Bagaimanapun, kebenaran bersyarat telah diberikan semula melalui sistem pengezonan mulai 18 Mei, disusuli taklimat kepada nelayan pada 25 Jun. Kebenaran tidak meliputi keseluruhan kawasan. Nelayan perlu mengemukakan permohonan dan kelulusan akan dicatatkan dalam buku lesen. Lebih 50 nelayan berdaftar telah menerima kelulusan untuk menjalankan aktiviti di zon yang dibenarkan.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Menurut mereka, terdapat kes nelayan ditahan ketika menjalankan aktiviti mencari rezeki, manakala bot yang dirampas pula tidak disertakan dengan proses atau mekanisme yang jelas untuk dirujuk oleh nelayan. Selain itu, nelayan memaklumkan bahawa tiada saluran yang mudah untuk mendapatkan semula bot yang dirampas walaupun selepas mereka membayar denda yang dikenakan. Akibat penyusutan kawasan tangkapan dan cabaran penguatkuasaan yang dihadapi, nelayan berpendapat bahawa aktiviti perikanan tradisional menjadi semakin sukar untuk diteruskan	Negeri Melaka mempunyai kira-kira 1,090 nelayan berdaftar. Penguatkuasaan dilaksanakan berdasarkan Akta Perikanan 1985, terutama terhadap penggunaan peralatan tidak berlesen dan pencerobohan kawasan larangan. Kawasan larangan diwujudkan untuk melindungi habitat, pembiakan ikan dan sumber perikanan. Jabatan Perikanan menafikan bahawa tiada saluran jelas dalam kes rampasan bot. Nelayan dimaklumkan tentang perkembangan kertas siasatan, keputusan pendakwaan dan prosiding mahkamah. Tempoh pemulangan bot bergantung pada jenis kes, sama ada boleh dikompaun atau perlu diputuskan oleh mahkamah.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
2.	Ketidaktelusan dan kekurangan libat urus dalam kelulusan projek tambakan laut	Komuniti nelayan memaklumkan proses kelulusan projek tambakan laut yang dilaksanakan di bawah Melaka Waterfront Economic Zone (M-WEZ) dan melibatkan kawasan pesisir yang luas di sekitar lokasi penempatan mereka. Menurut nelayan, mereka tidak menerima maklumat yang jelas mengenai pelaksanaan projek tersebut, termasuk skop pembangunan, kawasan yang terlibat serta implikasinya terhadap komuniti setempat. Komuniti turut mempersoalkan tahap penglibatan nelayan dalam proses membuat keputusan kerana mereka tidak pernah memberikan persetujuan terhadap projek tersebut. Malah, semua peserta yang hadir dalam sesi perbincangan menyatakan pendirian menolak pelaksanaan projek tambakan laut berkenaan. Nelayan juga memaklumkan bahawa mereka tidak menerima penerangan yang mencukupi mengenai kesan jangka panjang projek tersebut terhadap alam sekitar dan sumber ekonomi komuniti. Menurut komuniti, projek tambakan laut tersebut dijangka bermula seawal hujung tahun semasa atau selewat-lewatnya pada pertengahan tahun berikutnya di kawasan sekitar pangkalan nelayan. Nelayan bimbang pelaksanaan projek ini akan memberi kesan yang besar terhadap ekosistem marin dan aktiviti perikanan tradisional yang menjadi sumber pendapatan utama mereka. Antara kesan yang dijangka	Jabatan Perikanan: Jabatan Perikanan mengakui bahawa tambak laut memberi kesan kepada hasil tangkapan kerana mengganggu ekosistem pantai, kawasan berlumpur dan habitat bakau yang menjadi lokasi pembiakan ikan. Apabila kawasan tangkapan semakin sempit, nelayan terpaksa memasuki kawasan atau "lubuk" komuniti lain. Walaupun peraturan membenarkan nelayan menangkap ikan di kawasan yang sah, wujud amalan tidak rasmi bahawa setiap komuniti mempunyai kawasan tangkapan tradisional sendiri. Perubahan ruang akibat tambakan pernah menyebabkan perselisihan antara nelayan. Jabatan Perikanan memberi tumpuan kepada pemeliharaan sumber dan aktiviti perikanan, manakala aspek ekonomi nelayan terletak di bawah LKIM dan agensi berkaitan. Antara alternatif yang

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		berlaku termasuk perubahan arus laut, gangguan terhadap keseimbangan ekosistem marin, kemusnahan habitat semula jadi seperti terumbu karang, serta penyusutan kawasan tangkapan ikan yang selama ini menjadi lokasi utama nelayan menjalankan aktiviti penangkapan. Komuniti berpandangan bahawa perubahan terhadap persekitaran marin akibat tambakan laut berpotensi menyebabkan penurunan hasil tangkapan secara ketara dan menjejaskan kelangsungan ekonomi nelayan tempatan. Oleh itu, mereka menegaskan bahawa sebarang pembangunan yang melibatkan kawasan pesisir perlu dilaksanakan secara lebih telus, dengan penglibatan bermakna daripada komuniti nelayan serta penyampaian maklumat yang jelas mengenai kesan dan implikasi projek sebelum sebarang keputusan dibuat.	dicadangkan ialah akuakultur seperti ternakan kerang dan kupang serta pelancongan rekreasi menggunakan bot nelayan. JKM: Wakil JKM mengingatkan bahawa nelayan berpendapatan harian kehilangan pendapatan apabila menghadiri kursus atau program. Penganjur disarankan mempertimbangkan token kehadiran atau pampasan kerana sehari menghadiri kursus bermakna sehari tidak turun ke laut. PlanMalaysia Melaka: PlanMalaysia menjelaskan bahawa sebelum projek tambak laut dilaksanakan, kajian seperti EIA dan SIA perlu dijalankan. Kajian tersebut sepatutnya mengenal pasti kesan alam sekitar dan sosial, termasuk melalui temu bual dengan nelayan,

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			serta mencadangkan langkah mitigasi. Walau bagaimanapun, PlanMalaysia hanya menyediakan rangka perancangan dan kawalan pembangunan. Pelaksanaan langkah mitigasi serta pengurusan isu selepas projek bermula berada di bawah tanggungjawab Kerajaan Negeri, pemaju dan agensi teknikal berkaitan.
3.	Aktiviti sedutan pasir (korek pasir) dan pencemaran laut	Aktiviti pengorekan atau sedutan pasir di kawasan laut yang disifatkan memberi kesan negatif kepada sumber perikanan dan ekosistem marin. Menurut nelayan, aktiviti sedutan pasir tidak dikawal dengan jelas walaupun sepatutnya tertakluk kepada zon atau kawasan operasi yang ditetapkan. Mereka berpandangan bahawa pelaksanaan aktiviti tersebut telah mengganggu habitat marin dan menjejaskan hidupan laut yang menjadi sumber pendapatan komuniti nelayan. Tambahan, komuniti menyuarakan kebimbangan terhadap peningkatan insiden pencemaran laut, termasuk tumpahan minyak yang dilaporkan berlaku sejak kebelakangan ini. Menurut komuniti, kedudukan Selat Melaka sebagai laluan	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		perkapalan yang sangat sibuk turut meningkatkan risiko pencemaran dan kerosakan alam sekitar. Mereka berpandangan bahawa gabungan aktiviti sedutan pasir, pencemaran laut dan cadangan projek tambakan laut akan memberi tekanan yang semakin besar terhadap ekosistem marin. Akibatnya, nelayan bimbang hasil tangkapan akan terus berkurangan dan menjejaskan kelangsungan mata pencarian komuniti yang bergantung kepada sumber laut sebagai sumber pendapatan utama.	
4.	Kekangan status tanah dan ketiadaan pengiktirafan pangkalan nelayan	Status tanah Pangkalan Nelayan Telok Mas masih belum diiktiraf secara rasmi walaupun telah digunakan sebagai pangkalan nelayan sejak sekian lama. Menurut komuniti, tanah yang menempatkan pangkalan tersebut masih berstatus tanah kerajaan, menyebabkan pelbagai urusan berkaitan pembangunan dan penambahbaikan kemudahan tidak dapat dilaksanakan dengan sewajarnya. Akibat status tanah yang tidak jelas, nelayan tidak layak menerima pelbagai bentuk bantuan dan kemudahan yang lazimnya disalurkan kepada pangkalan nelayan yang diiktiraf. Antaranya termasuk bantuan pembaikan bot, peralatan perikanan serta pembangunan kemudahan asas yang dapat menyokong aktiviti nelayan. Tambahan, permohonan untuk menaik taraf kemudahan di pangkalan tersebut, termasuk pembinaan pemecah ombak	Ketua Penolong Pegawai Daerah : Memaklumkan bahawa kawasan tersebut sedang melalui proses pewartaan oleh kerajaan negeri. Dari segi kemudahan, pembinaan jeti telah diselesaikan menggunakan peruntukan daripada Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM). Beliau turut menafikan bahawa kawasan itu langsung tidak diberikan perhatian kerana Ketua Menteri juga baru-baru ini telah turun ke lokasi tersebut, meninjau dan melihat keadaan setiap jeti bagi tujuan perancangan. LKIM turut mempunyai cadangan untuk

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		(breakwater), tidak dapat diluluskan kerana kekangan berkaitan status tanah. Sehingga sekarang, pelbagai permohonan dan aduan telah dikemukakan kepada pihak berkaitan melalui pelbagai peringkat pentadbiran, termasuk Pejabat Daerah, Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN) dan kerajaan negeri. Namun begitu, isu tersebut masih belum menemui penyelesaian walaupun telah berlarutan dalam tempoh yang lama.	menyediakan kemudahan tambahan di kawasan berkenaan pada masa hadapan. Walaupun kawasan tersebut agak ketinggalan, ia masih diberi perhatian dalam perancangan pembangunan kerajaan.
5.	Pengurusan kapal dan tahap penguatkuasaan	Tahap pengurusan lalu lintas kapal di kawasan perairan yang disifatkan semakin mencabar kerana keluasan perairan yang terhad tetapi menerima pergerakan kapal yang tinggi. Menurut nelayan, keadaan ini menyebabkan kawasan perairan menjadi sesak dan meningkatkan risiko gangguan terhadap aktiviti perikanan yang dijalankan oleh komuniti setempat. Nelayan memaklumkan bahawa pergerakan dan kedudukan kapal tidak disusun secara teratur telah menimbulkan kesulitan kepada mereka ketika menjalankan aktiviti menangkap ikan. Selain itu, pergerakan kapal yang kerap turut menyebabkan kerosakan kepada peralatan nelayan seperti pukot dan bot, yang mengakibatkan kerugian kepada pengusaha perikanan kecil.	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Tambahan, walaupun aduan telah dikemukakan berulang kali kepada Jabatan Laut, tindakan yang diambil masih belum dapat menyelesaikan masalah yang dihadapi.	
6.	Pengurangan subsidi diesel	Menurut komuniti, terdapat khabar angin mengenai pengurangan atau penarikan subsidi diesel yang dijangka memberi kesan kepada kos operasi mereka. Menurut peserta, negeri-negeri seperti Melaka, Johor dan Negeri Sembilan telah dikategorikan sebagai "zon merah". Kesannya, nelayan di kawasan tersebut akan berdepan sekatan yang lebih ketat dalam mendapatkan subsidi bahan api. Nelayan turut mempersoalkan had pembelian diesel yang dikenakan kerana mereka hanya dibenarkan membeli sekitar 20 liter diesel bagi setiap transaksi, sedangkan keperluan sebenar operasi penangkapan ikan boleh mencecah sekitar 50 liter. Menurut komuniti, jumlah yang dibenarkan tidak selaras dengan penggunaan sebenar nelayan dan menyukarkan mereka menjalankan aktiviti perikanan seperti biasa. Selain itu, peserta turut mempertikaikan rasional sekatan yang dikaitkan dengan penurunan hasil tangkapan ikan. Mereka menegaskan bahawa kemerosotan hasil tangkapan bukan berpunca daripada aktiviti nelayan, sebaliknya	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		disebabkan oleh faktor luar seperti projek tambakan laut, perubahan kawasan tangkapan serta gangguan terhadap ekosistem marin.	

Jadual 12. Perincian Hasil Dapatan FGD 8

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 8: Dialog bersama Komuniti Wanita dan Ibu Tunggal Tarikh: 24 April 2026 Bilangan peserta: 4 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi : Pusat Khidmat Rakyat Parlimen Kota Melaka <i>Nota tambahan:</i> <i>Sesi ini menggabungkan: (1) wakil NGO (Organisasi Sokongan Ibu Tunggal) (AGAPE) yang telah beroperasi sejak tahun 2002 yang menfokuskan kepada sokongan ibu tunggal, mengendalikan sekitar 150 kes aktif dan menyediakan perkhidmatan seperti: penjagaan selepas sekolah, sokongan pendidikan, bantuan sosial dan komuniti. (2) client/ penerima bantuan (ibu tunggal) (3) wakil komuniti rentan lain (OKU).</i>			Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM)
1.	Keterbatasan keupayaan ekonomi ibu tunggal	Penjagaan anak (childcare gap) - kekangan akses kepada sokongan penjagaan anak Ibu tunggal berhadapan dengan cabaran untuk mengekalkan kestabilan ekonomi keluarga kerana berdepan pelbagai kekangan	JKM: Dari aspek bantuan kewangan, Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) menyediakan skim Bantuan Kanak-Kanak (BKK) kepada keluarga yang mempunyai anak tanggungan dan berada dalam keadaan memerlukan. Kadar bantuan adalah sebanyak RM250.00 sebulan bagi seorang kanak-kanak berumur 6 tahun dan ke bawah, manakala RM200.00 sebulan bagi seorang kanak-kanak berumur 7 hingga 18 tahun, tertakluk kepada kadar maksimum RM1,000.00 sebulan bagi satu keluarga. Pemberian bantuan ini adalah tertakluk

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		yang saling berkait, khususnya dalam aspek penjagaan anak, pendapatan dan perumahan. Menurut peserta, mereka perlu bekerja untuk menyara keluarga, namun pada masa yang sama tidak mempunyai sistem sokongan penjagaan anak yang stabil. Bagi ibu tunggal yang tinggal di kawasan bandar, ketiadaan jaringan sokongan keluarga menyebabkan mereka perlu mengurus sendiri pelbagai tanggungjawab harian, termasuk menghantar anak ke sekolah, menyediakan makanan, memantau kerja sekolah serta memastikan kebajikan anak terjaga ketika mereka bekerja. Walaupun terdapat organisasi bukan kerajaan (NGO) yang menyediakan perkhidmatan	kepada syarat dan kelayakan yang ditetapkan oleh Jabatan, termasuk penilaian berdasarkan Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) semasa serta keadaan sosioekonomi keluarga. Walaupun BKK bukan merupakan bantuan khusus bagi membiayai perkhidmatan penjagaan anak, bantuan tersebut dapat membantu meringankan beban kewangan keluarga dalam memenuhi keperluan asas anak-anak seperti makanan, persekolahan, pakaian dan keperluan harian. Selain bantuan kewangan, kemudahan Taman Asuhan Kanak-Kanak (TASKA) Komuniti turut menjadi salah satu mekanisme sokongan kepada ibu bapa yang bekerja, termasuk ibu tunggal, bagi mendapatkan perkhidmatan penjagaan dan pengasuhan kanak-kanak dalam persekitaran yang selamat dan sesuai. Kemudahan seperti ini amat penting khususnya kepada keluarga yang tidak mempunyai jaringan sokongan keluarga yang kukuh bagi membantu menguruskan anak ketika mereka bekerja. Kerajaan turut menyediakan bentuk bantuan atau geran kepada pengusaha TASKA yang memenuhi syarat dan kriteria yang ditetapkan, termasuk sokongan kepada TASKA yang menyediakan perkhidmatan kepada komuniti berpendapatan rendah. Bantuan tersebut dapat membantu meningkatkan keupayaan pengusaha TASKA dari aspek pengurusan, kemudahan, keselamatan dan

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		penjagaan selepas waktu sekolah, kapasiti yang ditawarkan masih terhad dan tidak dapat memenuhi permintaan sebenar daripada golongan ibu tunggal.	penyediaan perkhidmatan penjagaan kanak-kanak yang berkualiti. Secara tidak langsung, sokongan kepada penyedia perkhidmatan TASKA dapat membantu memperluaskan kapasiti penjagaan kanak-kanak dan memberi lebih banyak pilihan kepada ibu bapa yang bekerja. Dalam konteks kawasan bandar, khususnya bagi ibu tunggal yang perlu bekerja untuk menyara keluarga, kewujudan TASKA Komuniti dan TASKA yang mendapat sokongan kerajaan boleh membantu mengurangkan kebergantungan kepada jaringan sokongan keluarga. Ia juga dapat membantu ibu tunggal menguruskan tanggungjawab pekerjaan dan penjagaan anak dengan lebih teratur, di samping memberi peluang kepada mereka untuk mengekalkan pekerjaan serta menjana pendapatan keluarga. Sehubungan itu, isu <i>childcare gap</i> perlu ditangani melalui pendekatan bersepadu yang merangkumi bantuan kewangan kepada keluarga melalui BKK, penyediaan dan pengukuhan kemudahan TASKA Komuniti, serta sokongan atau geran kepada penyedia perkhidmatan TASKA yang memenuhi syarat. Kerjasama antara agensi kerajaan, NGO, komuniti dan penyedia perkhidmatan penjagaan kanak-kanak juga boleh diperkukuhkan bagi memastikan akses kepada perkhidmatan penjagaan anak yang selamat, berkualiti dan mampu diakses oleh golongan ibu tunggal serta keluarga berpendapatan rendah.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Pendapatan rendah dan tidak stabil (bekerja tetapi masih tidak cukup) Kebanyakan ibu tunggal berdepan masalah pendapatan yang rendah dan tidak menentu. Peserta menjelaskan bahawa mereka bukan tidak bekerja, sebaliknya ramai yang telah bekerja atau berusaha mendapatkan pekerjaan, namun pendapatan yang diterima masih tidak mencukupi untuk menampung kos sara hidup. Ada yang tidak dapat mengekalkan pekerjaan tetap kerana komitmen penjagaan anak, manakala sebahagian yang bekerja pula masih menghadapi kesukaran untuk memenuhi keperluan asas keluarga seperti makanan,	JKM: Berhubung isu pendapatan rendah dan tidak stabil dalam kalangan ibu tunggal, keadaan ini sememangnya boleh memberi kesan kepada keupayaan sesebuah keluarga untuk memenuhi keperluan asas seperti makanan, pendidikan anak, perumahan dan perbelanjaan harian. Kekangan penjagaan anak, peluang pekerjaan yang terhad serta pekerjaan yang menawarkan pendapatan rendah atau tidak tetap turut menjadi antara faktor yang menyebabkan sebahagian ibu tunggal sukar meningkatkan taraf ekonomi keluarga. Dalam konteks kebajikan, Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) menyediakan bantuan kewangan kepada keluarga yang memenuhi syarat dan kriteria yang ditetapkan, termasuk Bantuan Kanak-Kanak (BKK) bagi keluarga yang mempunyai anak tanggungan. BKK diberikan sebanyak RM250.00 sebulan bagi kanak-kanak berumur 6 tahun dan ke bawah dan RM200.00 sebulan bagi kanak-kanak berumur 7 hingga 18 tahun, tertakluk kepada kadar maksimum RM1,000.00 sebulan bagi satu keluarga. Pemberian bantuan adalah tertakluk kepada syarat kelayakan dan penilaian sosioekonomi termasuk Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) yang ditetapkan oleh Jabatan memandangkan ianya bukan hak, bersifat sementara dan negara ini bukan negara Kebajikan.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		pendidikan anak dan bayaran sewa rumah.	Selain itu, Jabatan Pembangunan Wanita (JPW) turut memainkan peranan penting dalam memperkasakan golongan wanita, termasuk ibu tunggal, melalui program pembangunan kapasiti, peningkatan kemahiran, keusahawanan dan pemerkasaan ekonomi. Pendekatan ini penting bagi membantu golongan ibu tunggal bukan sahaja mendapatkan bantuan jangka pendek, tetapi turut meningkatkan keupayaan untuk memperoleh pendapatan yang lebih stabil dan berterusan. Program pembangunan dan pemerkasaan ekonomi yang dilaksanakan oleh JPW dapat memberi peluang kepada wanita untuk meningkatkan kemahiran serta meneroka peluang pekerjaan, perniagaan dan keusahawanan yang bersesuaian dengan keupayaan serta keadaan mereka. Bagi ibu tunggal yang mempunyai kekangan masa disebabkan tanggungjawab penjagaan anak, peluang menjana pendapatan secara fleksibel seperti perniagaan kecil, pekerjaan dari rumah atau aktiviti ekonomi berasaskan kemahiran juga boleh diterokai mengikut kesesuaian. Kerjasama antara JKM, JPW, agensi pekerjaan, pihak swasta, NGO dan komuniti juga boleh diperkukuhkan bagi mewujudkan pendekatan yang lebih menyeluruh. JKM boleh memberi sokongan dari aspek kebajikan dan bantuan kepada keluarga yang memerlukan, manakala JPW boleh membantu dari aspek pembangunan potensi, peningkatan kemahiran dan pemerkasaan

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			ekonomi wanita. Pendekatan ini dapat membantu ibu tunggal bergerak daripada kebergantungan kepada bantuan kepada keadaan yang lebih berdaya tahan dan berupaya menjana pendapatan sendiri. Sehubungan itu, isu pendapatan rendah dan tidak stabil dalam kalangan ibu tunggal perlu ditangani secara bersepadu melalui bantuan kebajikan, peluang pekerjaan, peningkatan kemahiran, keusahawanan, pemerkasaan ekonomi wanita serta sokongan penjagaan anak. Gabungan intervensi tersebut dapat membantu mengurangkan beban kewangan ibu tunggal dan seterusnya meningkatkan kestabilan ekonomi serta kesejahteraan keluarga.
		Perumahan tidak mampu milik Ibu tunggal tidak mempunyai rumah sendiri dan bergantung kepada sewaan. Masalah utama ialah kadar sewa yang tinggi serta ketidakmampuan menyediakan deposit awal	Tiada maklum balas
2.	Status kewarganegaraan	Terdapat kes melibatkan seorang wanita yang telah lama menetap di Malaysia, mempunyai anak yang	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		berstatus warganegara, dan telah menerima kelulusan permohonan kad pengenalan lebih daripada 10 tahun yang lalu. Namun begitu, wanita ini masih tidak dapat memperoleh kad pengenalan kerana perlu memenuhi syarat kehadiran suami yang merupakan warganegara Malaysia. Keadaan menjadi lebih rumit apabila suaminya telah meninggalkan keluarga dan berada di luar negara, menyebabkan proses tersebut tergantung tanpa penyelesaian walaupun beliau telah berulang kali berurusan dengan Jabatan Pendaftaran Negara (JPN). Akibat status dokumentasi yang tidak dapat dimuktamadkan, peserta memaklumkan bahawa isu tersebut turut memberi	

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		kesan kepada ahli keluarga, khususnya anak yang merupakan warganegara Malaysia. Dalam kes yang dikongsikan, anak tersebut menghadapi kesukaran untuk mengakses kemudahan tertentu, termasuk pinjaman pendidikan Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Nasional (PTPTN), walaupun memenuhi syarat kelayakan sebagai warganegara.	
3.	Keterbatasan akses kepada program, pasaran dan jaringan sokongan bagi OKU	Peserta dalam kalangan Orang Kurang Upaya (OKU) menegaskan bahawa cabaran utama yang mereka hadapi bukanlah kekurangan kebolehan atau kemahiran, sebaliknya keterbatasan akses kepada peluang untuk berkembang dan meningkatkan taraf hidup. Menurut peserta, ramai OKU memiliki kemahiran dalam	JKM: JKM bahawa sokongan kepada golongan OKU perlu dilaksanakan secara menyeluruh dan tidak hanya tertumpu kepada pemberian bantuan kewangan. Selain bantuan kebajikan, aspek pembangunan potensi, latihan kemahiran, pekerjaan, keusahawanan, akses pasaran dan sokongan berterusan juga penting bagi membantu OKU mencapai tahap kemandirian ekonomi. Dari aspek bantuan kewangan, Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) menyediakan Elaun Pekerja Orang Kurang Upaya (EPOKU) sebanyak RM450.00 sebulan kepada OKU yang bekerja dan memenuhi syarat kelayakan yang ditetapkan. Bantuan ini merupakan salah satu

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		bidang seperti kraftangan, perniagaan kecil dan pelbagai aktiviti menjana pendapatan, namun kebanyakan mereka hanya mampu beroperasi pada skala asas kerana kekurangan akses kepada platform pemasaran, pasaran yang lebih luas serta program pembangunan lanjutan. Walaupun terdapat bantuan tertentu seperti sokongan pendaftaran perniagaan, peserta berpandangan bahawa bantuan tersebut tidak mencukupi untuk membantu mereka mengembangkan perniagaan atau meningkatkan pendapatan secara mampan. Peserta turut membandingkan keadaan di Melaka dengan pengalaman mereka di Selangor, yang	bentuk galakan supaya OKU terus bekerja dan meningkatkan taraf kehidupan melalui pekerjaan serta pendapatan yang diperoleh. Pendapatan pekerjaan yang layak bagi tujuan bantuan ini adalah dalam lingkungan yang ditetapkan oleh Jabatan, iaitu dari upah RM 100.00 sebulan sehingga RM1,700.00 sebulan. Bagi OKU yang tidak berupaya bekerja pula, JKM menyediakan Bantuan OKU Tidak Berupaya Bekerja (BTB) sebanyak RM300.00 sebulan. Bantuan ini bertujuan membantu golongan OKU yang tidak berupaya bekerja dan tidak mempunyai sumber pendapatan yang mencukupi untuk menampung keperluan kehidupan. Penilaian kelayakan adalah berdasarkan syarat yang ditetapkan oleh Jabatan, termasuk keadaan sosioekonomi pemohon dan pendapatan per kapita yang berkaitan. Selain bantuan kewangan, JKM turut menyediakan pendekatan intervensi ke arah pekerjaan melalui Program Job Coach yang dilaksanakan melalui Pusat Dalam Komuniti (PDK). Program ini memberi sokongan kepada OKU untuk mengenal pasti potensi dan kesesuaian pekerjaan, mendapatkan peluang pekerjaan serta menyesuaikan diri di tempat kerja. Sokongan sedemikian adalah penting bagi memastikan OKU bukan sahaja mendapat pekerjaan, malah dapat mengekalkan pekerjaan dan membina keyakinan dalam persekitaran kerja.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		menurut mereka menyediakan lebih banyak program, jaringan kerjasama dan platform pembangunan untuk golongan OKU. Sebaliknya, mereka berpandangan bahawa peluang dan ruang untuk mengetengahkan bakat serta potensi OKU di Melaka masih terhad. Akibatnya, ramai individu OKU yang aktif, berkemahiran dan berpotensi tidak dikenali serta tidak mendapat peluang yang mencukupi untuk mengembangkan kemampuan mereka. Selain itu, peserta berpendapat bahawa pendekatan semasa terhadap pembangunan OKU terlalu tertumpu kepada bantuan kewangan semata-mata.	Bagi aspek peningkatan kemahiran pula, OKU yang mempunyai potensi dan kemampuan untuk mengikuti latihan boleh diberi peluang mendapatkan latihan kemahiran melalui institusi yang bersesuaian, termasuk Pusat Pemulihan Dalam Komuniti dan institusi latihan seperti Pusat Latihan Perindustrian dan Pemulihan (PPLP) Bangi. Peluang latihan kemahiran ini dapat membantu meningkatkan kompetensi OKU dalam bidang tertentu dan seterusnya membuka ruang kepada mereka untuk mendapatkan pekerjaan atau menjalankan aktiviti keusahawanan. Di samping itu, terdapat Bantuan Latihan Perantis (BLP) yang bertujuan membantu klien Jabatan atau anak-anak penerima bantuan yang tercicir daripada persekolahan dan menganggur, bekas pelatih atau bekas penghuni institusi kebajikan serta OKU untuk mendapatkan latihan kemahiran atau latihan sambil bekerja di agensi, syarikat atau mengikuti latihan praktikal (internship) di JKM. Kadar bantuan yang disediakan adalah sebanyak RM200.00 sebulan seorang. Bagi BLP, antara syarat kelayakan adalah pemohon merupakan warganegara Malaysia dan bermastautin di Malaysia, berumur 16 tahun hingga 35 tahun mengikut kesesuaian, serta bagi kategori OKU, hendaklah merupakan OKU berdaftar yang mempunyai kemampuan untuk mengikuti kemahiran dan latihan yang disediakan.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Menurut mereka, bantuan berbentuk kewangan sahaja tidak mampu menyelesaikan cabaran jangka panjang dan berisiko mengekalkan golongan OKU dalam keadaan bergantung kepada bantuan. Sebaliknya, mereka menekankan keperluan kepada peluang yang lebih menyeluruh, termasuk akses kepada program pembangunan kapasiti, latihan kemahiran, pasaran, jaringan sokongan dan bimbingan berterusan. Peserta berpandangan bahawa sokongan sedemikian dapat membantu meningkatkan keyakinan diri, memperkukuh keupayaan berdikari serta membuka lebih banyak peluang untuk menjana pendapatan secara mampan.	Pendekatan melalui latihan, Job Coach dan latihan perantis ini memberi nilai tambah kepada bantuan kewangan kerana ia memberi peluang kepada OKU untuk membina kemahiran, pengalaman kerja dan keyakinan diri serta meningkatkan kebolehpasaran mereka. Ia juga selaras dengan keperluan untuk menggalakkan OKU bergerak ke arah kehidupan yang lebih berdikari dan tidak hanya bergantung kepada bantuan kebajikan. Sehubungan itu, bagi menangani isu yang dibangkitkan, peluang kepada OKU di peringkat negeri dan komuniti boleh terus diperkasakan melalui penyediaan platform promosi dan pemasaran produk OKU, program peningkatan kemahiran lanjutan, jaringan dengan pihak industri dan usahawan, peluang pekerjaan, latihan perantis serta sokongan keusahawanan. Kerjasama strategik antara JKM, PDK, agensi kerajaan, pihak swasta, NGO dan komuniti juga boleh diperkukuhkan bagi memastikan OKU yang mempunyai kemahiran dan potensi tidak terhenti pada tahap asas, sebaliknya diberikan peluang untuk berkembang dan meningkatkan pendapatan. Dengan pendekatan tersebut, bantuan kepada OKU dapat dilihat bukan semata-mata sebagai bantuan kewangan, tetapi sebagai satu bentuk intervensi bersepadu daripada perlindungan kepada pemerkasaan, iaitu membantu OKU mendapatkan kemahiran,

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			pekerjaan, akses pasaran dan peluang menjana pendapatan secara lebih berterusan berdasarkan keupayaan masing-masing. Selain bantuan dan program yang dinyatakan, golongan OKU yang mempunyai potensi dalam bidang keusahawanan turut boleh dipertimbangkan untuk mendapatkan Bantuan Geran Pelancaran (GP) yang disediakan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM). Bantuan ini merupakan salah satu bentuk sokongan ke arah meningkatkan kemandirian ekonomi dan menggalakkan penerima bantuan menjana pendapatan sendiri melalui aktiviti perniagaan atau ekonomi yang bersesuaian. Bagi golongan OKU yang telah memulakan perniagaan, Bantuan Geran Pelancaran sebanyak sehingga RM5,000.00 sekaligus dan ianya ada melibat kuasa yang ditetapkan oleh JKM Malaysia boleh digunakan sebagai modal bagi membantu mengembangkan aktiviti perniagaan yang telah dijalankan. Bantuan ini boleh menjadi nilai tambah kepada OKU yang mempunyai kemahiran seperti kraftangan, makanan, perkhidmatan atau perniagaan kecil tetapi berhadapan kekangan modal untuk meningkatkan kapasiti dan mengembangkan pasaran. Pemberian bantuan ini adalah tertakluk kepada syarat, kriteria dan penilaian yang ditetapkan oleh Jabatan. Penilaian turut mengambil kira potensi perniagaan, kemampuan pemohon untuk

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
			menguruskan aktiviti perniagaan serta keperluan modal bagi memastikan bantuan yang diberikan dapat dimanfaatkan secara berkesan. Bantuan Geran Pelancaran ini juga dapat melengkapi program-program lain yang disediakan kepada OKU seperti Elaun Pekerja Orang Kurang Upaya (EPOKU), Bantuan OKU Tidak Berupaya Bekerja (BTB), Program Job Coach, latihan kemahiran melalui PDK dan PPLP Bangi serta Bantuan Latihan Perantis (BLP). Pendekatan ini memberi ruang kepada OKU untuk bergerak daripada penerima sokongan kebajikan kepada individu yang lebih berdikari dan berupaya menjana pendapatan. Sehubungan itu, Bantuan Geran Pelancaran sebanyak RM5,000.00 merupakan salah satu instrumen penting dalam memperkasakan ekonomi OKU, khususnya kepada mereka yang telah mempunyai kemahiran dan memulakan perniagaan tetapi memerlukan suntikan modal untuk mengembangkan perniagaan. Sokongan secara berterusan dari aspek latihan, modal, bimbingan, promosi dan akses pasaran juga wajar diperkukuhkan supaya OKU berpotensi dapat mengembangkan perniagaan daripada skala kecil kepada tahap yang lebih mampan.

Jadual 13. Perincian Hasil Dapatan FGD 9

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
FGD 9: Dialog bersama Komuniti Portugis Tarikh: 25 April 2026 Bilangan peserta: 6 orang Kaedah FGD: Perbincangan dalam 1 kumpulan Lokasi : Portuguese Settlement Melaka <i>Nota tambahan:</i> <i>Demografi dan Struktur Komuniti - Sekitar 118 rumah dan anggaran 1,200 penduduk</i>			Agensi yang memberikan maklum balas: - Ketua Penolong Pegawai Daerah - Jabatan Perikanan - Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia (MOTAC)
1.	Status pajakan tanah tidak terjamin	Komuniti Portugis di Portuguese Settlement berdepan ketidakpastian berhubung status pemilikan tanah apabila sebahagian besar kediaman di kawasan tersebut berada di bawah pegangan pajakan (leasehold) selama 60 tahun dan 99 tahun. Walaupun penempatan ini diwujudkan pada tahun 1930-an sebagai ruang khusus untuk memelihara warisan, budaya dan cara hidup komuniti Portugis, sehingga kini masih belum terdapat kejelasan mengenai pembaharuan pajakan atau jaminan penempatan jangka panjang. Komuniti telah berulang kali mengemukakan permohonan, memorandum, dan aduan kepada pelbagai pihak, termasuklah kerajaan negeri dan persekutuan sejak beberapa tahun lalu. Namun, tidak menerima maklum balas atau tindakan susulan yang jelas.	Ketua Penolong Pegawai Daerah: Urusan pelanjutan pajakan tanah, khususnya yang melibatkan komuniti Portugis, bukan di bawah bidang kuasa beliau, sebaliknya dikendalikan oleh Bahagian Tanah. Oleh itu, beliau tidak dapat memberikan jawapan yang muktamad berhubung perkara tersebut. Namun, berdasarkan pemahaman beliau terhadap dasar kerajaan negeri, permohonan pelanjutan pajakan hendaklah dikemukakan apabila baki tempoh pajakan mencapai 10 tahun.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Keadaan ini menimbulkan kebimbangan dalam kalangan penduduk, khususnya generasi muda yang tidak mempunyai kepastian sama ada mereka dapat terus menetap di kawasan tersebut pada masa hadapan. Keterbatasan tanah dan kekurangan ruang perumahan turut menyebabkan sebahagian ahli komuniti terpaksa berpindah ke luar penempatan.	Bagi kes yang hanya berbaki kira-kira dua tahun, beliau berpandangan bahawa pemilik tanah berkemungkinan telah layak untuk mengemukakan permohonan pelanjutan pajakan. Walau bagaimanapun, pelanjutan pajakan tidak diberikan secara automatik. Pemilik tanah perlu mengemukakan permohonan rasmi serta membayar premium yang ditetapkan. Jumlah premium tersebut ditentukan berdasarkan nilai semasa atau nilai pasaran tanah, tertakluk pada penilaian oleh Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta (JPPH).
2.	Keterhadan ruang kediaman komuniti	Komuniti Portugis berdepan kekurangan perumahan akibat pertambahan bilangan penduduk dan keluarga baharu dalam keadaan keluasan penempatan yang terhad. Dengan hanya sekitar 118 buah rumah yang menempatkan lebih kurang 1,200 penduduk, keperluan terhadap ruang kediaman semakin meningkat, terutamanya dalam kalangan generasi muda yang telah berkeluarga. Keadaan ini menyebabkan ramai dalam kalangan mereka tidak mempunyai peluang untuk membina atau memiliki	Tiada maklum balas

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		kediaman sendiri dalam Portuguese Settlement dan terpaksa menetap di luar kawasan komuniti. Menurut peserta, isu ini berpunca daripada keterbatasan tanah yang boleh dimanfaatkan untuk pembangunan perumahan serta pengurangan keluasan tanah asal penempatan dari kira-kira 28 ekar kepada sekitar 22 hingga 24 ekar akibat pengambilan tanah oleh pelbagai pihak. Pada masa yang sama, komuniti memaklumkan bahawa terdapat bangunan dan kawasan milik Jabatan Kastam yang sebahagiannya tidak digunakan, namun cadangan untuk memanfaatkan semula aset tersebut bagi tujuan perumahan komuniti masih belum mendapat maklum balas yang jelas daripada pihak berkaitan. Selain itu, tuntutan bayaran sekitar RM2 juta untuk mendapatkan semula kawasan tersebut turut dilihat sebagai halangan kepada penyelesaian isu berkenaan. Kekurangan peluang perumahan ini memberi kesan kepada kelangsungan komuniti apabila semakin ramai generasi muda terpaksa berpindah keluar dari Portuguese Settlement. Peserta berpandangan bahawa keadaan ini boleh menyebabkan komuniti semakin berselerak dan menjejaskan kesinambungan hubungan sosial, identiti komuniti serta pewarisan budaya yang selama ini dipelihara melalui kehidupan bersama dalam penempatan tersebut.	

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		Bagi mengatasi isu ini, komuniti mencadangkan agar bangunan atau kuarters Kastam yang tidak digunakan dimanfaatkan semula untuk keperluan perumahan komuniti, selain meneroka pembangunan perumahan melalui kerjasama dengan pihak berkaitan bagi memenuhi keperluan generasi akan datang.	
3.	Kemerosotan tahap sosioekologi Komuniti Portugis	Projek penambakan laut telah memberi kesan ketara terhadap persekitaran pesisir dan kehidupan komuniti Portugis, khususnya nelayan di Portuguese Settlement. Kawasan laut menjadi semakin cetek, berlumpur dan berbau, menyebabkan hasil perikanan merosot serta menjejaskan pendapatan nelayan. Pada masa yang sama, perubahan persekitaran ini turut mengurangkan aktiviti budaya tradisional yang berkait rapat dengan kehidupan maritim komuniti. Kemerosotan sosioekonomi dan perubahan gaya hidup turut memberi kesan kepada kelangsungan warisan budaya komuniti. Bahasa Portugis tempatan semakin pupus dengan penurunan ketara penggunaan daripada sekitar 80% pada masa lalu kepada kira-kira 60% pada masa kini dan terus menurun. Generasi muda kebanyakannya hanya memahami bahasa tersebut pada tahap asas dan kurang menggunakannya dalam kehidupan harian. Ketiadaan pendidikan formal bahasa serta interaksi komuniti yang	Jabatan Perikanan: Wakil jabatan memaklumkan bahawa sebilangan kecil nelayan tradisional masih bergantung sepenuhnya pada hasil tangkapan berhampiran pantai walaupun hasil semakin berkurangan. Pelbagai pilihan ekonomi telah dicadangkan, termasuk penggunaan bot lebih besar, akuakultur dan aktiviti pelancongan, tetapi sebahagian nelayan enggan berubah kerana tidak biasa bekerja jauh dari pantai. Bagi komuniti Portugis, menangkap ikan bukan sekadar sumber pendapatan, tetapi sebahagian daripada identiti, budaya dan perayaan seperti Pesta San Pedro.

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		semakin berkurangan mempercepat hakisan identiti budaya dan warisan komuniti Portugis.	Oleh itu, mereka tidak boleh dipaksa meninggalkan aktiviti perikanan sepenuhnya. Sebarang perubahan perlu dilaksanakan secara berperingkat dengan mengambil kira hubungan komuniti tersebut dengan laut.
4.	Ketiadaan pengiktirafan rasmi terhadap identiti atau kategori etnik khusus	Komuniti Portugis Melaka merupakan antara komuniti warisan tertua di Malaysia yang telah wujud sejak kedatangan Portugis ke Melaka pada abad ke-16. Selain menjadi sebahagian daripada sejarah pembentukan Kota Melaka, komuniti ini turut menyumbang kepada identiti pelancongan negeri melalui bahasa Kristang, makanan tradisional, seni budaya dan penganjuran acara warisan seperti Festa San Pedro. Namun, status semasa komuniti portugis ini masih tidak mendapat pengiktirafan etnik yang jelas dalam sistem rasmi kerajaan, termasuk kesukaran menggunakan identiti "Portuguese" atau "Kristang" dalam urusan pendaftaran rasmi. Komuniti portugis berpandangan bahawa status komuniti sebagai kumpulan minoriti menyebabkan keperluan dan aspirasi mereka kurang diberi perhatian dalam perancangan pembangunan dan pemeliharaan warisan. Peserta mencadangkan agar kerajaan memberikan pengiktirafan	MOTAC: Pegawai memaklumkan bahawa pemuliharaan identiti, rumah warisan dan budaya komuniti Baba Nyonya, Chetti serta Portugis lebih berkaitan dengan Jabatan Warisan Negara, Melaka World Heritage dan PERZIM. PERZIM boleh membantu rumah yang masih mengekalkan ciri warisan, tetapi pengubahsuaian yang tidak selaras dengan rupa asal boleh menjejaskan kelayakan. MOTAC juga pernah memberikan geran kepada penganjuran tertentu seperti Pesta San Pedro, tetapi jumlah geran berubah mengikut peruntukan tahunan. Mesyuarat

BIL.	ISU	PENERANGAN	MAKLUMBALAS AGENSI
		khusus terhadap Etnik Portugis Melaka seperti komuniti lain. Contohnya Baba Nyonya atau etnik di Sabah dan Sarawak	mengakui bahawa komuniti warisan memerlukan sokongan berterusan untuk memastikan budaya, perayaan dan identiti mereka dapat dikekalkan.

4.2 Pengutamaan Isu

4.2.1 Pengutamaan Isu 1: Ketidakstabilan Pendapatan dan Keterbatasan Peluang Ekonomi bagi Wanita dan Ibu Tunggal

Isu ketidakstabilan pendapatan merupakan antara cabaran yang dikenal pasti melalui pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka. Walaupun Kota Melaka merupakan pusat pentadbiran, pelancongan dan kegiatan ekonomi, manfaat pembangunan tidak dinikmati secara seimbang oleh semua lapisan masyarakat. Sebahagian komuniti, khususnya ibu tunggal, wanita daripada isi rumah B40, wanita tanpa pekerjaan tetap serta individu yang bergantung pada pekerjaan harian dan tidak formal, masih menghadapi kesukaran memperoleh pendapatan yang stabil dan mencukupi.

Dapatan lapangan menunjukkan bahawa kerentanan ekonomi yang dialami bukan semata-mata disebabkan oleh ketiadaan pekerjaan. Sebahagian ibu tunggal telah bekerja atau mempunyai keinginan untuk bekerja, tetapi keupayaan mereka mengekalkan pekerjaan dipengaruhi oleh tanggungjawab penjagaan anak, ketiadaan jaringan sokongan keluarga, pendapatan yang rendah serta tekanan kos perumahan. Faktor-faktor ini saling berkaitan dan membentuk satu kitaran kerentanan yang menjejaskan kestabilan ekonomi serta kesejahteraan keluarga.

Sistem sokongan yang lemah untuk ibu tunggal

Antara kekangan utama yang dibangkitkan ialah ketiadaan sistem penjagaan anak yang sesuai. Ibu tunggal perlu keluar bekerja untuk menyara keluarga, tetapi dalam masa yang sama bertanggungjawab menguruskan penghantaran dan pengambilan anak dari sekolah, penyediaan makanan, pemantauan kerja sekolah serta penjagaan selepas waktu persekolahan. Keadaan ini menjadi lebih mencabar bagi ibu tunggal yang tidak mempunyai ahli keluarga berhampiran atau tidak mampu mendapatkan perkhidmatan penjagaan anak berbayar. Seorang peserta FGD menjelaskan:

“Mereka perlu bantuan dari segi penjagaan anak-anak. Sebab dia satu orang... nak jaga semua anak, jadi dia perlu kerja” - Peserta 2, FGD Wanita dan Ibu Tunggal

Petikan tersebut menunjukkan bahawa penjagaan anak mempunyai hubungan langsung dengan keupayaan ibu tunggal untuk bekerja. Mereka berada dalam keadaan serba salah kerana perlu mencari pendapatan, tetapi pada masa yang sama tidak mempunyai mekanisme penjagaan yang membolehkan mereka bekerja secara konsisten. Oleh itu, penjagaan anak perlu dilihat sebagai sokongan asas yang membolehkan ibu tunggal menyertai latihan, menerima pekerjaan dan menjalankan aktiviti ekonomi, bukannya sebagai keperluan sampingan.

Hasil pendapatan yang terhad

Dapatan pemetaan bagi Kota Melaka turut menunjukkan bahawa sebahagian ibu tunggal telah bekerja tetapi pendapatan yang diperoleh masih tidak mencukupi untuk menampung makanan, pendidikan anak, pengangkutan, sewa rumah dan keperluan harian. Bagi mereka yang bergantung pada pekerjaan dan upah harian, kelangsungan hidup keluarga mempunyai hubungan langsung dengan kehadiran mereka di tempat kerja. Seorang peserta menggambarkan keadaan tersebut dengan menyatakan:

"Kalau saya tak kerja, anak saya tak makan. Sebab setiap hari saya ada kerja, itulah anak saya makan" - Peserta 3, FGD Wanita dan Ibu Tunggal

Petikan ini memperlihatkan bahawa kerentanan ekonomi ibu tunggal bukan bersifat abstrak. Kehilangan satu hari bekerja boleh menyebabkan kehilangan pendapatan yang diperlukan untuk menyediakan makanan keluarga pada hari tersebut. Keadaan ini juga menunjukkan bahawa sebahagian keluarga tidak mempunyai simpanan atau ruang kewangan yang mencukupi untuk menghadapi kecemasan, masalah kesihatan, kehilangan pekerjaan atau peningkatan kos sara hidup. Walaupun telah bekerja, mereka masih berada dalam keadaan rentan kerana pendapatan yang diterima tidak tetap dan tidak disertai perlindungan ekonomi yang mencukupi.

Tekanan ekonomi dan beban komitmen

Tekanan ekonomi turut dipengaruhi oleh peningkatan kadar sewa dan kesukaran menyediakan deposit rumah. Bagi ibu tunggal yang bergantung pada satu sumber pendapatan, perbelanjaan perumahan mengambil sebahagian besar daripada pendapatan bulanan mereka. Perkara ini dijelaskan oleh seorang peserta FGD yang menyatakan:

"Kalau tak boleh bayar rental, jadi isu juga... rentals are very high now... bila nak rent, kena bayar deposit lagi kan? Mana nak cari wang bayar deposit?" - Peserta 2, FGD Wanita dan Ibu Tunggal

Petikan di atas menunjukkan bahawa masalah perumahan tidak boleh dipisahkan daripada isu pekerjaan dan pendapatan. Kesukaran membayar sewa atau menyediakan deposit boleh memaksa keluarga tinggal di kediaman yang kurang sesuai, berpindah dengan kerap atau bergantung pada keluarga dan kenalan. Keadaan ini seterusnya boleh mempengaruhi akses kepada pekerjaan, sekolah, pengangkutan dan kemudahan penjagaan anak.

Berdasarkan dapatan tersebut, masalah ekonomi ibu tunggal terbentuk daripada hubungan antara pendapatan yang rendah, pekerjaan tidak tetap, tanggungjawab

penjagaan anak dan tekanan perumahan. Oleh itu, intervensi kepada kumpulan ini tidak seharusnya tertumpu kepada latihan keusahawanan semata-mata. Mereka memerlukan satu ekosistem sokongan yang merangkumi peluang pekerjaan fleksibel, kemudahan penjagaan anak, latihan kemahiran, penyediaan peralatan, akses pasaran serta bimbingan selepas tamat latihan.

Dalam konteks ini, pekerjaan dari rumah seperti perkhidmatan jahitan mempunyai potensi untuk menjadi pilihan yang lebih fleksibel bagi ibu tunggal dan wanita B40. Aktiviti tersebut boleh dilaksanakan mengikut kapasiti dan masa peserta tanpa memerlukan mereka meninggalkan tanggungjawab penjagaan keluarga sepenuhnya. Walau bagaimanapun, kemahiran jahitan sahaja tidak menjamin peserta mampu menjana pendapatan. Peserta turut memerlukan latihan yang berorientasikan pasaran, mesin dan peralatan, pengetahuan pengiraan kos, penetapan harga, kawalan kualiti, pemasaran serta pengurusan tempahan.

Jadual 14. Ringkasan Isu 1

Permasalahan berkaitan dengan Isu	1. Jurang penjagaan anak mengehadkan keupayaan ibu tunggal untuk bekerja 2. Bekerja tetapi pendapatan masih tidak mencukupi 3. Tekanan perumahan menambah beban kewangan keluarga
Cadangan Penyelesaian	• Program pemerkasaan ekonomi bersepadu melalui latihan kemahiran berorientasikan pasaran, penyediaan peralatan, peluang pekerjaan dari rumah, sokongan penjagaan anak, pemasaran, akses pelanggan dan pemantauan pendapatan.
Kumpulan Sasaran	Ibu tunggal berpendapatan rendah & wanita B40
Kawasan	Parlimen Kota Melaka, khususnya Kampung Pengkalan Rama Pantai, Kampung Bukit Cina dan kawasan sekitar.
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 1: Tiada Kemiskinan	Sasaran 1.2: Menjelang tahun 2030, mengurangkan sekurang-kurangnya separuh perkadaran lelaki, wanita dan kanak-kanak daripada semua peringkat umur yang

	hidup dalam kemiskinan dalam semua dimensinya mengikut definisi negara. Sasaran 1.4: Menjelang tahun 2030, memastikan semua lelaki dan wanita, khususnya golongan miskin dan rentan, mempunyai hak yang sama terhadap sumber ekonomi serta akses kepada perkhidmatan asas, pemilikan dan kawalan terhadap tanah dan bentuk harta lain, pewarisan, sumber asli, teknologi baharu yang bersesuaian serta perkhidmatan kewangan, termasuk pembiayaan mikro.
SDG 4: Pendidikan Berkualiti	Sasaran 4.4: Menjelang tahun 2030, meningkatkan dengan ketara bilangan belia dan orang dewasa yang mempunyai kemahiran relevan, termasuk kemahiran teknikal dan vokasional, untuk pekerjaan, pekerjaan yang baik dan keusahawanan.
SDG 5: Kesaksamaan Gender	Sasaran 5.4: Mengiktiraf dan menghargai kerja penjagaan dan kerja domestik tidak berbayar melalui penyediaan perkhidmatan awam, infrastruktur dan dasar perlindungan sosial serta penggalakan perkongsian tanggungjawab dalam isi rumah dan keluarga, mengikut kesesuaian negara.
SDG 8: Pekerjaan Baik dan Pertumbuhan Ekonomi	Sasaran 8.3: Menggalakkan dasar berorientasikan pembangunan yang menyokong aktiviti produktif, pewujudan pekerjaan yang baik, keusahawanan, kreativiti dan inovasi serta menggalakkan pemformalan dan pertumbuhan perusahaan mikro, kecil dan sederhana, termasuk melalui akses kepada perkhidmatan kewangan. Sasaran 8.5: Menjelang tahun 2030, mencapai pekerjaan penuh dan produktif serta pekerjaan yang baik untuk semua wanita dan lelaki, termasuk golongan muda dan orang kurang upaya, serta gaji yang sama bagi pekerjaan yang sama nilai.
SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamaan	Sasaran 10.2: Menjelang tahun 2030, memperkasa dan menggalakkan penyertaan sosial, ekonomi dan politik semua individu tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, bangsa, etnik, asal usul, agama, kedudukan ekonomi atau status lain.

4.2.2 Pengutamaan Isu 2: Kerapuhan Sistem Sokongan dan Kesenambungan Penjagaan Warga Emas

Dapatan pemetaan isu di Parlimen Kota Melaka menunjukkan bahawa cabaran warga emas tidak hanya berkaitan dengan kekurangan pendapatan atau akses kepada bantuan kewangan. Sebaliknya, isu yang lebih mendasar ialah kerapuhan sistem sokongan apabila seseorang warga emas tidak lagi mampu menguruskan kehidupannya secara berdikari. Keadaan ini melibatkan warga emas yang tinggal bersendirian, tidak mempunyai penjaga tetap, mengalami kemerosotan kesihatan, mempunyai pergerakan yang terhad atau tidak menerima sokongan keluarga secara konsisten.

Dalam keadaan masih sihat, sebahagian warga emas mungkin mampu menguruskan makanan, ubat-ubatan, kebersihan diri, urusan kewangan dan pergerakan ke klinik. Namun, keupayaan tersebut boleh berubah dengan cepat apabila mereka jatuh sakit, mengalami kecederaan atau kehilangan mobiliti. Pada ketika itu, keperluan mereka tidak lagi terbatas kepada bantuan kewangan, tetapi merangkumi penyediaan makanan, pengambilan ubat, pengangkutan ke hospital, penjagaan kebersihan, pemantauan kesihatan dan bantuan menguruskan urusan harian.

Ketiadaan mekanisme penjagaan tetap dan terjamin

Menurut peserta FGD di Kampung Bukit Cina, dianggarkan terdapat sekitar 100 orang warga emas di kawasan tersebut dan sekitarnya yang tinggal bersendirian, termasuk di bilik sewa tanpa penjaga tetap. Angka ini merupakan anggaran yang dikemukakan oleh peserta dan memerlukan pengesahan melalui pemetaan atau pendaftaran komuniti yang lebih sistematik. Walau bagaimanapun, dapatan tersebut memberikan petunjuk bahawa terdapat kelompok warga emas yang mungkin tidak dikesan secara menyeluruh oleh sistem bantuan dan penjagaan formal. Situasi ini digambarkan melalui pengalaman seorang peserta yang secara sukarela membantu beberapa orang warga emas di kawasannya:

“Saya pun ada jaga beberapa orang yang keseorangan. Jika dia sihat, appointment saya bawa pergi, ubat saya bawa tiap-tiap bulan. Jika dia sakit, saya bawa doktor. Jika dia meninggal, saya kena uruskan.”— Peserta Warga Emas 1, Kumpulan 1 (6:40–8:01)

Petikan tersebut menunjukkan bahawa kekosongan sistem sokongan formal akhirnya diisi oleh individu komuniti secara tidak rasmi. Seorang individu mungkin terpaksa mengurus pelbagai keperluan warga emas, bermula daripada membawa mereka ke klinik dan mengambil ubat sehingga menguruskan keadaan kecemasan dan kematian. Walaupun bantuan komuniti seperti ini amat penting, pergantungan kepada seorang atau beberapa individu sahaja tidak membentuk sistem penjagaan yang stabil dan mampan.

Situasi tersebut turut menimbulkan persoalan tentang apa yang akan berlaku sekiranya individu yang membantu tidak lagi mampu meneruskan tanggungjawab tersebut, berpindah, jatuh sakit atau berhadapan kekangan kewangan dan masa. Tanpa mekanisme penggantian, rekod kes dan penyelarasan tanggungjawab, warga emas berisiko terputus daripada bantuan yang diperlukan. Oleh itu, penjagaan warga emas perlu beralih daripada pergantungan kepada ihsan individu kepada satu jaringan sokongan komuniti yang lebih teratur.

Jurang antara bantuan kewangan dengan kos penjagaan

Cabaran menjadi lebih kritikal apabila warga emas mengalami kemalangan, menjalani pembedahan atau kehilangan keupayaan mengurus diri. Dalam keadaan tersebut, mereka memerlukan bantuan yang lebih intensif, termasuk untuk makan, mandi, menukar pakaian, mengambil ubat dan bergerak. Seorang peserta menceritakan:

“Dia jatuh, lepas operation... tak ada orang nak jaga, siapa nak kasih makan, siapa nak tukar... dia duduk sewa bilik. That's why saya kena cari persatuan tolong dia. Saya bawa dia pergi rumah jagaan orang tua, but have to pay thousand eight every month.”— Peserta Warga Emas 1, Kumpulan 1

Kes ini memberikan gambaran jelas tentang jurang penjagaan yang dihadapi oleh warga emas berpendapatan rendah. Mereka mungkin tidak lagi selamat untuk tinggal bersendirian, tetapi pada masa yang sama tidak mampu membayar kos pusat jagaan swasta. Peserta menyebut bahawa kos pusat jagaan boleh mencecah sekitar RM1,800 sebulan atau lebih, sedangkan Bantuan Warga Emas yang diterima oleh sesetengah penerima adalah sekitar RM600 sebulan. Sebahagian daripada bantuan tersebut pula perlu digunakan untuk membayar sewa bilik yang dianggarkan antara RM200 hingga RM250 sebulan. Selepas pembayaran sewa, baki bantuan mungkin tidak mencukupi untuk menampung makanan, ubat-ubatan, lampin pakai buang, pengangkutan ke klinik dan keperluan penjagaan lain. Keadaan ini menunjukkan jurang yang besar antara nilai bantuan kewangan dengan kos sebenar penjagaan, khususnya apabila warga emas mula kehilangan keupayaan fizikal. Bantuan tunai dapat meringankan sebahagian beban, tetapi tidak boleh menggantikan kehadiran seorang penjaga atau sistem yang memastikan keperluan harian mereka dipenuhi.

Kapasiti sokongan yang terhad

Dapatan FGD juga menunjukkan bahawa kewujudan anak atau ahli keluarga tidak semestinya menjamin warga emas akan menerima penjagaan yang konsisten. Faktor seperti jarak tempat tinggal, komitmen pekerjaan, masalah kewangan, konflik keluarga dan pembahagian tanggungjawab yang tidak seimbang boleh menyebabkan penjagaan

tidak diberikan secara berterusan. Seorang peserta menceritakan keadaan seorang ibu yang mempunyai ramai anak tetapi masih berasa terabai:

“Anaknya sepuluh, tapi kadang-kadang dia cakap... saya ni ada anak tapi macam tak ada anak, tak telefon, tak WhatsApp, tak tengok... anak ramai tak semestinya dia menjaga seorang ibu.”— Warga Emas 1, Kumpulan 2 (PAWE)

Petikan ini menunjukkan bahawa isu warga emas bukan hanya berkaitan dengan bilangan ahli keluarga, tetapi juga tentang kualiti, kekerapan dan kesinambungan hubungan penjagaan. Seorang warga emas mungkin mempunyai anak, tetapi masih mengalami kesunyian, pengabaian emosi atau ketiadaan bantuan ketika berlaku kecemasan. Oleh itu, keluarga tidak boleh dianggap sebagai satu-satunya mekanisme penjagaan tanpa menilai kemampuan sebenar mereka.

Pada masa yang sama, sebahagian keluarga mungkin mahu menjaga ibu bapa tetapi tidak mempunyai masa, kemahiran, kewangan atau sokongan yang mencukupi. Penjaga keluarga juga boleh mengalami keletihan fizikal dan emosi, khususnya apabila perlu menjaga warga emas yang mempunyai penyakit kronik, demensia atau mobiliti terhad. Justeru, pendekatan kepada isu ini perlu mengambil kira keperluan warga emas dan keupayaan penjaga, bukannya meletakkan keseluruhan tanggungjawab kepada keluarga.

Dapatan ini memperlihatkan bahawa terdapat beberapa lapisan kerentanan yang saling berkaitan. Warga emas yang tinggal bersendirian mungkin tidak dikesan sehingga berlaku kecemasan. Warga emas yang menerima bantuan kewangan pula masih mungkin tidak mampu mendapatkan penjagaan yang diperlukan. Pada masa yang sama, warga emas yang mempunyai anak belum tentu menerima perhatian dan bantuan secara konsisten. Apabila tiada penyelarasan antara keluarga, komuniti dan perkhidmatan formal, keperluan mereka mudah tercicir daripada sistem.

Jadual 15. Ringkasan Isu 2

Permasalahan berkaitan dengan Isu	1. Warga emas tinggal bersendirian tanpa mekanisme penjagaan tetap. 2. Jurang antara bantuan kewangan dengan kos penjagaan. 3. Kapasiti sokongan ahli keluarga serta komuniti yang terhad.
Cadangan Penyelesaian	Sistem sokongan komuniti bagi warga emas yang tinggal bersendirian dan berisiko

Kumpulan Sasaran	Warga emas, khususnya yang tinggal bersendirian
Kawasan	Kampung Bukit Cina dan kawasan sekitar
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 1: Tiada Kemiskinan	Sasaran 1.3: Melaksanakan sistem dan langkah perlindungan sosial yang bersesuaian di peringkat negara untuk semua, termasuk perlindungan asas, serta mencapai liputan yang meluas bagi golongan miskin dan rentan menjelang tahun 2030.
SDG 3: Kesihatan Baik dan Kesejahteraan	Sasaran 3.8: Mencapai liputan kesihatan sejagat, termasuk perlindungan risiko kewangan, akses kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan asas yang berkualiti serta akses kepada ubat-ubatan dan vaksin asas yang selamat, berkesan, berkualiti dan mampu milik untuk semua.
SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamaan	Sasaran 10.2: Menjelang tahun 2030, memperkasa serta menggalakkan penyertaan sosial, ekonomi dan politik semua individu tanpa mengira umur, jantina, ketidakupayaan, bangsa, etnik, asal usul, agama, kedudukan ekonomi atau status lain.

4.2.3 Pengutamaan Isu 3: Kemerosotan Kelangsungan Warisan Baba Nyonya

Komuniti Baba Nyonya merupakan sebahagian penting daripada identiti sejarah dan budaya Kota Melaka. Dapatan FGD menunjukkan bahawa kekayaan warisan yang masih wujud tidak semestinya menjamin kesinambungannya pada generasi seterusnya.

Penggunaan bahasa Baba semakin berkurang

Bahasa merupakan medium penting dalam pemindahan budaya kerana melalui bahasa, sesuatu komuniti menyampaikan nilai, cerita, ungkapan, pantun, humor dan pengalaman sejarah. Dalam konteks komuniti Baba Nyonya, bahasa Baba bukan sekadar alat komunikasi, tetapi sebahagian daripada identiti yang membezakan pengalaman dan pandangan hidup komuniti tersebut. Menurut komuniti, Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris dan Mandarin semakin dominan dalam kehidupan harian dan acara komuniti. Keadaan ini mengecilkan ruang penggunaan bahasa Baba sebagai medium pemindahan nilai, cerita dan identiti.

"In most of the event, kita jarang cakap bahasa Baba lagi. So pakai bahasa English, Bahasa Malaysia, Bahasa China." Wakil Baba Nyonya 1, FGD Baba Nyonya

Apabila bahasa semakin kurang digunakan, proses pemindahan budaya turut menjadi lebih rapuh kerana sebahagian pengetahuan dan ungkapan hanya dapat difahami secara penuh melalui bahasa asal komuniti.

Risiko kehilangan pengetahuan warisan dan koleksi keluarga

FGD menunjukkan bahawa sebahagian pengetahuan Baba Nyonya masih diwariskan melalui cerita lisan, pantun dan adat. Dalam masa yang sama, terdapat diari, surat-menyurat, buku lama dan rekod keluarga yang belum dihipunkan secara sistematik. Kekurangan dokumentasi audio, kamus dan arkib menyeluruh meningkatkan risiko kehilangan pengetahuan apabila generasi pemegang memori semakin berkurangan.

"Kita punya story semua hearsay. So now we need your people to document betul-betul for next generation to come." Wakil Baba Nyonya 2, FGD Baba Nyonya

Petikan ini memberikan rasional yang jelas kepada pengutamaan dokumentasi: warisan masih ada, tetapi sebahagiannya belum dipindahkan daripada memori individu kepada rekod yang boleh diwariskan.

Kekurangan dokumentasi formal dan mekanisme jangka panjang

Peserta turut menyatakan masih terdapat kekurangan dokumentasi formal seperti rakaman pertuturan, kamus dan arkib audio. Pada masa yang sama, persatuan bergantung kepada geran projek yang bersifat jangka pendek, sedangkan pemeliharaan warisan memerlukan kesinambungan.

"Tak ada... inisiatif untuk buat dokumentasi pertuturan Baba Nyonya... there is no documentation on the audio ataupun buat kamus." Wakil Baba Nyonya 1, FGD Baba Nyonya

Petikan ini menunjukkan sekurang-kurangnya dua jurang penting. Pertama, terdapat kekurangan rakaman audio yang dapat memelihara cara bahasa tersebut disebut dan digunakan. Kedua, belum terdapat dokumentasi bahasa yang mencukupi untuk dijadikan rujukan oleh generasi muda, penyelidik dan komuniti.

Dokumentasi bahasa perlu melangkaui senarai perkataan. Ia boleh merangkumi rakaman perbualan, pantun, cerita, ungkapan harian, istilah kekeluargaan, cara sapaan serta penerangan tentang konteks penggunaannya. Rakaman tersebut kemudiannya boleh ditranskripsikan, diterjemahkan dan disusun mengikut tema untuk membentuk

arkib audio atau kamus digital asas. Tanpa sistem pengurusan arkib yang jelas, bahan yang telah dirakam juga berisiko hilang atau tidak dapat digunakan. Oleh itu, dokumentasi perlu disokong oleh kaedah penamaan fail, penyimpanan metadata, salinan sandaran dan penetapan pihak yang bertanggungjawab mengurus koleksi. Arkib yang baik bukan hanya menghimpunkan bahan, tetapi membolehkan bahan tersebut dicari, difahami dan digunakan semula.

Jadual 16. Ringkasan Isu 3

Permasalahan berkaitan dengan Isu	1. Penggunaan bahasa Baba semakin berkurang 2. Banyak sejarah masih berada dalam ingatan dan koleksi keluarga 3. Kekurangan dokumentasi formal dan mekanisme jangka panjang
Cadangan Penyelesaian	Membangunkan Program Dokumentasi dan Arkib Digital Warisan Baba Nyonya Kota Melaka yang memberikan tumpuan kepada rakaman sejarah lisan, dokumentasi pertuturan bahasa Baba dan pendigitalan koleksi keluarga terpilih.
Kumpulan Sasaran	Komuniti Baba Nyonya di Kota Melaka
Kawasan	Banda Hilir, Kota Melaka
SDG BERKAITAN DENGAN ISU UTAMA	
SDG yang berkaitan	Sasaran SDG Berkaitan
SDG 11: Bandar dan Komuniti Mampan	Sasaran 11.4: Memperkukuh usaha untuk melindungi dan memelihara warisan budaya dan warisan semula jadi dunia.
SDG 17: Kerjasama Demi Matlamat	Sasaran 17.17: Menggalakkan dan mempromosikan perkongsian awam, awam-swasta dan masyarakat sivil yang berkesan, berdasarkan pengalaman serta strategi penyediaan sumber bagi perkongsian tersebut.

5.0 PENGENALPASTIAN AWAL PROJEK PENYELESAIAN

Terdapat tiga (3) projek utama telah dikenalpasti bagi Parlimen Kota Melaka bagi menyelesaikan beberapa isu yang berbangkit.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
Tajuk Projek	Program Pemerkasaan Ekonomi Wanita melalui Latihan Jahitan Baju dan Keusahawanan Komuniti	Program Jahitan Upaya Pemerkasaan Wanita Lestari	Program Pembangunan Kemahiran Kecerdasan Buatan (AI) dan Keusahawanan Digital Belia dan Lulusan Sekolah Parlimen Kota Melaka
SDG Berkaitan	SDG 1, 4, 8	SDG 1, 4, 5, 8	SDG 4, 8, 10
Objektif	- Memperkasakan wanita, khususnya ibu tunggal dan golongan berpendapatan rendah (B40), melalui latihan jahitan dan keusahawanan secara berstruktur. - Membekalkan kemahiran praktikal bagi membolehkan peserta menjana pendapatan melalui perkhidmatan jahitan dari rumah atau perniagaan jahitan berskala kecil. - Meningkatkan pengetahuan peserta dalam penetapan	- Memperkasakan ibu tunggal, wanita B40 dan wanita yang tercicir daripada persekolahan melalui kemahiran jahitan, sulaman dan keusahawanan. - Meningkatkan daya tahan ekonomi peserta melalui penghasilan produk tekstil yang boleh dipasarkan. - Membimbing peserta membangunkan perniagaan jahitan dari rumah yang mampan.	- Melengkapkan belia dan lulusan sekolah dengan kemahiran praktikal AI dan keusahawanan digital. - Merapatkan jurang kemahiran digital, khususnya dalam kalangan belia B40. - Meningkatkan kebolehpasaran dan peluang penjanaan pendapatan melalui ekonomi digital. - Membina keupayaan guru untuk membimbing kumpulan pelajar pada masa hadapan.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
	harga, pemasaran asas dan pengurusan tempahan.		
Hasil Jangkaan	• 12 peserta menguasai kemahiran asas jahitan sehingga mampu menghasilkan sepasang baju kurung lengkap. • Peserta mampu menerima dan mengurus tempahan jahitan secara kecil-kecilan. • Peserta berpotensi menjana pendapatan tambahan antara RM600 hingga RM1,200 sebulan, bergantung pada jumlah tempahan. • Peningkatan keyakinan diri, kebebasan kewangan dan daya tahan ekonomi peserta.	• 10 peserta menguasai kemahiran jahitan, sulaman, pembinaan pakaian dan kemasan produk. • Peserta mampu menawarkan perkhidmatan jahitan, ubah suai pakaian, sulaman dan produk tekstil. • Peserta berpotensi menjana pendapatan RM300–RM800 sebulan dalam enam bulan pertama dan RM800–RM1,500 sebulan selepas 6–12 bulan. • Perniagaan yang berkembang berpotensi menjana pendapatan melebihi RM2,000 sebulan dalam jangka panjang. • Peningkatan keyakinan diri, keupayaan berdikari dan kestabilan kewangan isi rumah.	• 15 peserta menguasai kemahiran asas AI, pembangunan aplikasi, penghasilan kandungan digital dan pengurusan perniagaan digital. • Peserta menghasilkan portfolio digital berasaskan AI, aplikasi AI komersial dan profil agensi digital. • Peserta berupaya menawarkan perkhidmatan automasi AI, pemasaran digital dan penghasilan kandungan kepada perusahaan kecil dan sederhana (PKS) tempatan. • Peserta dibimbing untuk mendaftarkan perniagaan milikan tunggal dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM).

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
			Pemindahan pengetahuan secara berterusan melalui penglibatan guru sebagai pembimbing.
Organisasi	Persatuan Peranakan Cina Melaka	Persatuan Kebajikan Agape Melaka (AgapeCARE)	PIBG SMK Gajah Berang
Aktiviti	- Pelaksanaan 12 sesi latihan jahitan secara berstruktur. - Pengenalan dan pengendalian mesin jahit. - Pemilihan fabrik dan penyediaan pola. - Teknik mengambil ukuran badan dan memotong fabrik. - Menjahit dan menghasilkan baju kurung lengkap. - Latihan asas keusahawanan, penetapan harga dan pemasaran. - Bimbingan mengurus tempahan jahitan. - Pemantauan dan bimbingan susulan selama enam bulan.	- Pelaksanaan 12 sesi latihan berstruktur. - Latihan jahitan, sulaman dan pembinaan pakaian. - Kemasan produk, kawalan kualiti dan pembungkusan. - Latihan penjenamaan, pengiraan kos dan penetapan harga. - Pemasaran digital dan pengurusan perniagaan dalam talian. - Latihan khidmat pelanggan dan pengurusan kewangan. - Penyediaan mesin serta peralatan jahitan dan sulaman.	- Pelaksanaan 12 bengkel secara berstruktur. - Pengenalan kepada Ekosistem AI Google. - Latihan Prompt Engineering, Context Engineering dan Harness Engineering. - Pembangunan aplikasi berasaskan AI. - Penghasilan kandungan digital dan portfolio peserta. - Literasi kewangan dan pengurusan perniagaan digital. - Latihan perkhidmatan bebas (freelancing). - Bimbingan pendaftaran perniagaan dengan SSM.

	PROJEK 1	PROJEK 2	PROJEK 3
		Bimbingan perniagaan dan pemantauan susulan selama enam bulan.	Pementoran dan pemantauan kemajuan selama enam bulan.
Jumlah (RM)	RM 40,000.00	RM 40,000.00	RM 40,000.00
Lokasi	Asia M Academy (Asia Tailor), No. 76, Jalan Lagenda 5, Taman 1 Lagenda, 75400 Melaka, Melaka.	Persatuan Kebajikan Agape Melaka (AgapeCARE), 609, Jalan Tengker, Taman Sri Indah, Kampung Lapan, 75200 Melaka Tengah, Melaka.	SMK Gajah Berang, Jalan Gajah Berang, Melaka Tengah, Melaka.
Tempoh	4 bulan	4 bulan	4 bulan

6.0 RUJUKAN

Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022, 28 Februari). *Statistik Subnasional Parlimen dan DUN (SLA): P.138 Kota Melaka (Tahun 2020)*.

Parlimen Malaysia. (n.d.). *Profil Ahli Dewan: YB Tuan Khoo Poay Tiong (P.138 Kota Melaka)*. <https://www.parlimen.gov.my/profile-ahli.html?uweb=dr&id=4177>

Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 1-6) meneruskan usaha APPGM-SDG mendokumentasikan realiti, keperluan dan aspirasi masyarakat akar umbi melalui kajian lapangan yang tersusun. Pada tahun 2026, gerak kerja ini melibatkan 16 kawasan parlimen baru di seluruh Malaysia yang merangkumi Zon Utara, Zon Tengah, Zon Pantai Timur, Zon Selatan, Wilayah Sabah dan Wilayah Sarawak.

Nilai utama kompilasi yang terdiri daripada 6 jilid ini terletak pada pendekatan berasaskan bukti dan penglibatan langsung bersama komuniti. Suara penduduk, pemimpin tempatan, agensi kerajaan, organisasi masyarakat dan pihak berkepentingan dihimpunkan untuk mengenal pasti keutamaan setempat, memahami punca dan kesan sesuatu isu, serta menyokong pembentukan cadangan intervensi yang lebih bersasar.

Kompilasi yang sedia ada merangkumi laporan-laporan kajian pemetaan isu yang menyusun dapatan kajian mengikut latar kawasan, metodologi, isu rentas Matlamat Pembangunan Mampan (SDG), maklum balas daripada pihak berkepentingan serta pengenalan awal cadangan penyelesaian. Bahan visual dan catatan hasil libat urus turut digunakan untuk memberikan konteks yang lebih jelas serta mengekalkan suara komuniti dalam keseluruhan analisis.

Terbitan **Kompilasi Laporan Pemetaan Isu Kawasan Parlimen 2026 (Jilid 1-6)** ini diharapkan menjadi rujukan praktikal kepada pembuat dasar, Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, pertubuhan masyarakat sivil, institusi akademik dan pemimpin komuniti. Dengan berlandaskan realiti lapangan, hasil dapatan yang terdapat dalam **Kompilasi** ini dapat menyokong tindakan yang lebih responsif, terukur dan berimpak kepada masyarakat di parlimen-parlimen di seluruh Malaysia.

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari

A-1-10, Blok A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8,
46050 Petaling Jaya, Selangor.

secretariat@appgm-sdg.com

<https://www.facebook.com/APPGMSDGM>

ISBN 978-629-7752-55-6

